

- ⊕ **Fires:** Els mercats de Nadal imprescindibles
- ⊕ **Infants:** Festival Culturista a Barcelona
- ⊕ **Exposicions:** La Mallorca que no veuen els turistes

ENTREVISTA PASCAL COMELADE MÚSIC

‘Continuaré fent discs, però els concerts de Comelade s’han acabat’

El fenomen Satisfyer i la revolució dels succionadors de clítoris

El sobiranisme de l'estat francès es proposa d'aturar el procés d'uniformització

ACCIÓ DE GRÀCIES

MERCÈ IBARZ

Barcelona, 26 de novembre de 2019. MERCÈ IBARZ

«Agraïm fins l'absència,
per tot el bé que ha
significat quan era
presència»

M'arriba puntual a tres quarts de vuit del matí, minut avall, minut amunt. És al final del butlletí de notícies diàries de La Repubblica. Tiro avall el cursor deixant de banda titulars que miraré després, o no. Ho faig amb la cara ampla del somriure i els ulls llunts. No em veig però ho sé. És la secció 'La prima cosa bella', 'La primera cosa bona', de l'escriptor, periodista i guionista Gabriele Romagnoli. És breu, va acompanyada d'una foto poc o molt relacionada amb el text, il·lustrativa o al·legòrica, i també el pots sentir en *podcast*. No he sentit mai la veu de Romagnoli, un dia d'aquests potser ho faré. M'agrada llegir-lo.

M'ha arribat a l'ull - el cap - el cor avui, més que d'altres dies que l'he copiat i enviat per WatshApp o email a amigues i amics que m'ha fet pensar. Estava dient el que des de diumenge que vaig saber que l'amiga més antiga i una de les més estimades se'm moria volia dir d'alguna manera i no sabia encara com fer-ho: 'Agraïm fins l'absència, per tot el bé que ha significat quan era presència.' Avui que escric aquestes ratlles és Acció de Gràcies a ultramar i, mira, també aquí, gràcies a 'La primera cosa bona'.

Tradueixo la *cosa bona* de Romagnoli (Bolonya, 1960), un escriptor dotat de trajectòria polièdrica. Tenim el seu *Viatjar lleuger* (Àtic dels Llibres, traducció d'Elena Rodríguez, 2018), que es presenta així: «A la vida et passaràs 23 anys dormint, 20 anys treballant, 6 anys menjant, 5 anys esperant, 4 anys pensant, 228 dies rentant-te la cara i les dents i tindràs 46

En memòria de la doctora Arantxa Ortega Aznar, neuropatòloga de l'Hospital de la Vall d'Hebron. Li dec fins i tot la pena que ara sento

hores de felicitat. Això és el que Gabriele Romagnoli va aprendre tancat en un taüt a Corea del Sud quan va simular el seu propi funeral.» Interessantíssim.

Puc llegir-lo en italià i molts lectors amb gust per les llengües i els diccionaris ho poden fer si ho proven, per més que l'italià escrit és més envitricollat que no pareix, m'ho van advertir els amics de Torí fa quaranta anys. Però no pas per als ferits de llengua i de diccionaris. Ara: traduir és més que llegir en la pròpia llengua, és un acte d'amistat, un beure els licors de les llengües, veure-hi a través del viatge que autor, traductor i editor fan i ens ofereixen, els empelts que pot procurar en lectors i escriptors. Més Romagnoli en català, vaja.

Un cop dit això, ecco la traducció de la seva 'Prima cosa bella' d'aquest dijous:

«La primera cosa bona de dijous 28 de novembre de 2019 és la Festa d'Acció de Gràcies. Ep, abans que no em vingui algú per la tele a contestar-ne l'estrangeria en la tradició nostrada, matant galls dindi amb itàlica destrat, voldria defensar-ne el valor i l'oportunitat de l'exportació des de l'Amèrica del Nord. És una festa cristiana en el sentit més pur i menys divisiu del terme. És la menys comercial que hi hagi: no s'hi compren ni regals superflus ni vestits comprometedors. No s'hi ocupen les places, no s'hi maltracten les plantes. Si no fos per la massacre dels indiots seria exemplar. Es limita a reunir persones que tenen un lligam, sovint esdevingut lax per necessitats de la vida, que empeny cap a altres i no deixa temps. Pot ser un vincle de sang, però també un d'aquells que es trien campant: l'amor o l'amistat. Fa anys, diguem-ne, que hi vaig a donar gràcies a Amèrica amb dos amics, que freqüento sobretot aquests dies. Arribem de llocs diversos, celebrem els nostres ritus, fem balanç del passat. L'edat tendeix a accentuar-hi els buits, però no només això. Des de la volta anterior hi ha qui ha perdut un progenitor i qui ha posat un fill al món: és la suma algebraica de l'univers, un mecanisme en què el zero és la suma perfecta. Agraïm fins l'absència, per tot el bé que ha significat quan era presència.»

En memòria de la doctora Arantxa Ortega Aznar, neuropatòloga de l'Hospital de la Vall d'Hebron. Li dec fins i tot la pena que ara sento. En memòria i sobretot en agraïment: per tot el bé que ha significat quan era presència.

OBSESSIONAR-SE AMB LES 'FAKE NEWS' ÉS DE MANDROSOS...

TOM HARRINGTON

«No hi ha, ni hi ha hagut mai, una narració neutral o sense biaixos del món social al nostre voltant»

Si no pots aguantar la calor, surt de la cuina
—frase atribuïda a Harry S. Truman

La tardor del 2016, quan Trump va sortir de l'àmbit dels acudits dolents per convertir-se en una força real de la política, la gent va començar a parlar del nou i suposadament greu problema de les *fake news*. El missatge implícit dels qui, amb una sincronització molt sospitosa, van començar a emprar el terme era, més o menys, el següent: l'enorme allau d'informació produïda diàriament a internet ens ha deixat a tots a la intempèrie a l'hora d'accedir a la informació fiable que necessitem per a viure conscientment com a ciutadans en una societat cada cop més complexa. Per això, s'hauran de prendre mesures correctives importants per a remeiar la situació.

No hi ha cap dubte que som davant un creixement molt gran de la quantitat d'informació al nostre abast, i també que aquesta allau d'informació, i la distracció mental que tendeix a provocar, dificulta el procés d'agafar els elements que més ens permetran viure –que se suposa que és una de les fites principals de les persones modernes i racionals– a força de realitats empíriques en comptes de mites i mentides.

On radica el meu problema amb la idea de les *fake news*? Bàsicament, en el binarisme simplista implícit en la frase. Parlar d'una cosa *fake*, això és, d'una cosa amb una mancança absoluta de genuïnitat, implica que en algun lloc existeix una cosa del mateix gènere que és absoluta i totalment real.

Però, com ens han ensenyat Hayden White en l'àmbit de la història escrita i John Berger en l'àmbit de les representacions visuals, no hi ha, i no hi ha hagut mai, una narració neutral o sense biaixos del món social al nostre voltant. Sí que existeixen fets, com el fet innegable que ara escric aquest article en un ordinador al despatx de casa. Però si jo intentés d'escriure un altre article sobre el procés a través del qual he elaborat aquest text, entraria inevitablement en la dinàmica de la parcialitat dis-

Quan es tracta de versions parlades, escrites o imaginades del món al nostre voltant, som sempre en l'àmbit de les aproximacions a la realitat

La mentida i la propagació de distorsions interessades per part dels poderosos i els seus agents culturals són tan velles com la terra

cursiva, començant, per exemple, amb la meua decisió probable de deixar fora del relat el fet que em vaig servir dues infusions de fenoll durant el procés de redacció, i que això em va obligar a anar al lavabo un parell de cops durant el mateix període.

Vol dir això, com suggereixen alguns teòrics postmoderns de la cultura, que els fets socials sòlids no existeixen i que en el fons no són sinó simulacres i opinions? En absolut. Vol dir que quan es tracta de versions parlades, escrites o imaginades del món al nostre voltant, som sempre en l'àmbit de les aproximacions a la realitat. Algunes d'aquestes aproximacions són més fidels o més completes que unes altres, però cap d'aquestes es pot prendre com una representació total o absolutament verídica del fet o de l'esdeveniment en qüestió.

Em sembla que, fins fa poc, tots enteníem això que acabo de dir de manera més o menys intuïtiva, i per això acceptàvem de manera implícita, si no explícita, la noció que el nostre primer deure com a oients o lectors era sotmetre la informació proveïda per uns altres a una sèrie de proves de la nostra creació, però molt necessàriament influïdes al mateix temps per la sèrie d'observacions fetes i les experiències viscudes al llarg dels anys.

Entre les interrogacions que la gent solia fer hi havia, per exemple: Qui és la persona que fa el relat? Són lògicament coherents les seves explicacions? Quina relació té, o podria tenir, aquesta persona amb centres establerts de poder social? O, en el cas que aquesta informació no sigui immediatament evident o disponible, quines persones semblen ser-ne els aliats, o els enemics, i per què? I si, de fet, sembla que aquesta persona té vincles molt forts amb certs centres de poder social o financer, fins a quin punt podria condicionar això la seva versió dels fets? Ras i curt, fer allò que cada pagès sagraç ha fet amb cadascun dels seus interlocutors no íntims (i molts cops també íntims!) durant segles.

Pot ser que m'equivoqui, però veig en la histèria creixent sobre les *fake news* –amb el seu reclam implícit a favor de l'arribada d'algué que pugui treure de la vista les tones de brossa informàtica que hi ha a les nostres vides i que ens lliuri després 'la veritat i únicament la veritat' sobre la realitat social– un intent molt clar d'eximir-nos, per endavant, de la responsabilitat primordial que tenim com a éssers pensants, i potser més important, com a ciutadans, d'intentar formar una visió pròpia i crítica del seu entorn.

La mentida i la propagació de distorsions interessades per part dels poderosos i els seus agents culturals són tan velles com la terra. La cosa nova és l'expectativa entre una pluralitat creixent de la població que no s'hauria de lluitar en contra d'aquestes maldats cada dia.

Com és que hem arribat a visualitzar la recepció d'informació d'aquesta manera tan passiva?

Un altre factor, per molt anecdòtic que pugui semblar al principi, és el declivi general de les tradicions orals en les nostres cultures

Volem ser infantilitzats d'aquesta manera pels grans mitjans, com és el cas, tant vells com nous, que tenen lligams molt estrets amb la maquinària de la indústria armamentística i el capital transnacional?

Un factor molt important, esmentat amunt, és l'enorme quantitat d'informació al nostre abast. Però, dit això, no és el primer cop que el món ha viscut un augment exponencial d'informació. Els diaris de circulació massiva creats a final del segle XIX i començament del XX van sembrar –com es palesa en textos com, per exemple, *La rebelión de las masas*, d'Ortega– una por molt semblant.

Però amb el temps la gent es va adaptar a la nova realitat.

Un altre factor, per molt anecdòtic que pugui semblar al principi, és el declivi general de les tradicions orals en les nostres cultures. Hi ha poques coses més efectives per a desenvolupar la capacitat de localitzar els grans de saviesa entre els munts de palla verbal que l'experiència d'observar sobretaula este-ses –i participar-hi– amb persones de diverses generacions durant molts anys.

Encara més influent que aquests dos factors és, a la llarga i amb tota probabilitat, el creixement desenfrenat entre nosaltres de l'ètica consumista amb les seves promeses constants de 'satisfacció total' i de 'resolució ràpida' de problemes molt complexos i enquistats.

La lògica va més o menys així: 'Si desenvolupen productes per a estalviar-nos de fer tota mena de feines tradicionals i desagradables, per què no poden inventar una "màquina de discerniment" per a estalviar-nos la pena de sospesar els diversos fets i arguments dispars que ens bombardegen cada dia?'

I és això, precisament, que ens ofereixen d'una manera o una altra organitzacions com Facebook, ProporNot i Hamilton 68 –per esmentar-ne sols algunes de les més conegudes–, totes amb lligams molt importants amb l'establishment polític i militar del meu país. I ja fa temps que Google ha decidit –ho he viscut en carn pròpia amb alguns dels meus articles en anglès publicats a Counterpunch– de relegar espais que publiquen assajos que fan crítiques de tipus sistèmic del capitalisme o l'imperialisme nord-americà a l'àmbit d'informacions 'menys fiables', amb tot el que això ara implica en relació amb la visibilitat a la xarxa d'aquestes materials.

Volem això, realment? Volem ser infantilitzats d'aquesta manera pels grans mitjans, com és el cas, tant vells com nous, que tenen lligams molt estrets amb la maquinària de la indústria armamentística i el capital transnacional?

Si no ho volem, això, cal deixar de plorar sobre les *fake news* i acceptar el repte d'adaptar els vells i insubstituïbles processos de discerniment i de vigilància constant a la nostra nova circumstància. ■

RAMON FONT

‘Si el PSC agafa com a bandera el castellà, no farà cap favor a la convivència que tant defensa’

Entrevista al portaveu del sindicat USTEC-STEs arran del polèmic posicionament del PSC sobre la immersió lingüística

ALBERT SALAMÉ

ROGER GRAELLS FONT

Ramon Font és el portaveu de la USTEC-STEs des del 2015, el sindicat majoritari entre els docents de l'escola pública catalana. El sindicat defensa sense fissures la immersió lingüística i Font critica que el PSC abandoni el consens en matèria de llengua a l'ensenyament. Argumenta que el català va en retrocés i fa autocrítica respecte de la pèrdua de consciència entre els professors de la importància de continuar impulsant el català per garantir la igualtat d'oportunitats dels alumnes. També es mostra crític amb el conseller d'Ensenyament, Josep Bargalló, per no prendre mesures per a revertir l'espiral en què ha caigut el català a l'educació secundària i també per no democratitzar els centres.

—Quina valoració feu que el PSC abandoni el consens sobre la immersió lingüística?

—Molt negativa. El PSC havia estat un partit important per al consens sobre el domini de la llengua catalana a l'ensenyament. Cada vegada costa més parlar d'immersió lingüística perquè la situació real als centres no és per a tirar coets. El PSC ha seguit el model lingüístic que va presentar el conseller Bargalló l'octubre del 2018. Si l'hagués presentat el PP en ple 155, hi hauria hagut una revolta. Però com que ho va fer el govern de la Generalitat, només va generar mala maror. Per exemple, la Plataforma per la Llengua, la USTEC-STEs, la Intersindical-CSC, la sectorial d'educació de l'ANC, Docents per la República, etc., unes quantes entitats compromeses amb la llengua i el país, van criticar-ho.

—Es parla de 'flexibilitzar' l'ús de la llengua a les escoles.

—Són faves comptades: tot allò que dones al castellà o a l'anglès ho treus al català. I l'únic lloc on el català està més cuidat que en uns altres és a l'escola. Fora de l'escola, fa fred per al català. A YouTube, internet, les sèries, els videojocs, tot això que mira el jovent, hi

El PSC ha seguit el model lingüístic que va presentar el conseller Bargalló

Cal més català a l'escola perquè no hi ha igualtat lingüística

ha poc català. Objectivament, el domini del castellà és superior al català a Catalunya quan acaben la secundària. Això és preocupant perquè després, durant els anys, l'ús del català es perd. Això ja passa als patis, com ha explicat l'estudi de Plataforma per la Llengua. I passa a les aules, que encara és més preocupant. Si el català tingués una situació normalitzada, podríem parlar de què fem amb el castellà i l'anglès. Però no som en aquesta situació, ni de bon tros. Ara hi ha un relaxament institucional.

—Però la manca de control del Departament d'Ensenyament sobre si s'aplica correctament la immersió és un mal endèmic. El relaxament no és nou.

—La llei diu que el català serà la llengua preferent, però no diu que sigui obligatòria. A primària hi ha més consciència, però a secundària la situació és més preocupant. Hi ha més relaxament i poques ganes de fer-ho. Se senten classes en castellà, i això no ajuda els alumnes. El català és important per a la cultura catalana, però nosaltres reivindicuem una altra part, que per a la USTEC és més important, la igualtat d'oportunitats. Dónes les mateixes oportunitats a un nen independentment de l'origen social, ètnic, cultural... Tothom ha de saber parlar en català i això obre portes a la vida associativa, al món de l'amor i, evidentment, és important al món laboral.

—Creieu que la situació política i els atacs a la llengua catalana hi han influït?

—Crec que l'activisme lingüístic va ser fort als anys vuitanta. Han passat trenta anys. Hi ha hagut un relaxament i intentem reactivar la campanya de la catalanització de l'escola, en el sentit lingüístic. Pensem que encara cal més català a l'escola perquè no hi ha igualtat lingüística. Hi ha una llengua minoritzada en contacte amb la tercera llengua més potent del món, el castellà. Fins i tot als Estats Units fan lleis per a protegir-se del castellà. Si ho fan els americans, què no hem de fer els catalans per a defensar el català? Per a la igualtat d'oportunitats

no seria bo que no ensenyéssim el català a les famílies castellanoparlants o de qualsevol altra llengua, que n'hi ha moltes ara mateix a les nostres escoles.

—Fa anys que es denuncia aquesta manca de control. Per Ensenyament, hi han passat consellers del PSC, de CiU i d'ERC. Per què no s'ha fet res per a revertir-ho i tornar a la consciència lingüística que expliqueu que hi havia als anys vuitanta?

—Tots en tenim una part de culpa. Per defensar-nos dels atacs que venien de fora, que han estat molts, hem dit que això funcionava molt bé, que la immersió era collonuda i tot anava perfectament. Els qui, sabent que no anava tan bé, fèiem de tortuga romana per a protegir-nos dels atacs de fora dient que tot anava bé, ara som en una nova fase de fer un diagnòstic real. Hi ha molts problemes amb el català a l'escola. Hem d'anar cap a un canvi de tendència, fer créixer l'ús del català. El Departament d'Ensenyament, en comptes d'invertir aquesta tendència, ha volgut oficialitzar la situació de plurilingüisme i ha volgut fer de la necessitat virtut, amb una redacció molt ambigua perquè tothom s'hi pugui sentir inclòs. Això no pot ser. Que plogui a gust de tothom no vol dir que estiguis fent bé les coses, i a la pràctica hi ha més anglès i més castellà.

—Per tant, falta contundència en la defensa de l'ús del català.

—Completament. Sobretot a secundària, però a primària també. La situació del català és preocupant. Els docents tampoc no fem tant com hauríem de fer. Per part de la USTEC, volem deixar aquesta ficció que tot va bé.

—Com?

—Fem jornades, revistes, preparem una eina, material de sensibilització per als centres, campanyes. I donem resposta als atacs que fins ara venien de fora i que ara vénen de dins. Parlo del model lingüístic d'Ensenyament, del congrés del PSC... Si comencem així, tot farà aigües i anirem malament.

La llei d'educació de Catalunya afavoreix un nou atac del 155

ALBERT SALAMÉ

—El PSC es justifica acusant l'independentisme d'instrumentalitzar la llengua.

—És molt qüestionable. A la USTEC hi ha molts professors que no són independentistes, però que defensen la llengua i la immersió. En la defensa de la llengua no hi ha fissures. Si el PSC agafa com a bandera el castellà per lluitar contra això, no farà cap favor a la convivència que tant defensa. La convivència és que tothom parli totes dues llengües, i això només ho garanteixes si ensenyas el català a l'escola, perquè el castellà l'aprens.

—Més enllà del soroll polític, sorprèn que es qüestionï la immersió quan ha estat un mètode educatiu elogiat internacionalment.

—Vam parlar amb càrrecs d'Ensenyament perquè rectifiquessin el document de l'any passat. Fan un diagnòstic que no compartim, diuen que en algunes zones el castellà necessita suport. Sempre es diu que hi ha estudiants brillants que no parlen bé el castellà en públic, però s'hauria de veure com parlen el català. Potser cal treballar més l'oratòria, com els italians i els argentins.

—Heu demanat la dimissió de Bargalló. L'última vegada, per aquelles declaracions polèmiques sobre els funcionaris a Tortosa.

—Ja n'havíem demanat la dimissió el juny de l'any passat. Ensenyament va fer una nova retallada: a partir del setembre, els docents majors de 55 anys no podien fer la reducció de dues hores lectives. Va ser la gota que va fer vessar el got. Teníem expectatives amb el conseller Bargalló, perquè era una persona que en sabia, amb pes polític. Era afiliat nostre i pensàvem que podia començar a resoldre problemes de l'interinatge, que defensaria més l'escola pública, la recuperació de les condicions laborals, l'increment del finançament del departament, que hi hagués més democràcia als centres... Però hem vist que no s'ha aprofundit en la democratització. La llei d'educació de Catalunya, la LEC, afavoreix un nou atac del 155 perquè deixa els claustres sense eines.

—Expliqueu-vos.

—Durant el franquisme, les direccions eren addictes al règim i seleccionaven el

professorat. Amb totes les mancances de la transició, en educació va haver-hi una ruptura constituent. Els claustres van passar a ser assemblees en què es discutien les coses, s'elegien les direccions, que eren revocables, i s'establí un sistema objectiu d'elecció del professorat. Amb la LEC hem tornat a un sistema on la major part de la comissió de selecció de les direccions és de l'administració, i a més, les direccions tenen cada vegada més poder per a seleccionar el professorat. Amb això, és més fàcil fer un sistema piramidal. Amb l'aplicació del 155, això seria perfecte. Podrien donar ordres de dalt cap a baix amb un toc de xiulet. També hi ha un decret d'autonomia dels centres, que l'anomenem decret del virregnat, perquè ens posen un virrei al centre, un director, i has de fer allò que diu. Abans es feien assemblees, ara els claustres semblen misses. En una reunió de claustre, ara hi vas a veure què ofereixen i prou. Abans s'hi discutia, la gent s'oposava a les propostes de la direcció, s'havien de posar d'acord... Ara tot això ha quedat enrere per culpa de la LEC. És la mare dels ous, i la va aprovar

Ernest Maragall quan era conseller. Vam fer vagues i protestes. Aquest sistema s'acosta el nepotisme i l'opció de triar el professorat a dit.

—Heu parlat amb el Departament d'Ensenyament del nou pressupost?

—Sí, però no recull les principals demandes del professorat. Hi ha unes millores molt tímides. Per primera vegada en molts anys, el pressupost executat és més alt que el pressupostat. Els avenços del nou pressupost respecte a la despesa que hi ha ara és gairebé inexistent. Pràcticament no hi guanyarem res. Es parla de finançar millor les escoles bressol, i una mica més l'escola inclusiva. Però també d'externalitzar les vetlladores, i això és la punta de llança de totes les coses que vindran més endavant amb la llei Aragonès. Gastar més diners en això no era cap demanda de la comunitat educativa, perquè creiem que aquest servei ha d'estar internalitzat. Demanem que es recuperi la segona hora lectiva, perquè les condicions laborals són molt importants per a la qualitat de l'educació i pels infants.

—El govern no té garantit el suport parlamentari per a aprovar el pressupost. Encara que dieu que té poques millores, creieu que és important deixar de banda la batalla política i posar-se d'acord per tenir uns comptes nous després de dos anys?

—No uns comptes qualssevol. Han de ser dignes. Tota la comunitat educativa té una demanda que no arriba a cinc-cents milions d'euros respecte de l'últim pressupost executat. Però tenim un endarreriment històric del finançament de l'educació. La LEC preveu que s'inverteixi el 6% del PIB, i som en un 2% pelat. Cada punt del PIB són 2.500 milions. L'infrafinançament és molt dur, als nivells del Perú i de Laos. A Finlàndia eren en un 7% fins fa poc.

—Heu tingut un paper protagonista a les protestes contra la sentència del procés, especialment en la convocatòria de la vaga general del 18 d'octubre.

ALBERT SALAMÉ

També ha aparegut el Tsunami Democràtic.

—Des del primer moment ens vam posicionar a favor del Tsunami Democràtic. Les convocatòries han anat en la línia que sempre hem defensat, la desobediència civil no violenta. Hem vist als carrers que el jovent ja en tenia prou, de rebre. Valorem positivament tota la resposta que va haver-hi, que majoritàriament va ser massiva i conscient. Pel que fa a la vaga general, era per motius laborals, però entenem que molta gent s'hi va sentir interpel·lada i va fer la vaga per allò que va venir-li de gust. Va ser un èxit i ens hem de sentir molt orgullosos com a país de les Marxes per la Llibertat.

—La repressió també ha afectat el professorat. El cas més escandalós va ser el dels nou del Palau, de Sant Andreu de la Barca. Com us afecten les acusacions constants d'adoctrinament?

—Estem molt contents per la manera com ha acabat Albert Rivera, després dels piulets que va fer contra els docents. Ha acabat com havia d'acabar, aquesta persona no servia per a la política i celebri que se n'hagi adonat. Els atacs han estat continus i, fins i tot, Pedro Sánchez va proposar una assignatura sobre la constitució espanyola. Podríem explicar que hi ha un article, el 10.2, que diu que els tractats internacionals formen part de l'ordenament jurídic de l'estat. Com el Pacte dels Drets Civils i Polítics, que inclou el dret d'autodeterminació, i la Declaració Universal dels Drets Humans. Coses que no accepta aquest estat i que no interpreten aquests tribunals que diuen que respecten la constitució. També podríem parlar del soroll de sabres, de la monarquia... No em fa res haver de fer una assignatura sobre la constitució espanyola, la faré amb molt de gust. Però no ens poden dir com la farem, perquè justament la constitució protegeix la

llibertat de càtedra. Adoctrinar és fer allò que el poder vol que facis. Quan el poder et diu que adoctrines, en realitat et diu que no adoctrines com ells volen que ho facis.

—**Formeu part de la plataforma contra l'anomenada llei Aragonès. Què hauria de canviar perquè la veiéssiu amb bons ulls?**

—Cal una llei de contractes i serveis a les persones, però en el sentit contrari. Cal internalitzar els serveis que s'han externalitzat fins ara. Això que la gestió privada és més eficient que la pública és un dogma neoliberal que no compartim. Si ens hi fixem, quan TV3 ha hagut d'estalviar diners no ha fet sinó internalitzar, fer producció pròpia. I el govern, encantat. No hi ha un benefici, la gent treballa i fa un servei públic. Igual que a les escoles públiques.

—**Com han afectat les externalitzacions en el dia a dia de l'escola pública?**

—La llei Aragonès permet d'externalitzar serveis que ara no ho estan. Per exemple, pre-escolar. Són les escoles bressol, ja externalitzades per alguns ajuntaments, però també P-3, P-4 i P-5, que ara no estan externalitzats. Amb la llei Aragonès a la mà, ens podem trobar una empresa en qualsevol escola pública fent diners amb l'educació infantil, amb un personal treballant en pitjors condicions laborals perquè l'empresa necessitarà un benefici... Quan externalitzes es precaritzava el món del treball i es perd la qualitat de servei.

—**Però els serveis que hi ha ara externalitzats com afecten les escoles?**

—Al menjador, el monitoratge viu fatal. Tenen una precarietat molt gran. A l'estiu passen a l'atur, quan haurien d'estar contractats. També he vist llençar tones de menjar, és un desastre, perquè els nens no s'ho mengen. Els primers de demanar que s'elimini el servei de menjador han estat les famílies, perquè sovint el menjar és incommestible. I tenen raó. Abans hi havia cuineres contractades a les escoles, personal intern, i era més

casolà i més bo. Volem anar cap aquí, i no cap a una externalització de més serveis. La llei Aragonès diu clarament que és per a fer un servei onerós. No acceptarem que es guanyin diners amb els drets socials.

—**La posició del govern és la contrària. Argumenten que és una 'lleï anti-Florentino', que farà més difícil que les grans empreses aconseguixin de guanyar els concursos públics dels serveis que s'externalitzin. I, d'aquesta manera, evitar que les grans empreses fomentin la precarietat.**

—No se'n sortiran. L'Ajuntament de Barcelona ha intentat posar unes condicions i no ho ha aconseguit. Com podran competir empreses petites amb grans empreses? Tenen un exèrcit d'advocats estudiant tot això i preparant-ho tot perquè ells guanyin els concursos. Que el preu compti un 40% és important, però si hi ha una sensibilitat social i es demanen beques, les grans empreses tenen més facilitat per a donar-les i poden competir pel preu. Pel que fa a les condicions laborals, en empreses externes s'han descobert casos de treballadors que no cotitzaven a la Seguretat Social. En el fons, tot això és lluita de classes. El 'divideix i venceràs' és externalitzar, dividir els treballadors en diferents empreses. Quan hi ha oposicions, moltíssims professors intenten passar de la concertada a la pública, perquè tothom vol tenir millors condicions laborals. El negoci només es pot fer rebaixant la qualitat del servei o les condicions laborals, o totes dues coses. D'aquí treuen el benefici, les empreses, i això és el motor del capitalisme.

—**El govern desmenteix que la llei Aragonès externalitzi més serveis.**

—Els serveis socials, la sanitat i l'educació han de ser públics. És bàsicament això, que regula aquesta llei. Els concerts educatius han d'acabar formant part de la xarxa pública, perquè si no, hi ha segregació escolar, condicions laborals diferents entre el professorat... I això no és bo per a ningú. ■

Quan el poder et diuen que adoctrines, en realitat et diu que no adoctrines com ells volen

Amb la llei Aragonès a la mà, ens podem trobar una empresa en qualsevol escola pública fent diners amb l'educació infantil

PASCAL COMELADE

‘Continuaré fent discs, però els concerts de Comelade s’han acabat’

Entrevista al músic i creador, que acaba de treure ‘Devianotist Muzak’

ADIVA KOENIGSBERG

ANDREU BARNILS

Pascal Comelade (1955), reconegut músic nord-català, acaba de treure nou disc, *Deviationist Muzak* (Disc Medi), amb material inèdit de 2017 i 2019. Es pot escoltar en CD o en vinil, que compta amb la portada feta per Claudia Comelade, filla seva. Al setembre, Comelade va anunciar que no faria més concerts, però en aquesta entrevista deixa clar que continuarà fent cançons i discs. VilaWeb va visitar el senyor Comelade a la casa on viu i on crea, a Ceret, al Vallespir, al cor de la Catalunya Nord que tan de moda s’ha posat darrerament. L’entrevista és un repàs biogràfic a un dels creadors catalans més originals.

— Sou fill de psiquiatre i de cuinera.

— El meu pare era psiquiatre, es va instal·lar a Montpeller, on vaig estudiar, i ell es cuidava de l’associació dels estudiants catalans a Montpeller, l’Alzina. Montpeller va formar part del reialme i és on va néixer Jaume I. Als anys cinquanta i seixanta hi havia molts catalans, a Montpeller, i jo amb el meu pare parlava català. Per ell era una obsessió. El meu pare, després del Maig del 68, va fer venir cantants de la Nova Cançó a Montpeller: Enric Barbat, Lluís Llach, Maria del Mar Bonet, Ovidi Montllor. La meua mare, encara viva, es dedica la recuperació i la pràctica de la cuina catalana aquí a Catalunya Nord. N’és una experta.

— La idea de fer música us ve d’aquestes visites?

— Els meus pares eren tots dos amants de la música. A mi m’interessava la música electrònica, repetitiva, americana. Philip Glass. Jo vaig començar a fer música, més o menys, el 1974, i fins al 1981 feia música electrònica tot sol, a casa, amb un sintetitzador antic, un magnetòfon de cinta i dos cassets. El 1983, vaig deixar l’electrònica perquè volia muntar tota una orquestra, una mena de *big band*, però només amb instruments de joguina, o reduccions. Totes aquestes joguines i instruments els trobava al carrer, a la brossa, als encants. He

*Per mi França i París
són cosa perifèrica*

*Sóc mig gandul, mig
stakhanovista*

arribat a tenir-ne centenars, després de trenta o quaranta anys de comprar-ne i trobar-ne. N'he donat molts al Museu del Joguet de Figueres.

—**Us heu guanyat bé la vida?**

—Al començament, no. De 1983 a 1991 feia música de manera marginal, contracultural si en volem dir. Si parlem d'economia, la vida de debò, i la *real politik*, jo em vaig començar a guanyar la vida als anys noranta. Tenia quasi quaranta anys. Abans no tenia cap somni ni desig de tenir pis, casa, família. Els drets d'autor és el que em dóna diners. El 1991, vaig signar amb Virgin França. I a partir d'aquell moment, la cosa canvia. No tant per la venda de discs, perquè el disc mai va ser la meua manera de guanyar-me la vida. Jo he fet els diners amb l'ús que feien de la meua música per a curmetratges, publicitat, teatres, dansa. Això va durar fins al 2008, quan va arribar internet i s'ho va menjar tot. La paradoxa de la meua vida és que, com a músic instrumental, en cap moment no m'ha trucat cap director per treballar amb mi per fer una música expressament. Música original de veritat. Encara avui hi ha gent que fa servir música meua per a tota mena de suports i concerts, però és música ja feta.

—**Teniu una filla, Claudia Comelade. Hi parleu en català?**

—Parlem en català amb la filla, sí. Va fer educació a la Bressola. La meua dona és de Tolosa de Llenguadoc. Parlem en francès. La pràctica del català aquí és complicada. Si un dia, als anys setanta, et trobes pel carrer en català, quaranta anys després, hi continues en català. Si la primera vegada és en francès, quaranta anys després, en francès. Em passa amb Pere Figueres, amic de tota la vida. Quasi l'únic cantant del Rossellonès. Parlem en francès. Amb Enric Casasses parlem en català i en francès. Parla un francès impressionant. Amb Víctor Nubla parlem en francès.

—**La vostra relació amb Barcelona, quan comença?**

—El 1972, vaig viure un any i mig a casa d'en Lluís Llach, al carrer de la Indústria. I vaig anar-me'n a final de 1974, juts abans de l'assassinat de Puig Antich. Vaig començar una relació molt forta amb la ciutat. Realment molt forta, encara dura. Decideixo que aquesta ciutat és la meua capital. Barcelona, capital. I a partir d'aquest moment la meua vida com a músic tindrà aquest aspecte, aquesta direcció o perspectiva. Països Catalans. O Barcelona, capital. Per a mi, França i París són cosa perifèrica. A Barcelona hi he viscut poc, però hi he passat la meitat de la meua vida. Als anys vuitanta i noranta m'hi passava el dia. I Catalunya, també: Reus, Olot, Terrassa, Sabadell, Banyoles, Tarragona.

—Justament a Barcelona vau fer el darrer concert. Ho deixeu?

—Deixo un aspecte molt concret. Els concerts amb el meu nom, la meua orquestra, el meu repertori. Un concert de Comelade, tot això s'ha acabat. El gran plat combinat. Estic gran i cansat. No m'interessa la part de burocràcia paral·lela, que em costa molt. En canvi, continuaré fent col·laboracions. Continuaré fent discs, però els concerts de Comelade s'han acabat. En aquests moments estic acabant el disc amb la Ivette Nadal, un altre disc amb un cantant francès, una pel·lícula per a un director de Girona, David Pujol, amb qui ja havia fet la música per al seu documental de Ferran Adrià. I ara presento *Deviatonist Muzak*. Per cert, que en recomano el vinil, perquè hi ha més material.

—**Josep Pla, grafòman. Comelade, també? Hi ha anys que heu fet tres discs.**

—Potser sí, potser sí. És la feina, també. Sóc mig gandul, mig stakhanovista.

—**Com us inspireu?**

—No sabria explicar-ho. No puc parlar d'una inspiració. És com un estat de salut. Com un mal de cap. Hi ha una part de la pràctica de la música poc normal. Imagineu-vos-ho. Pujar a un escenari davant un públic és surrealista. A mi mai m'ha agradat la representació. El

concepte d'artista no m'agrada. No puc. Hola, sóc artista. Arg! Sóc un actor cultural. Arg! La representació de l'artista. Esnobisme, postura.

—Creeu amb ordinador?

—No. Tinc un piano i un casset. Jo crec amb un piano i un casset. El disc amb en Pau Riba el vaig fer amb un casset. No faig servir ordinadors per a crear, no. No m'interessa.

—No us interessa internet?

—És evident que som al començament d'una altra història de la producció musical. I es nota en quina música domina. Un vinil és cara A, cara B, la portada. És com un llibre. Tot això afecta el contingut. A Facebook, vaig entrar-hi un cop. Faig servir el correu electrònic. Això sí que és un progrés. I Youtube. Vaig descobrir Youtube fa dos anys. Vaig al·lucinar. Tinc una obsessió amb el rock'n'roll dels anys cinquanta i seixanta. Trobar discs i notícies i elements de biografia era molt difícil. Ara trobes joies increïbles.

—I per què, tan obsessionat amb el rock'n'roll?

—Perquè aquest és el període més frenètic del món de la música popular en tota la història de la humanitat. De final dels cinquanta a final dels vuitanta. Tres dècades, que no és res. Cada dia novetats. I un dia tot això s'acaba. Perquè surt el teclat. El teclat i la caixa de ritme mata molta cosa del rock'n'roll. El casset ha matat la cobla. La caixa de ritme i el teclat han matat el grup d'envelat de tota la vida.

—Artistes que hàgiu conegut?

—Famosos, tipus Tom Waits, no. Amb Robert Wyatt, correspondència epistolar molt llarga. Una carta i un casset de música. Des dels anys setanta. I s'acaba amb el fax. El fax ha matat la postal. I el mail ha matat el fax. L'any passat va ser el primer any de la meua vida que no vaig rebre cap postal de Cap d'Any. Ni una. L'última va ser de PJ Harvey. Jo n'enviava 150. I en rebia 120. Que les guardo. Tot això s'ha acabat.

—El Japó sí que us el coneixeu.

—Va durar deu anys, la relació. Del 1989 al 1999 hi anava un cop l'any, com a mínim. Per una obra de teatre, de dansa, que feien amb la meua música. Després, al Japó va sortir un grup que encara existeix, els Pascals, que fan versions de les meves cançons. Fan versions de versions. I van de gira per tot el món. Els conec. Simpàtics. Realment hi ha un amor molt fort per la cultura europea. Molt. Vénen sovint a França.

—Els heu vist actuar?

—Mai! És una patologia. No puc, no puc. Veure uns japonesos que em versionen a mi, que ja faig versions? No, no. No puc.

—Què opineu de la música francesa?

—No m'ha agradat mai, la cançó francesa. No puc. Cent mil violins lacrimals. No m'agrada tota aquesta colla de cantants catalans que van a la francesa. Ah, la cançó francesa. El cinema de Truffaut. Oh, là là. Cada vegada ho tinc més clar: adoneu-vos que al nostre país, als anys setanta, gent com Pau Riba, Jaume Sisa i Toti Soler van produir una música sense equivalent a Europa. Trobeu-me un equivalent del *Dipotria* de Pau Riba. No el trobareu. Un dia el vaig fer venir aquí. Havia de fer un text de presentació. I l'havia de posar en context. És el Frank Zappa català? I Albert Pla? És el Gainsbourg català? És impossible. És la part més interessant de la cultura catalana. Quan trobes gent com Casasses, en Pau o l'Albert, que no tenen equivalent a Europa. Un paio com en Casasses, que et pot parlar sense impostura del punk i els trobadors. Que et diu i et demostra per què Salvat-Papasseit i Tom Waits són iguals.

—I quins llibres llegiu?

—Novel·la negra, sobretot. És que m'encanta. No vull passar per intel·lectual. La llegeixo en francès, tot i que l'han traduïda molt malament. Chandler, per exemple. En català llegeixo poesia, llibres històrics, biografia. Dels darrers que he llegit en català, hi ha una cosa sobre els fets de Prats de Molló molt

Vaig descobrir Youtube fa dos anys

La cançó francesa no m'ha agradat mai

interessant. I la vida de Salvador Seguí, el Noi del Sucre.

—El Tsunami Democràtic i el procés han revitalitzat políticament Catalunya Nord?

—Això seria una altra conversa. La realitat i la situació serien una altra entrevista. La realitat d'aquest país és poc coneguda, al sud. Sempre hem tingut un nucli de persona molt militant. Però la gran població a Catalunya Nord menja, dorm, pixa i pensa a la francesa, amb premsa francesa i televisió francesa. A França, hi ha un silenci absolut sobre el tema. És a dir, complicitat. Això de les autopistes, a les notícies franceses, molt poca cosa. Frontera tallada un dia i mig i gairebé no en parlen? En fi.

—Quan sortirà un llibre sobre Pascal Comelade?

—Fa dos anys a França va sortir *Pascal Comelade. Une Galaxie Instrumentale* de Pierre Hild. I Donat Putx, periodista musical, ha començat a fer-ne un en català. Hem tingut cinquanta mil converses aquí. Jo tinc poca memòria. I fa dos anys que hi som.

El sobiranisme de l'estat francès es proposa d'aturar el procés d'uniformització

L'Aravot Els partits d'àmbit no estatal han forçat un canvi de model en l'esfera institucional

SEDA HAKOBYAN I ALEXANDRE SOLANO

El col·lectiu Perquè visquin les nostres llengües, que agrupa les principals associacions de defensa i promoció de les llengües minoritzades de l'estat francès, ha convocat una manifestació avui a París, davant el Ministeri d'Educació, per a exigir un canvi en la política lingüística.

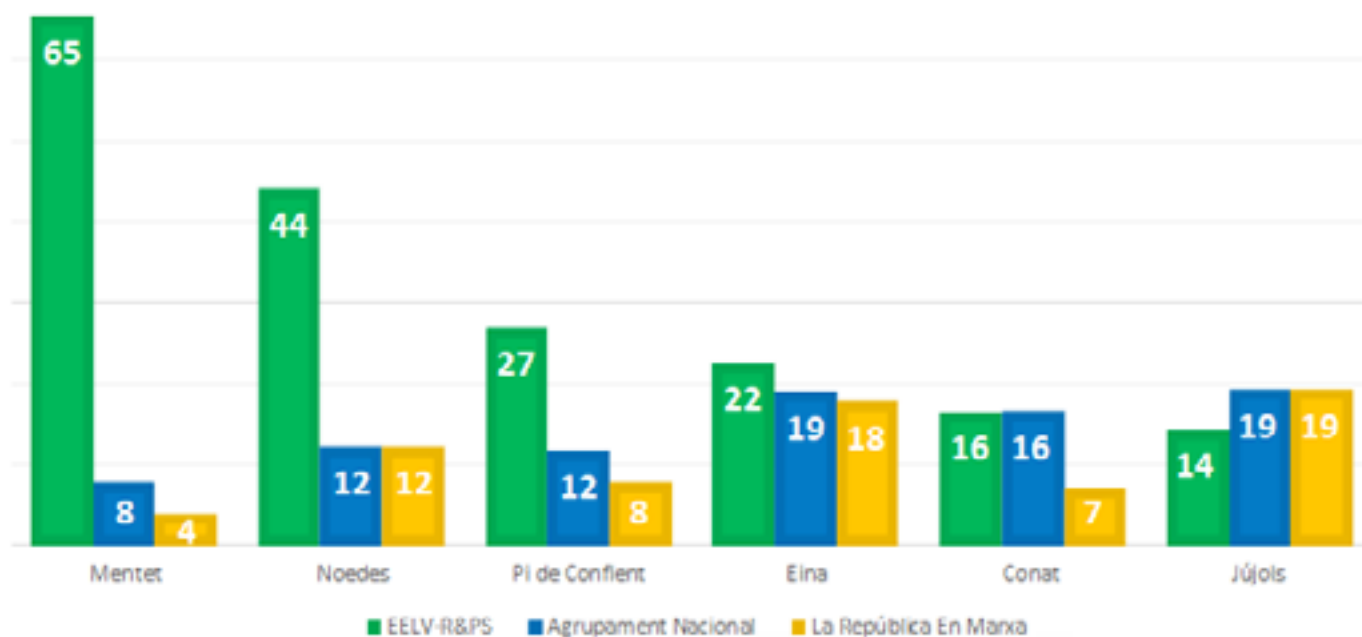
Els organitzadors han fet una crida a la mobilització general contra l'actual ministre d'educació francès, Jean-Michel Blanquer, per la reforma de secundària i el batxillerat, la qual ha arraconat les llengües minoritzades i ha fet minvar de manera significativa els matriculats. Però la crítica va més enllà, i assenyalen que malgrat la retòrica

favorable, és un problema de l'estat, que independentment de qui hi hagi al capdavant, no té cap voluntat real d'establir polítiques lingüístiques efectives reals.

També remarquen que hi ha una xarxa densa i activa de pares, professors, activistes i càrrecs locals que han treballat per la supervivència de les llengües, però posen en qüestió que n'hi hagi prou 'davant la mala voluntat de l'estat'. Com a solució, destaquen l'ensenyament immersiu, que s'utilitza àmpliament per salvaguardar les llengües amenaçades –com el francès al Quebec, l'alemany a Bèlgica i el gal·lès a la Gran Bretanya– i que és utilitzat de manera eficaç a l'estat francès en l'educació associativa i en 'experiments prometedors' en l'educació pública.

Nacionalistes corsos. EFE

Resultats a les europees dels municipis que pertanyen a la xarxa de reserves naturals catalanes. Anàlisi de la Fundació Jean Jaurès.. vv

La reivindicació sobiranista es fa forta

La manifestació ha estat impulsada per dos càrrecs electes sobiranistes, el diputat bretó Paul Molac i l'eurodiputat cors François Alfonsi, els quals han tingut un paper important de denúncia d'aquesta situació en l'àmbit institucional. El procés de revalorització i de recuperació lingüística i cultural que hi ha hagut aquests darrers anys ha tingut també una traducció política sense parangó.

D'ençà del començament de la cinquena República francesa (1958), els únics sobiranistes que havien format part de l'assemblea francesa eren de territoris d'Ultramar, però això ha canviat aquesta darrera dècada i els partits sobiranistes han entrat a les institucions, encara que el sistema majoritari francès dificulta enormement que les

minories puguin assolir cap mena de representació.

El 2012, el bretó Paul Molac i l'occità Gustave Alirol, en aliança amb partits francesos (PS i EELV), van aconseguir l'acta de diputats. Una fita per al sobiranisme. I a les següents eleccions, el creixement encara va ser més important. Avui, cinc diputats formen part de Regions i Pobles Solidaris, la federació de partits polítics sobiranistes, i d'aquests, els tres corsos no han tingut el suport de cap partit estatal. Els altres dos són Molac mateix i l'occità Jean Lassalle, que també va ser candidat a les presidencials i va rebre gairebé mig milió de vots. En les eleccions legislatives del 2017, cal remarcar també el resultat històric, tot i que insuficient, d'Euskal Herria Bai, amb un 10,4% dels vots a Iparralde i el d'Unser Land a Alsàcia (7%), on per primera vegada un

candidat sobiranista alsacià va passar a la segona volta.

En les eleccions europees d'enguany, s'ha mantingut l'èxit dels sobiranistes, que en coalició amb els verds van ser tercera força a tot l'estat, amb uns resultats especialment bons als municipis bretons, corsos i bascs, a més dels nord-catalans que pertanyen a la xarxa de reserves naturals catalanes, els quals combinen una preocupació per l'ecologisme amb la menor presència de població de la resta de l'estat.

L'estat francès es veu forçat a remodelar-se

El govern francès, malgrat una política clarament centralista i uniformadora, s'ha vist forçat a flexibilitzar un model institucional rígid arran les demandes d'autogovern i els bons resultats d'aquestes forces. La gran victòria dels nacionalistes

corsos a les eleccions territorials del 2015 va forçar a acceptar una reforma i establir una nova institució a Còrsega. Els tres organismes que hi havia –els dos departaments i la col·lectivitat territorial– es van fusionar en un sol govern i en una sola assemblea, que va entrar en funcionament el primer de gener de 2018 amb una majoria absoluta de vots i escons dels autonomistes i independentistes.

De la mateixa manera, a Alsàcia, el primer de gener de 2021 es formarà una institució totalment nova, la col·lectivitat europea d'Alsàcia, que tindrà les competències dels dos departaments, a més d'altres de noves, com són la gestió de carreteres nacionals, la política transfrontera i la promoció del bilingüisme. El territori va perdre tota mena d'autogovern el 2014, quan va quedar diluït en la macro-regió del Gran

El president cors ha destacat que els comicis serviran per a decantar l'equilibri de forces i perquè el govern francès escolti les demandes del govern cors

Est, però el creixement del vot sobiranista –amb més d'un 10% dels vots a les regionals– ha estat clau per a la creació d'aquest nou organisme.

Finalment, cal destacar la creació a Iparralde de la comunitat d'aglomeració del País Basc, que té competències sobre desenvolupament econòmic, transport, medi ambient, recollida de residus i sobre l'euscar. Va entrar en funcionament el 2017 i ha estat un model en el qual s'han emmirallat organitzacions de Catalunya Nord per tenir una institució pròpia.

En relació amb els canvis institucionals, també cal recordar que l'any passat l'arxipèlag de Nova Caledònia va fer un referèndum d'autodeterminació acordat amb el govern francès, en què el no va guanyar amb el 56% dels vots. La votació es repetirà el 6 de setembre de 2020 i encara es pot tornar a convocar un altre referèndum el 2022 si ho demana un terç dels diputats del territori.

Les eleccions municipals per a mesurar la força

Tornant a la part europea, la força dels partits sobiranistes es mesurarà a les eleccions municipals que es faran d'ací a quatre mesos. En el cas de Còrsega, volen que serveixin com a eina de regeneració i

per a posar fi al contrapoder de molts batlles, els quals, aliats amb partits francesos, dominen de fa dècades la política municipal (amb acusacions de caciquisme incloses). Un exemple és la ciutat de Bastia, que d'ençà del 1912 havia estat governada per la família Zuccarelli, fins que Gilles Simeoni –ara president de l'illa– va guanyar les eleccions de fa cinc anys.

El president cors ha destacat que els comicis serviran per a decantar l'equilibri de forces i perquè el govern francès escolti les demandes del govern cors, que inclouen l'amnistia, l'oficialitat de la llengua i un estatus de residència, que implica que no es pugui comprar un habitatge a l'illa si no s'hi ha viscut, com a mínim, cinc anys. Tanmateix, aquesta vegada el moviment cors es pot presentar dividit. La coalició Fem Còrsega, encapçalada pel mateix Simeoni, defensa d'ampliar la base, incorporant formacions encara que no siguin sobiranistes, mentre que els socis de coalició, els partits Còrsega Lliure i Partit de la Nació Corsa, demanen de mantenir la llista unitària i endurir el to amb l'estat, fet que pot provocar una crisi en el si del govern i que hi hagi més d'una candidatura en alguns municipis.

Les eleccions també poden ser un revulsiu en altres territoris. En el cas del País Basc, a Baiona s'ha format la llista Baiona Verda i Solidària, que uneix independentistes, ecologistes i l'esquerra (Euskal Herria Bai, Europa Ecologia – els Verds, Ensemble! i la França Insubmissa) i que pot obtenir molts bons resultats. A Nantes, la Unió Democràtica de Bretanya, el principal partit bretó, s'ha aliat amb l'actual batllessa socialista, que s'ha compromès a donar suport a un referèndum per la reunificació de Bretanya. I a Catalunya Nord, el partit Sí al País Català aspira a presentar candidats en una cinquantena de municipis i dóna suport al candidat Romain Grau (REM) a la batllia de Perpinyà. Paral·lelament, a la capital nord-catalana s'ha començat a formar una llista única d'esquerreres que sembla que compta amb el suport d'ERC.

Les eleccions locals, per tant, poden ser un nou revulsiu per als moviments de tot l'estat francès que han començat una mobilització general en una cursa contra rellotge per a salvar el patrimoni polític, lingüístic i cultural enfront d'unes institucions franceses que continuen el procés d'uniformització. ■

L'èxit de vendes d'aquesta joguina sexual ha posat sobre la taula qüestions com la masturbació femenina. UNSPLASH

El fenomen Satisfyer i la revolució dels succionadors de clítoris

Masturbació L'èxit de vendes d'aquesta joguina sexual ha posat sobre la taula qüestions com la masturbació femenina, l'autoconeixement, la recerca del propi plaer i la importància del clítoris en unes relacions sexuals igualitàries

CLARA ARDÉVOL MALLOL

La primera imatge que a molta gent li ve al cap quan sent parlar de vibradors és una joguina sexual amb forma fàl·lica, com si la penetració fos condició indispensable per al plaer. Aquests últims mesos, però, la revolució dels succionadors de clítoris, que han obtingut gran popularitat, ha qüestionat aquest imaginari, ha facilitat que moltes dones reivindicuessin el seu plaer i ha posat sobre la taula qües-

tions (encara) tabús com la masturbació femenina.

El rei dels estimuladors de clítoris és el popular *Satisfyer*, que s'ha convertit en un autèntic fenomen de vendes, arribant a ser la joguina sexual més venuda a Amazon i a exhaurir existències a les botigues eròtiques tradicionals. 'Ens arriba la comanda un dijous amb cinquanta unitats de cada model i el dilluns només en queden sis', explica Mireia Manjón, sexòloga i col·laboradora d'una botiga eròtica. La sorprèn, però, que aquest fenomen hagi esclatat

El rei dels estimuladors de clítoris és el popular Satisfyer, que s'ha convertit en un autèntic fenomen de vendes

ara, tenint en compte que fa tres anys que el producte és al mercat. 'Ha estat molt progressiu. Jo crec que entre les dones s'ha anat fent córrer la veu i l'hem anat recomanant.'

L'esclat total s'ha esdevingut quan el fenomen ha arribat als mitjans i a la xarxa, on tant usuàries com *influenciadores* en recomanen l'ús, cosa que fa que cada vegada sigui més habitual parlar-ne obertament. 'Només diré que he esborrat el Tinder', 'm'hi he tornat addicta', 'arribo a l'orgasme en dos minuts', 'és una meravella', 'cap dona no

El Satisfyer té forma de màquina de massatges facial, de manera que és molt discret. SP

Del clítoris només en veiem la punta de l'iceberg, la caputxa i el gland, però això és tan sols una desena part de l'òrgan

hauria de viure sense tenir-ne un', 'és com un *cunnilingus*, però més intens', 'de la droga se'n surt, d'això no'. Són algunes de les valoracions que es poden trobar a internet.

Estimulació del clítoris intern

Però què té d'especial, aquest estimulador? Per què ara és moda? El producte estrella d'aquesta empresa alemanya, que ja ha tret a la venda diverses versions, costa uns cinquanta euros, fa uns disset centímetres i té forma de màquina de massatges facial, de manera que és molt discret. Popularment, se'l defineix com a succionador de clítoris, per la sensació que causa, però Manjón en remarca les diferències amb altres productes similars, que

sí que es poden considerar 100% succionadors: 'N'hi ha uns que funcionen amb aire, que fan un efecte similar al d'una succió amb la boca. Aquest que s'ha posat de moda és diferent. Té una membrana que es mou com si fos el baffle d'un altaveu i genera una ona, no una succió. El clítoris nota uns petits tocs i això dona una sensació semblant a la succió, però realment no succiona.'

Aquestes ones expansives que estimulen el clítoris són la clau de l'èxit. L'ona activa les terminacions nervioses i, precisament perquè es tracta d'una ona, arriba a tot el clítoris sencer (també als bulbs i les arrels), i no l'estimula només superficialment, com faria un estimulador de clítoris convencional.

Com que estimula també el clítoris intern, i no solament l'extern, aquesta joguina sexual posa damunt la taula una qüestió sobre la qual hi ha força desconeixement: la seva forma completa. 'Jo tinc un penjoll en forma de clítoris i molta gent em pregunta què és, també dones joves', explica Manjón. De fet, aquest òrgan ha estat històricament tan ignorat que no es va registrar anatòmicament fins al 1998. Del clítoris només en veiem la punta de l'iceberg, la caputxa i el gland, però això és tan sols una desena part de l'òrgan. La major part és interna i té més de vuit mil terminacions nervioses, el doble que un penis.

Ejaculació femenina i orgasmes múltiples

La moda dels estimuladors de clítoris també ha fet visible altres qüestions relacionades amb el plaer, més enllà d'aquest òrgan. Moltes dones expliquen que aquest estri facilita orgasmes múltiples i l'ejaculació. Manjón creu que la clau és el tipus d'estimulació que genera. Com que el clítoris està molt sensibilitzat, hi ha més possibilitats d'arribar a un segon orgasme si es continua estimulant.

L'ejaculació femenina (popularment coneguda com a *squirting*, en anglès) és una qüestió sobre la qual hi ha força confusió i que, en part, s'ha col·locat en l'imaginari popular a partir de la pornografia convencional i, per tant, des d'una perspectiva patriarcal i poc realista. Però quan se'n parla a partir de les valoracions d'aquest estimulador de clítoris, es fa des de la perspectiva de les dones en

primera persona. 'Els últims estudis diuen que, com que el clítoris té moltes terminacions i estan ramificades a l'interior de la vagina, en rebre una estimulació global és més fàcil fer un *squirting* espontani sense estimular el punt G de manera directa. El clítoris i el punt G són molt a prop per la part interior i l'estimulació arriba ramificada a la zona G', explica Manjón.

Els succionadors de clítoris també han rebut crítiques negatives que alerten que és dolent abusar-ne o que, després d'haver-lo utilitzat, és més difícil arribar a l'orgasme amb altres estimulacions. 'Això no és cosa del succionador, sinó del cervell',

considera la sexòloga. 'El cervell, per a detonar l'orgasme s'acostuma a la cosa més fàcil. Per tant, si sempre t'estimules de la mateixa manera, sigui amb el succionador sigui amb una determinada postura, el cos s'hi acostuma i, quan ho canvies, li costa més. La cosa ideal és utilitzar-lo però no estimular-se només amb això, sinó anar variant perquè totes les zones erògenes i tot el cos estigui erotitzat i sigui sensible a qualsevol estimul que pugui detonar un orgasme.'

Un canvi radical en el món de les joguines sexuals?

Ara ha esclatat la qüestió pel fenomen dels succionadors,

però els estimuladors de clítoris no són nous al mercat. Hi ha altres joguines sexuals que van ser tendència anys enrere i que ja estimulaven el clítoris. És el cas del vibrador conegut popularment com a *rabbit* (conill), per la seva forma, que es va posar de moda gràcies a la sèrie *Sex and the city*. La gran diferència entre aquesta joguina sexual i el *Satisfyer* és que en aquesta darrera la tecnologia per a estimular el clítoris està més desenvolupada i, sobretot, que no té cap part destinada a la penetració, cosa que evidencia que és secundària a l'hora d'obtenir plaer.

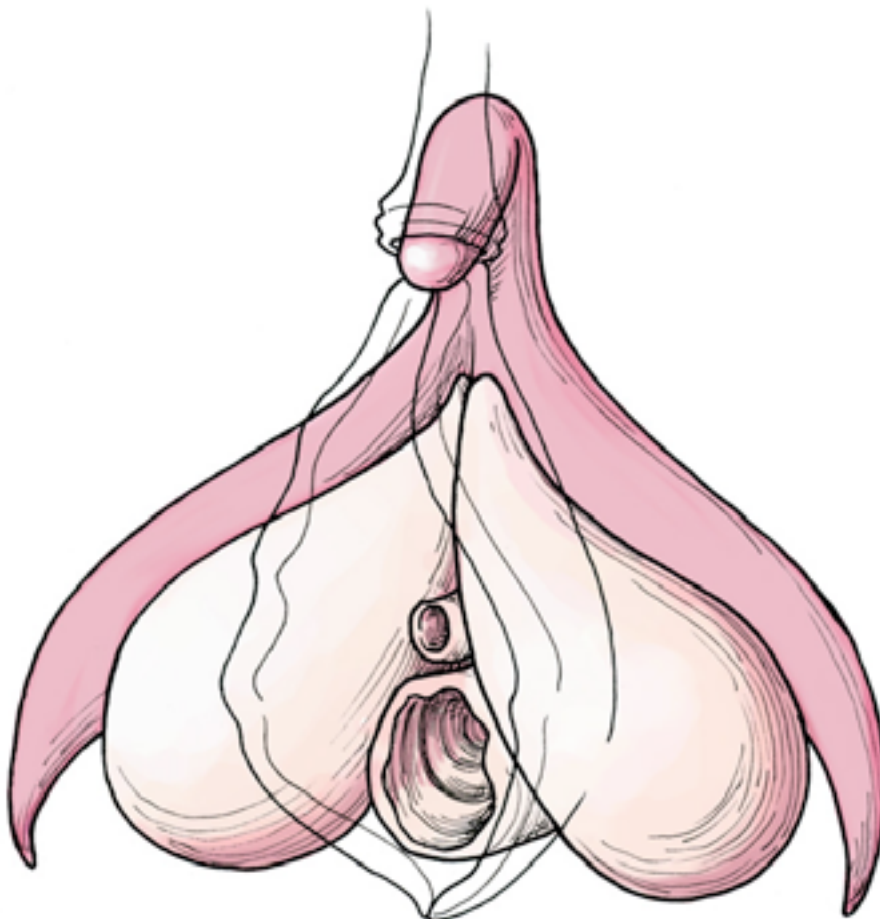
L'esclat del *Satisfyer*, més enllà de l'èxit de vendes, no

ha revolucionat el món de les joguines sexuals, tenint en compte que les joguines amb forma fàl·lica, segons que explica Manjón, ja fa temps que han quedat força relegades per les preferències dels consumidors. 'La resta de vibradors i joguines no es deixen de vendre, perquè les preferències depenen de cada persona. Si algú vol una estimulació forta del punt G, amb el succionador no en tindrà prou, encara que també l'estimuli. De la mateixa manera, les dones que tinguin molta sensibilitat al clítoris, no els agradarà el succionador, perquè ja de per si tenen molta sensibilitat', afegeix.

La reacció dels homes

I com han reaccionat molts homes davant aquest fenomen? A la xarxa es poden trobar tota mena de comentaris, des dels qui lloen l'estimulador pel plaer que dona a la seva parella fins als qui ironitzen sobre el fet que els pugui arribar a 'substituir', passant també per les crítiques masculistes que retreuen que les dones parlin obertament a la xarxa de com es masturben. Manjón creu que, pel que fa a les seves reaccions, 'hi ha una mica de tot', i destaca que són molts els homes que decideixen de comprar el *Satisfyer* per a la parella o les amigues.

'Si els homes no tenen una mentalitat oberta pel que fa al sexe i veuen afectada la seva virilitat perquè no poden fer el mateix que el *Satisfyer*, se senten malament. No poden competir amb aquest tipus d'estimulació... No generen ones! Però també hi ha homes que busquen el plaer de la seva parella, i aquests estan

El desconeixement de la sexualitat és paral·lel al desconeixement de l'anatomia pròpia

Tenint en compte aquest context, una eina com aquesta pot ser útil per a explorar-se i conèixer millor el propi cos i el plaer

encantats perquè és un recurs més que poden fer servir', remarca. De fet, un succionador de clitoris es pot utilitzar també en parella i durant el coit, encara que depèn de la postura i el ritme, perquè el clitoris ha de quedar ben encaixat en la cavitat de l'aparell. 'És un plus, una eina amb què poden jugar tots dos, i que també pot servir perquè ell l'estimuli a ella fora de la penetració.'

La lluita feminista contra l'escletxa orgàsmica

'La joguina ha estat un fenomen per la manera com funciona però també perquè ens ha donat peu a parlar de la nostra sexualitat de manera oberta. Això posa de manifest que l'educació sexual està relegada, i la referent a la sexualitat femenina encara més. Crec que amb aquesta joguina les dones hem fet pinya en aquest aspecte', considera Manjón. El feminisme fa dècades que demanda relacions heterosexuales realment igualitàries (també al llit),

més focalitzades en el plaer femení i en el fet que les dones ocupin la posició de subjectes sexuals i no pas d'objectes. En definitiva, relacions en què el seu plaer compti tant com el de les seves parelles, lluny de l'imaginari patriarcal en què el sexe és sinònim de coit i la relació s'acaba quan ell arriba a l'orgasme.

En aquest sentit, reivindicar el clitoris és important. De fet, les estadístiques parlen per si soles a l'hora d'analitzar la importància d'aquest òrgan en unes relacions sexuals igualitàries i d'evidenciar l'existència d'una escletxa pel que fa als orgasmes entre sexes. Un estudi fet per diverses universitats nord-americanes assenyala que les dones heterosexuales són el grup que aconsegueix menys orgasmes, i arriben al clímax només en el 65% de les relacions sexuals, davant el 86% de les dones lesbianes i el 66% de les dones bisexuals. La majoria d'enquestes i estudis publicats sobre la qüestió coincideixen que

vora el 70% de les dones no arriba a l'orgasme sense estimulació del clitoris. Aquesta última dada contrasta amb el desconeixement que força dones encara tenen sobre la seva sexualitat. 'Hi ha moltes dones que pensen que han de tenir un orgasme durant la penetració i que, si no el tenen, passa alguna cosa estranya. Hi ha dones que es poden estimular el clitoris intern amb penetració perquè el tenen més sensible, però no és el cas de la majoria. Necessitem una estimulació extra', assenyala la sexòloga.

El desconeixement de la sexualitat és paral·lel al desconeixement de l'anatomia pròpia, també en uns temps en què l'accés a la informació és fàcil i ràpid i se suposa que s'ha avançat en qüestions d'educació sexual i reproductiva. Així ho explica Manjón, des de la seva experiència com a sexòloga: 'M'he trobat casos de dones i noies que encara pensen que l'orifici per on surt la regla és el mateix que l'orifici per on surt l'orina.'

Tenint en compte aquest context, una eina com aquesta pot ser útil per a explorar-se i conèixer millor el propi cos i el plaer: 'Hi ha noies que no s'han masturbat mai o que ho han intentat i no han arribat a l'orgasme, i amb una joguina és més fàcil. És una manera d'obrir-se la porta perquè continuïn explorant d'altres maneres', considera la sexòloga, que també creu que ajuda a trencar el tabú encara existent de la masturbació femenina i el biaix de gènere sobre la qüestió: 'Els nois, durant la pubertat, sempre comenten les masturbacions que es fan, però a les dones ens han ensenyat que el sexe per plaer no és per a nosaltres. Això a l'edat adulta es pot traduir en el fet que estiguem menys desinhibides, que ens costi deixar-nos emportar.' Recalca també que, en general, no és que les dones es masturbin menys, sinó que moltes vegades no s'atreveixen a dir-ho.

7 DIES

{ La selecció de la setmana { 25-29 de novembre

Dilluns 25.**Carla Vall: 'Quan parlem de violència sexual, parlem del fet que la teva parella et violi quan ets a casa'**

ADIVA KOENIGSBERG

Dijous 28.**Paul Engler: 'Si els catalans voleu guanyar, heu de polaritzar més, pressionar més i acceptar alts nivells de sacrificis'**

CEDIDA

Divendres 29.**Júlia Taurinyà: 'L'estat francès és un estat espanyol intel·ligent'**

ALBERT SALAMÉ

SIMONA LEVI

'Les "fake news" són ells'

Entrevista a la dramaturga i especialista en tecnologia, que acaba de publicar 'Fake You' (Raig Verd), sobre la desinformació a les xarxes

ALBERT SALAMÉ

ANDREU BARNILS

Simona Levi (1966) és una barcelonina nascuda a Torí. Dramaturga formada a l'escola Lecoq de París, ha acabat essent un referent de l'activisme digital. Simona Levi ha fundat XNet, s'ha presentat a les eleccions amb el Partit X, ha aconseguit tancar Rodrigo Rato a la presó i ajuda a legislar sobre els alertadors. La revista Rolling Stone va considerar-la com una de les persones que escrivia el futur en aquest àmbit. Levi publica articles a VilaWeb, com el darrer, 'Catalunya i la paradoxa de la unió', molt crític amb un independentisme amb el qual havia simpatitzat. Ara Levi ha coordinat el llibre *Fake You* (Raig Verd) sobre les notícies falses i la desinformació, que ha escrit amb alumnes seus del màster en drets civils, tecnopolítica i cultura digital. Però en aquesta entrevista de VilaWeb, no tan sols ens parla del seu llibre i del seu activisme, sinó també de la seva intensíssima vida, que comença a la comunitat d'origen jueu del nord d'Itàlia.

—A què es dedicava la vostra mare?

—Professora d'etimologia a la universitat, i el meu pare d'història econòmica. Sóc la germana gran. El meu germà és arquitecte. Vaig néixer a Torí, ciutat particularment avorrida, una mena de Bilbao d'abans de la reconversió cultural. La fàbrica FIAT tancava, hi havia molta heroïna i atur. Dels meus amics, qui no era ionqui, era reprimat per la policia. Era una situació que ofegava. No hi havia res a fer. Encara avui a Itàlia no hi ha res a fer. No la recuperarem. Jo a divuit anys me'n vaig anar de casa. Ciao.

—L'escriptor Primo Levi era parent vostre?

—Sí. Era el cosí de la meua àvia, i molt present a casa. Venia molt. Tornant d'Auschwitz, va començar a treballar amb el meu avi. Primo Levi era químic i el meu avi, comercial. Van començar l'empresa en un garatge. La meua mare és d'origen catòlic, i el meu pare, d'origen jueu. A casa érem socialistes i ateus, i seguíem

Les dones ens eduquen a no tenir personalitat

Jo he fotut a la presó bankers, però em demanen per la meva parella. 'I per què no t'has casat?'

les tradicions des d'un punt de vista cultural, no religiós. S'hi llegia la Bíblia com si es llegís un conte, i per conèixer la història de Sodoma i Gomorra, o la de les set plagues, que són històries molt interessants. O fèiem la cerimònia de la fuga d'Egipte, en què menges al voltant de la taula decantat, recolzant-te, per fer la sensació d'urgència. O deixàvem la porta oberta per si venia el profeta Isaïes. Jo no parlo hebreu, i a Israel hi dec tenir algun familiar, suposo. Som família amb Carlo Ginzburg, l'historiador, que sí que hi són.

—**I per què vau estudiar teatre?**

—La meva mare, quan jo era petita, feia teatre militant, uns grans putxinel·lis. Ho recordo de quan tenia anys. I a escola em vaig apuntar a fer dansa i teatre. A catorze anys vaig començar a fer activisme. Era insuportable: eximida de fer religió, per atea, perquè a tretze anys, evidentment verge, anava a la classe religió a reclamar el dret d'avortament. Un any després a Itàlia es va guanyar la llei de l'avortament. Hi ha una fotografia d'una manifestació enorme on surto aguantant la pancarta. Era molt bona estudiant, per això.

—**Quatre anys després aneu a París a estudiar teatre. Com us hi guanyeu la vida?**

—Parlava francès, que havia estudiat de petita a l'escola francesa. I el dia que vaig arribar a París vaig agafar una guia de telèfon i vaig trucar a totes les escoles privades de la ciutat. Totes. M'oferia de professora d'italià. L'endemà ja treballava. Cinc anys estudiant a l'École Jacques Lecoq, que es considera una escola de mim, però no és això i prou. Per mi, era un gran filòsof. Res a veure amb l'escola Marcel Marceau, que era mim i prou. Lecoq va ser professor de gent com Ariane Mnouchkine o Dario Fo. Un dels homes que m'ha marcat més.

—**I com hi arribeu a Barcelona, el 1990?**

—Me'n vaig de París per culpa d'una història de violència física, com tantes dones. Tenia vint-i-quatre anys. El primer cop ell anava borratxo, i vaig pensar:

quina mala sort. La segona vegada, vaig dir-li 'Em vull separar.' I quan em va dir 'no pots perquè ets la meva dona', vaig entendre que me n'havia d'anar immediatament. Aquí a Barcelona hi tenia una amiga, l'Ariadna, persona fonamental en la meua vida. I per això vaig venir. Després vaig tenir casos de violència psicològica. Em van tractar a Tamaia, grup de Ca la Dona que tracta la violència masclista i que han canviat la meua vida. Lecoq i Tamaia. Aquests m'han marcat. A Tamaia aprenc a lluitar contra el victimisme del feminisme i veure la responsabilitat que tenim les dones. La dels homes, és clara, i evident. Són bèsties. Peguen. Molt bé. I elles? Elles es queden. Per què ens quedem? El 80% de les dones tornen amb l'home que les maltracta. Jo he tornat mil vegades amb històries tòxiques. Fins el 2008. Que ja no em passarà més.

—**I per què hi tornàveu?**

—Perquè t'eduquen fent-te creure que pots canviar-lo. I vols canviar-ho perquè t'ha fet sentir com ningú. Són narcisos, i tu formes part del seu paradís. Has tocat amb els dits un lloc meravellós on vols tornar. Errors? Sí. Però ja el canviaré. Ho aconseguirem. A les dones ens eduquen a no tenir personalitat. És l'home qui la té. Gent molt d'esquerreres a mi em demana sempre per la meua parella. Jo he fotut a la presó bankers, però em demanen per la meua parella. 'I per què no t'has casat?' I quan els explico que mentrestant feia coses, com empresonar bankers, bah, no hi donen importància. No tenim personalitat, i l'hem de projectar en l'altre. En ell. Per això el volem transformar. I a més, les mares potencien tot això en les filles. Una del PP va dir-ho un cop, i amb tota la raó. Tota l'esquerra se li va llançar al coll. Doncs tenia raó. El vel, l'ablació, tot això es transmet moltes vegades a través de la mare.

—**Vau arribar a vint-i-quatre anys i ara ja sou barcelonina. Trenta anys aquí.**

—I tant. Ja no tinc nacionalitat italiana; espero la catalana, i mentrestant tenim l'espanyola.

—I professora de tecnologia a la UPF. Com passeu d'això a la tecnologia no ho entenc.

—Això és una il·luminació, com Santa Teresa de Jesús. El 2006, mitjançant un xicot que tenia, el de la violència psicològica que et deia, vaig començar a entendre el digital. Ell en sabia. I l'SGAE em va censurar un vídeo fet per mi, amb les meves imatges, on denunciava La Caixa i la bombolla immobiliària. L'SGAE al·legava *copyright*. I van demanar a YouTube que retirés el vídeo. Però el *copyright* no era per a defensar els autors? Aquí em comença a interessar el món digital. Tot ve d'aquí. Va ser una tempesta perfecta: entre el noi amb qui estava, l'SGAE, i el vídeo. I mira, ara faig postgrau de política i tecnologia.

—Què hi expliqueu?

—Hi explico que la manera de fer activisme de la comunitat en xarxa, la filosofia d'internet, és l'equivalent de la il·lustració i la impremta. S'inventa la impremta. La gent comença a imprimir coses pel seu compte. I a llegir pel seu compte. Inclosa la Bíblia en uns altres idiomes. La impremta origina l'escissió del cristianisme. I durant un segle, descontrol. La gent tenia el control. Fins que els nous monopolis, Luter, i els vells, catòlics, tornen a agafar

el control. Apareix la inquisició: tres segles de llibres prohibits i crema de gent. Heretges i alquimistes. Sense alquimistes no tindríem ni ciència ni il·lustració ni revolució francesa, ni carta de drets humans. Això és igual.

—Per què és igual?

—Internet permet que la gent llegeixi pel seu compte. Els *hackers* són acusats d'heretges, com els alquimistes. I ara els nous monopolis (Google i companyia) i els vells poders (institucions, premsa tradicional) proven d'agafar el control. Però tenim cinquanta anys encara per capgirar-ho, i aquell punt de descontrol. Som al mig d'adonar-nos-en i no creure el discurs que internet és dolent. Hem d'evitar la Inquisició, perquè seguim la mateixa cronologia. Per això és important que no hi hagi tecnofòbia. L'esquerra és la cosa més tecnofòbica que hi ha. La dreta ha entès l'eina i la fa servir. I l'esquerra tot el dia diu que internet és el mal. I així se'ns tira el temps al damunt. En el decret que talla internet a Espanya la primera motivació que hi inclouen és la desinformació.

—Decret fet per un partit d'esquerres, el PSOE.

—Tota l'esquerra està molt d'acord que

això d'internet, ai ai ai, hi ha coses molt dolentes. La pedofília i les mentides. Fem el discurs de la Inquisició. Podem tenir-ne tres segles. Hem de vigilar.

—Què és la cultura *hacker*?

—La definició de cultura *hacker* per mi és aquesta: es fa una assemblea, s'exposa el tema i immediatament després els *hackers* s'aixequen i se'n van a una altra sala a intentar solucionar el problema. A treballar i fer codi informàtic. Els *hackers* fan. Punt. No hi ha hores i hores de debat, ni faramalla dogmàtica i sectària, que no treu cap a res. Val més fer, perquè si ens hem de posar tots d'acord ideològicament, no ens sortim.

—Segons la revista *Rolling Stones* del 2017, la senyora Simona Levi és una de les persones que escriu el futur.

—Sí. Està bé. M'hi identifico. Ha! Era una llista de 25 i jo era al lloc número 4. Amb la plataforma Xnet acabàvem de ficar a la presó Rodrigo Rato. S'ha de dir que *Rolling Stone* fan la llista mitjançant antropòlegs, i als antropòlegs els interessa el món digital. Nosaltres a Xnet vam instal·lar un sistema, que després vam instal·lar a l'Ajuntament de Barcelona, per aconseguir que els alertadors se sentissin segurs denunciant. Mitjançant aquest sistema vam obrir el cas Bankia, i ens van arribar els correus de Blesa. Vuit mil correus. No tinc ni idea de qui els va enviar. D'aquí surt el cas Bankia. I Rato acaba anant a presó.

—Xnet, quanta gent sou?

—Entre tres, cinc, deu persones. No pas més.

—Ara heu fet un llibre amb alumnes del màster. *Fake You*. I una de les tesis del llibre és que les *fake news*, la desinformació a internet, és cosa dels governs. No de la gent.

—El discurs que es fa és: la gent és dolenta, no sap verificar, i diuen mentides per internet. Per tant, els de sempre ho hem de controlar. Nosaltres al llibre diem que les *fake news* són ells. I fan servir l'excusa per continuar retallant drets i llibertats. És impressionant escoltar Valcárcel (PP),

ALBERT SALAMÉ

del Parlament Europeu, explicant que en l'era digital la llibertat d'expressió no es pot tractar de la mateixa manera que abans, i que algú ha de controlar què es diu a internet. Doncs les *fake news* més ben pagades de la història a Facebook van ser una de Ciutadans, de 60.000 euros. I una de 40.000 del PP fent-se passar per Más País. Tots som perfectibles, i per tant tots ens creiem mentides i les escampem. Però no són aquestes les que ens han de preocupar, ni les que hem de frenar amb la legislació. Les *fake news* que ens han de preocupar són les que impliquen inversió de diners i suport institucionals.

—Eines de verificació. Com podem saber si una notícia és falsa?

—No serveix de gran cosa que la verificació la facin els usuaris. Les han de fer els productors de les notícies: mitjans de comunicació, institucions, partits, governs, corporacions i influïdors. La mentida corre quatre-centes vegades més que la veritat.

—El llibre fa una història de la propaganda.

—Arriba a l'edat de la pedra. No és nou, això de les notícies falses, no. Guillem Martínez explica que el cavall de Troia n'és una: una història pagada per un govern per fer creure una versió. Com les armes de destrucció massiva, però a l'inrevés.

—3.500 euros. Això costa tenir un milió més de seguidors a Twitter.

—A la segona edició ho hem actualitzat. Costa entre 3.500 i 15.000. Barats. Els de 3.000 són molt estàtics.

—Solució legal a les *fake news*?

—Ells han dit: 'Farem legislació sobre això, i és important que la fem nosaltres, perquè si la fan ells, ens ho tallen tot.' Aquest llibre serveix també per a explicar la legislació que farem. Tenim legislació diversa a Xnet.

—Per exemple?

—Com protegir els alertadors, o com ajudar a fer demandes col·lectives. Avui

s'ha publicat la directiva espanyola, i tenim en marxa la del parlament català. Hi hem posat molta feina, a Xnet. Som membres de Whistleblowers International Network. Una organització molt potent que, per cert, no té alertadors. Creiem que és un error que els alertadors decideixin la legislació, perquè són persones massa afectades personalment pel seu cas. No veuen tota la fotografia. S'ha fet una barreja de mala legislació i suport d'alertadors mediàtics que s'han deixat comprar pels partits polítics i han avalat legislacions contràries als seus interessos.

—Per què Rússia és sempre notícia amb les notícies falses?

—Els grans països de la indústria del bot són Rússia i Mèxic. És la seva indústria de la totxana. No te'ls envia Putin, els bots. Són gent precaritzada, com aquí els paletes, que fan de *troll*, pagats per uns altres, en granges. La feina d'aquesta és entrar a Twitter, crear 200 perfils, programar els piulets i fer comentaris o 'm'agrada'. Al llibre expliquem com detectar-los.

—Propostes per a combatre les *fake news*?

—Tenir clar que quan una cosa surt a internet i és sense cap lucre, amics, se'n diu llibertat d'expressió. Si hem de treure totes les mentides de la gent, hem de fer dues coses: posar fi al capitalisme i que la gent tingui més temps per a fer anar el seu cervell i no només de treballar. Que siguin més intel·ligents i menys rabiosos. I dos: millorar el biaix de confirmació. Perquè estem estructurats per a llegir opinions que ens reafirmen la nostra. Si arriba una cosa que no és allò que penses, la reps amb recel. Si és allò que penses, la reps amb els braços oberts. És el biaix de confirmació. Hem de tenir una perspectiva psiquiàtrica de la condició humana que ens obri a rebre opinions diferents de la nostra.

—Última: teniu esperança en la tecnologia?

—Depèn del dia. Però l'única esperança és internet. Si la fem servir bé, i no deixem que es transformi en una televisió, en mans de grans empreses. ■

L'esquerra és la cosa més tecnofòbica que hi ha

És millor fer, perquè si ens hem de posar tots d'acord ideològicament, no ens sortim

JÚLIA TAURINYÀ

‘L’estat francès és un estat espanyol intel·ligent’

Entrevista a la periodista i presidenta de la delegació del Consell per la República a Perpinyà

ALBERT SALAMÉ

JOSEP REXACH FUMANYA

La setmana passada es va presentar a Perpinyà la primera delegació del Consell per la República, que serà capitanejada per Júlia Taurinyà. És periodista de France 3 –on deixarà temporalment les cobertures polítiques mentre treballi al consell–, però també és coneguda per haver bregat per fer

visible el catalanisme de Catalunya Nord, tan sovint oblidat pel sud. La participació de catalanistes del nord en l'organització del referèndum, els presos polítics, els exiliats i, fa poc, el tall de la AP-7 a la Jonquera, han fet créixer el suport al procés català, del qual Taurinyà destaca la transversa-

litat: ‘Ara ens hem posat de moda i interessem, i ho hem d’aprofitar.’ No escatima crítiques als catalans del sud i els demana que no els mirin amb paternalisme: ‘No som una cosa tan perduda, no anem tan malament. I som la prova que ser català no és ser espanyol.’ Per a pensar-hi.

La identitat és molt profunda, molt forta, i cal poca cosa perquè rebroti i la gent tingui ganes de parlar-lo

La gent de Catalunya Nord ve amb molts complexos, una vergonya immensa de parlar català

—On vàreu créixer?

—El meu pare és de Vallestàvia, de manera que sóc filla del Canigó. He crescut al Conflent, al costat de Prada, on he cursat al col·legi i al liceu, i després vaig anar a estudiar a Perpinyà. Allà vaig fer estudis catalans, una carrera que només es fa a Perpinyà: hi estudies història, geografia i literatura dels Països Catalans.

—No sabia que existís aquesta carrera.

—Sí, és una carrera pública de la Universitat de Perpinyà. És una carrera especial que van crear els anys noranta. I encara continua. I s'imparteix dins del campus en una casa que es diu la Casa dels Països Catalans. Tot es fa en català i tot dins el marc dels Països Catalans. És l'únic lloc del país on es formen estudiants amb aquest marc. Per això dic que tenim una perspectiva de Països Catalans molt més clara que gent del Principat. Vaig cursar els tres anys a Perpinyà i el segon any de màster –perquè a l'estat francès es fa en dos anys– vaig anar Barcelona a fer un Erasmus. Bàsicament vaig fer més mil·litància que res més. Vaig ser portaveu de la Coordinadora d'Estudiants dels Països Catalans. I tot això mentre em pagava els estudis col·laborant amb mitjans com Ràdio Arrels i després France 3, on encara treballo.

—El català l'havíeu après a l'escola?

—No, jo tota l'escola l'he feta en francès. He anat a l'escola pública francesa i el català m'arriba fent una optativa. Paral·lelament, també m'arriba per la Universitat Catalana d'Estiu, perquè visc al costat de Prada. D'adolescent hi participo i prenc consciència que no tan sols el parla la gent gran, com els meus avis, sinó que també hi ha joves, amb qui entro en contacte. Allà m'adono del potencial del català i a partir d'aquell moment poso el català en la meua vida.

—Els vostres avis parlaven català.

—Sí, els meus avis, tant per part de mare com de pare, parlaven català. Per part de pare parlaven català entre ells i en francès als seus fills. El canvi lin-

güístic a Catalunya Nord es produeix després de la Segona Guerra Mundial. En el cas de la meua mare és molt clar. Tenia una germana catorze anys més gran que va néixer abans de la guerra i li parlaven en català, mentre que a la meua mare, que va néixer després de la guerra, li parlaven en francès. Jo amb els meus pares sempre vaig parlar en francès, però sentia els avis parlar en català, sobretot quan es deien secrets. Després vaig venir jo, que vaig començar a recuperar la llengua quan tenia tretze anys, i després em va anar seguint tota la família. El pare va tornar a utilitzar el català uns quants anys més tard, després les germanes i la meua mare. Ara tota la família parla català.

—Que bo! L'heu recuperat per a tota la família.

—Sí! No el parlem sempre entre nosaltres perquè la llengua de la intimitat, de l'afectivitat, continua essent el francès. Però quan sortim a fora, ens comuniquem en català, ens escrivim en català... No gràcies a mi, però a través meu, tota la família ha recuperat el català. Perquè la cosa, la llavor, ja hi era. Ha passat en moltes famílies de Catalunya Nord. Quan una persona engega, la resta segueix, perquè la identitat és molt profunda, molt forta, i cal poca cosa perquè rebroti i la gent tingui ganes de parlar-lo.

—Comentàveu en un fil de Twitter el menysteniment de què sou objecte per part dels catalans del sud. Per què creieu que passa?

—Això passa per l'autoodi que teniu els catalans del sud. Quan un té un accent diferent, canvieu de llengua. És un drama perquè hi ha nord-catalans que volen fer servir el català quan travessen la frontera i es troben que no ho poden fer perquè els responen en francès o en castellà. De la mateixa manera que TV3 subtitula el batlle de Perpinyà quan fa declaracions en català. No sé si ho van fer pel soroll ambiental, però és el mateix fenomen. I això fereix. La gent de Catalunya Nord ve amb molts complexos, una vergonya immensa de parlar català;

La llengua a Catalunya Nord no és el fet més important. La llengua molta gent l'ha perduda

ALBERT SALAMÉ

li costa molt. Jo vaig fer de professora de català a adults i de debò que poden plorar per la llengua perquè els toca una cosa tan profunda, tan arrelada, que potser els fa recordar la cançó de bressol de l'àvia. Per això, als catalans del sud els dic que pel que fa a la llengua han de tenir cura de nosaltres.

—Al tall de la AP-7, sorprenia veure pintades de les Armilles Grogues en suport a la causa catalana, però en francès.

—És que la llengua a Catalunya Nord no és el fet més important. La llengua molta gent l'ha perduda. Als anys cinquanta, totes les famílies, sense excepció, passen al francès. Per nosaltres el fet més important és la identitat. A molta gent, si els ho demanes, et diran que són catalans. Fins i tot els que acaben d'arribar —perquè a Catalunya Nord només un 40% hi ha nascut i el 60% ve de fora—, a partir del moment que s'hi instal·len se senten catalans. No saben la llengua, però et diran 'jo sóc català'. Per això quan els francesos vénen a Perpinyà, veuen banderes a tot arreu i ho troben molt diferent de la resta de

l'estat, perquè només hi ha simbologia catalana. Vosaltres, els principatins, en canvi, quan vénen només veieu les coses franceses que puguem tenir.

—Com tracten el cas català els mitjans francesos?

—Hi ha una gran diferència entre el tractament dels mitjans nord-catalans i els francesos. Els parisencs, la majoria no entenen què passa. Hi ha problemes diferents. N'és un els corresponsals que viuen a Barcelona o Madrid. Ja fa molts anys que són aquí, probablement massa, i la majoria transmeten unes informacions esbiaixades. Hi ha pocs corresponsals que actualment facin una cobertura neutral. També cal tenir en compte que les redaccions els deuen demanar això. Els va molt bé el discurs contrari a allò que pensa l'independentisme, perquè des de París no es pot entendre absolutament res del que passa a Catalunya. L'estat francès és un estat molt centralista. Per ells els nacionalismes són sinònim d'extrema dreta; moviments tancats i provincians. Des de París, es veuen els catalans, els bretons,

els bascos, els occitans, els alsacians com uns provincians. I veuen Catalunya com una mena de caprici de rics egoistes. Per això crec que hi ha molta indiferència i menyspreu. Però tot això ha canviat una mica amb els aldarulls de després de la sentència.

—Per què?

—Perquè els mitjans han enviat nous periodistes, que han fet noves mirades, més fresques i menys contaminades pel discurs dominant de l'estat espanyol. I també perquè han estat mobilitzacions que s'han pogut entendre millor a l'estat francès. Allà hi ha una cultura molt important de la vaga, de la protesta, i quan hi ha mobilitzacions no és la revolució dels somriures. Al Principat es veu molt bé la petjada del franquisme, perquè va tallar la cultura de la mobilització. I molts francesos, quan han vist contenidors cremats, han vist que potser això anava de debò. És molt difícil d'entendre des de fora, veure gent que somriu en manifestacions pacífiques, i que llavors es queixi. 'Per què es queixen, si somriuen?'

—Veuen l'independentisme català massa tou.

—Sí, no l'entenen perquè és massa suau. No entén per què la gent somriu! 'Realment us queixeu?', es pregunten. I per això van anar molt bé els aldarulls posteriors a la sentència, perquè s'assemblaven més a les protestes que tenim a l'estat francès. I la gent, finalment sí, van veure que hi havia un problema.

—A Catalunya Nord també ha crescut el suport al procés?

—Sobretot a partir del referèndum. El fet de saber que Catalunya Nord havia ajudat en l'organització de la votació va fer pujar molt l'autoestima de molts nord-catalans. I a partir del moment en què hi ha hagut els primers presos, molta gent 'ha sortit de l'armari'. És un moment dramàtic, però no hem estat mai tan bé i hem fet un salt brutal quantitativament i qualitativament en el catalanisme. La identitat catalana és molt arrelada a Catalunya Nord. Penseu que un quart de la població té algun lligant amb l'exili republicà. I veient que hi tornava a haver gent a la presó, gent exiliada, s'han despertat sentiments. I per això molta gent ha pres posició.

—Hi va haver un manifest signat per batlles de Catalunya Nord, amb representants de tots els partits. Curiós, oi?

—El suport a tot allò que passa a Catalunya és molt transversal. Mireu, al voltant de la delegació del Consell per la República s'ha muntat un grup de suport amb personalitats de Catalunya Nord que representen tots els partits polítics, des de l'esquerra més radical com la França Insubmisa de Melançon, fins a la dreta més dura. Ara anem a llocs, actes i concentracions on no coneixem ningú. No havia passat mai, abans ens coneixíem tots. I és molt sa. Els Republicans és un partit aliat del PP, i tenim càrrecs electes d'aquesta formació que donen suport d'una manera molt clara i molt ferma a Catalunya. O el Partit Comunista, que ha fet un canvi radical en aquest aspecte. Fins ara era un partit molt jacobí i gràcies a la feina de Nicolas Garcia ha canviat la

ALBERT SALAMÉ

línia ideològica i ara dóna suport a l'autodeterminació dels pobles i denuncia la repressió espanyola, fet inimaginable fa dos anys.

—I el tall de la Jonquera? Quin efecte ha tingut?

—Jo diria que ha canviat més la mirada des del sud. Nosaltres anem a totes amb la situació de Catalunya, però ja hi érem abans. Ara ens hem posat de moda i interessem al català del sud, i ho hem d'aprofitar. Ara cal anar un pas més enllà i que s'interessin més per tots els aspectes de Catalunya Nord, que crec que molts poden ajudar al procés. Nosaltres no som espanyols, gens ni mica; francesos una mica, si voleu, però espanyols no; i tenim una perspectiva que ens permet de veure tota la influència espanyola sobre la cultura catalana d'una manera immediata; i també tenim la distància que ens permet de veure més fàcilment l'essencial. I tampoc no ens desanitem ràpidament perquè fa molts anys que Catalunya Nord està en una situació de resistència poc visible.

—També heu de combatre el menyspreu dels catalans del sud.

—Hi ha un desconeixement terrible. Molts catalans no coneixen el mapa de Catalunya Nord, no saben ni dir les comarques; creuen que Carcassona és catalana, i no occitana; ens coneixen per alguns tòpics com la Bressola, quan també hi ha una escola pública en català; o ens coneixen per l'USAP; o l'estat de la llengua: 'Ho tenim molt fotut allà', diuen. Catalunya Nord és molt més complexa, però molt interessant, per això hem d'aprofitar que som moda per entrar al màxim al Principat. Si ens deixeu de mirar amb paternalisme, no som una cosa tan perduda, no anem tan malament. I som la prova que ser català no és ser espanyol. És cabdal en aquests moments recordar-ho.

—Escolteu. I per què creieu que el catalanisme sempre ha combatut políticament l'estat espanyol, però molt poc, o gens, l'estat francès?

—Perquè hi ha una francofília impor-

tant a Catalunya. I també hi ha aquesta sensació que l'estat francès és l'estat dels drets humans, l'estat de la revolució francesa... Només cal demanar als nord-catalans, als bascos del nord, els alsacians, els occitans o els bretons com viuen a l'estat francès; o que mirin les xifres de ferits de les Armilles Grogues. L'estat francès és un estat espanyol que ha reeixit, al qual li han anat bé les coses; l'estat francès és un estat espanyol intel·ligent. L'estat espanyol molt sovint us ajuda amb estratègies completament boges i incomprensibles; utilitza la força bruta. L'estat francès, en canvi, fa això mateix, té el mateix objectiu, aniquilar la diversitat; uniformitzar i que tothom sigui francès i de la resta te n'oblides. Però sempre ha tingut cura de les formes i són més subtils. L'estat espanyol sempre ha volgut copiar-lo, però no ha pogut perquè crec que no té elits tan cultivades. L'estat francès sempre ha tingut molta cura de les elits i són molt més fins.

—Sou la presidenta del Consell per la República. Heu rebut impressions sobre com ha entomat França l'obertura d'aquesta delegació?

—Hem constituït una associació de llei francesa, segons llei 1901, i són uns tràmits banals. S'ha aprovat sense cap problema i no tenim cap notícia de París. I no en tindrem, perquè com us deia, l'estat francès se'n desentén, es decanta per la indiferència.

—Quin serà el vostre paper?

—La delegació és com una mena d'ambaixada del govern a l'exili. Som la primera i l'única de moment. I això és important perquè s'ha entès des de l'exili i des de Catalunya Nord, perquè l'impuls també l'han fet gent d'aquí, que és un lloc estratègic. Alhora som a l'avantguarda i a la rereguarda. Som la rereguarda d'una resistència a Catalunya Sud i també som l'avantguarda perquè som la primera porta cap a Europa, per internacionalitzar això que passa a Catalunya. I aquest és un dels eixos més importants del Consell per la República, la internacionalització. A més, a partir del

moment que els exiliats puguin circular lliurement per Europa, molt probablement no s'atreviran a trepitjar el terreny de l'estat espanyol, però sí que podran fer-ho a Catalunya Nord. La delegació llavors podrà ser important.

—I com a presidenta què haureu de fer? Quines accions?

—Doncs com una ambaixada. Teixir complicitats amb polítics, personalitats del món econòmic, social i cultural; atendre mitjans, explicar què passa a Catalunya; i fer més adherits al consell, perquè actualment té una mica més de 80.000 inscrits, però no és un suport suficient per a tenir legitimitat.

—Crec que poca gent entén per a què servirà el consell.

—Certament s'ha explicat molt malament. A més, es va crear en un moment en què es creava la Crida i mil coses més. Per a comprendre què és cal pensar en un govern a l'exili. Això és. A partir del moment que la Generalitat, per les raons que sigui, no pugui actuar amb total llibertat, podrà prendre el relleu el consell. Però abans cal tenir legitimitat, més gent al darrere. En el futur serà una eina molt important. També intentarà pensar com serà aquesta república i cal començar un procés constituent que es farà a través del Consell per la República. L'objectiu és fer una república connectada i que la gent, amb el mòbil, hi pugui participar i debatre en consells locals. També ha de ser una eina que interressi a les persones de la resta dels Països Catalans perquè també hi podem participar. Per exemple, nosaltres, des de la Catalunya Nord, podem decidir també com han de ser certs aspectes, no tots, del procés constituent. Podrem debatre i donar la nostra opinió. Perquè el dia que Catalunya sigui independent molts nord-catalans voldran tenir la nacionalitat catalana, i això es podrà debatre al Consell per la República. Així que crec que la gent del País Valencià i les Illes poden tenir interès a entrar dins d'aquesta eina. A més no es descarta que s'hi obrin delegacions.

L'estat francès sempre ha tingut molta cura de les elits i són molt més fins

Si agafes els partits que aquí no es poden ni veure i els portes a Catalunya Nord o a Waterloo, és molt diferent i tots van a l'una. Si n'elimines la por, les coses van molt millor

—Per què Marta Rovira no forma part del Consell per la República?

—Això són decisions de partit, i caldria preguntar-ho a ERC. Jo no sé per què ERC no ha enviat Marta Rovira. Jo crec que podria fer molta feina. Igual que tampoc no entenc que la CUP no hagi volgut enviar Anna Gabriel. Però això són decisions de partit. Però hi ha un ambient molt bo i ganes d'avançar. Sincerament. Penseu que l'exili és diferent. A Catalunya la repressió és molt forta i contamina el clima de manera brutal. Però si agafes els partits que aquí no es poden ni veure i els portes a Catalunya Nord o a Waterloo, és molt diferent i tots van a l'una. Si n'elimines la por, les coses van molt millor. ■

Toni Comín, Oriol Junqueras i Carles Puigdemont, en una imatge d'arxiu. ACN

19-D, el dia que la justícia espanyola pot perdre el partit a Europa

Parlament Europeu Puigdemont i Comín podrien moure's amb llibertat per tota la UE i exercir d'eurodiputats quan, d'ací a tres setmanes, el TJUE es pronunciï sobre el cas Junqueras

JOSEP CASULLERAS NUALART

El 19 de desembre marcarà una fita de la democràcia a les institucions europees. Perquè aquell dia el Tribunal de Justícia de la Unió Europea (TJUE) es pronunciarà sobre els drets d'Oriol Junqueras com a eurodiputat electe d'ençà del 26 de maig d'enguany, condemnat a tretze anys de presó per sedició i malversació pel Tribunal Suprem

espanyol. Serà una fita perquè la màxima instància judicial comunitària decidirà si els diputats al Parlament Europeu els elegeixen efectivament els ciutadans europeus mitjançant el seu sufragi o bé els estats membres i les seves maquinàries judicials poden posar-hi impediments. Això pretenen la justícia espanyola i el govern espanyol de Pedro Sánchez: que els eurodiputats elegits en la circumscripció espanyola tinguin l'obligació de jurar o prometre la cons-

Els eurodiputats exiliats, Puigdemont i Comín, podrien tenir immunitat, podrien viatjar per tots els estats de la Unió Europea

titució. Però l'advocat general de la UE no pensa així. 'Els votants elegeixen diputats, no pas aspirants a diputats', va dir fa dues setmanes en un informe que no és vinculant però que el tribunal assumeix en la majoria de casos. Si fos així, el dia 19 podria començar una nova etapa, radicalment diferent, no tan solament per a Junqueras, sinó també per a Carles Puigdemont, Toni Comín i fins i tot Clara Ponsatí.

Els eurodiputats exiliats, Puigdemont i Comín, podrien

Els escons de Junqueras, Puigdemont i Comín han romàs buits al Parlament Europeu. ACN

El cas Junqueras s'ha tramitat pel procediment accelerat, i no pas per l'ordinari

tenir immunitat, podrien viatjar per tots els estats de la UE sense que poguessin ser detinguts i podrien exercir el càrrec d'eurodiputat plenament si el TJUE acaba avalant les conclusions de l'advocat general. És a dir, si sentència que els eurodiputats tenen aquesta condició i la immunitat que hi va associada a partir del moment que són elegits i proclamats. El president Puigdemont i Comín tenen pendent un procediment al Tribunal de Luxemburg mateix. Les seves demandes per al reconeixement de la condició d'eurodiputats foren admeses a tràmit el proppassat mes de juliol, poc abans de la sessió constitutiva de l'eurocambra a Estrasburg. El fet que el TJUE no s'avingués a concedir-los les mesures cautelars que de-

manaven per a poder assistir a la primera sessió parlamentària va tancar la importància d'aquella admissió a tràmit. No és pas gaire habitual que aquest tribunal admeti demandes de particulars.

El moviment arriscat de Marchena

Aquell mateix dia, sorprenentment, el Tribunal Suprem espanyol adreçava un seguit de qüestions prejudicials al Tribunal de Luxemburg sobre la immunitat d'Oriol Junqueras com a europarlamentari. En aquell moment el judici havia quedat vist per a sentència, i mancaven tres mesos i mig perquè fos condemnat. El Suprem feia aquell moviment respondent a la demanda de l'advocat de Junqueras, Andreu Van

den Eynde, que s'adreçava a la justícia europea per saber si el president d'ERC podia ser condemnat bo i havent estat elegit eurodiputat. Manuel Marchena i els altres magistrats del tribunal del judici pretenien mantenir el control d'un litigi al Tribunal de Luxemburg que els podia dur molts maldecaps. Abans Puigdemont i Comín no veiessin eventualment reconeguda la seva condició d'eurodiputats, la immunitat i la llibertat de moviments a tot Europa per part del TJUE, ells mirarien d'avançar-se i fer que la justícia europea es pronunciés sobre Oriol Junqueras. Un procediment que podien mirar de controlar formulant les preguntes a Luxemburg sobre Junqueras que més els convinguessin. No van adreçar-hi pas les que feia Van den Eynde; el Suprem va presentar-les a la seva manera, orientant-les de manera que fos més fàcil d'obtenir la resposta que cercaven, és a dir, que fos més fàcil que el TJUE acabés respondent que la condició d'eurodiputat no es podia obtenir si no es complien els requisits imposats per les autoritats espanyoles i que la immunitat és restringida a l'obtenció d'aquesta condició.

El cas Junqueras s'ha tramitat pel procediment accelerat, i no pas per l'ordinari. Quedava clar que abans arribaria el pronunciament de Luxemburg sobre Junqueras que no sobre la causa de Puigdemont i Comín. I així serà. El Suprem confiava a obtenir una resposta restrictiva sobre la immunitat dels eurodiputats en la sentència del cas Junqueras. Si el TJUE no dó-

El dia 16 de desembre vinent, tan sols tres dies abans de la decisió del TJUE, hi ha una vista davant la justícia belga sobre les euroordres

Si finalment la resposta del tribunal europeu és que Junqueras també s'hauria de beneficiar de la immunitat parlamentària, el Suprem l'hauria d'alliberar

na la raó a Junqueras, sinó a l'estat espanyol, la demanda del president i el conseller a l'exili no tindria pràcticament recorregut. La jugada és bona si surt bé, però molt perillosa per a l'estat espanyol si els surt malament.

I pot ser així el 19 de desembre vinent. Entre les defenses tant de Junqueras com dels exiliats hi ha molta prudència, però les conclusions de l'advocat general de la UE conviden a ser optimistes. Perquè donen la raó a Junqueras en el fet que li havia d'haver estat reconeguda la condició d'eurodiputat quan fou elegit, i per la contundència amb què ho fa. 'El raonament basat en el fet que la condició de diputat del Parlament [Europeu] només s'adquireix si es compleixen formalitats exigides pel dret nacional [...], em sembla contrari a la idea del sufragi universal directe i de mandat representatiu', deia el polonès Maciej Szpunar, bo i desacreditant la posició espanyola.

I les euroordres?

Si la decisió del TJUE anés en aquest sentit, Puigdemont i Comín haurien de tenir reconeguda immediatament la condició d'eurodiputats, el

seu procediment a Luxemburg hauria de decaure i el Parlament Europeu hauria de fer els tràmits pertinents per a normalitzar-los la situació. S'hi va comprometre fa poc el president de l'eurocambra, David Sassoli, quan li van demanar què passaria si el TJUE digués que els eurodiputats catalans vedats fins ara fossin reconeguts en els seus drets i prerrogatives de parlamentaris electes. Seran els serveis jurídics de la cambra els encarregats d'analitzar el futur dictamen i recomanar les mesures a adoptar. En aquest cas, Puigdemont i Comín tindrien el dret de moure's per tot Europa, inclosos l'estat espanyol, sense que poguessin ser detinguts. Perquè automàticament les ordres de detenció contra ells deixarien de tenir validesa.

El dia 16 de desembre vinent, tan sols tres dies abans de la decisió del TJUE, hi ha una vista davant la justícia belga sobre les euroordres contra Puigdemont, Comín i Lluís Puig. No serà una sessió decisiva, sinó més aviat de tràmit. Però després del dia 19 pot ser que per als dos eurodiputats ja no tingui gens de validesa, l'euroordre. Si

el Suprem insistís a extraditar-los, en el supòsit que fossin reconeguts com a eurodiputats, hauria de demanar un suplicatori al Parlament Europeu. Els tràmits es podrien allargar, i implicarien la compareixença dels afectats a l'eurocambra. En el cas que la majoria de la cambra avalés el suplicatori, es reactivaria l'euroordre, però començaria de bell nou i la darrera paraula la tindria la justícia belga.

El cas de Junqueras... i de Ponsatí

El cas de Junqueras és una mica més incert. Perquè l'advocat general de la UE, en les seves conclusions, considera que per més que havia d'haver estat reconegut com a eurodiputat de bon començament, tan bon punt fou condemnat el 14 d'octubre ja no és possible de reconèixer-li la immunitat. Caldrà veure què hi diu el Tribunal de Luxemburg en la sentència, si se cenneix al criteri de l'advocat o bé reconeix també la immunitat de Junqueras, malgrat la sentència del Tribunal Suprem. Perquè, de fet, el Suprem va deixar en suspens l'aplicació de la condemna per inhabili-

tació tot esperant la resolució de Luxemburg. Una decisió estranya, perquè en canvi la pena més privativa contra Junqueras, la de presó, sí que la va aplicar immediatament el Suprem. Si finalment la resposta del tribunal europeu és que Junqueras també s'hauria de beneficiar de la immunitat parlamentària, el Suprem l'hauria d'alliberar. I només el podria forçar a tornar a la presó mitjançant la tramitació d'un altre suplicatori al Parlament Europeu.

El cas de Clara Ponsatí, pendent d'una euroordre enviada per la justícia espanyola a l'escocesa, és més peculiar. Perquè si el 31 de gener es fa efectiu el Brèxit, la reordenació del repartiment d'eurodiputats entre els estats membres de la UE faria que Ponsatí entrés com a eurodiputada. Si el TJUE fixés com a doctrina que els europarlamentaris els elegeixen directament els ciutadans europeus, sense entrebancs ni ingerències de les autoritats estatals, Ponsatí també tindria immunitat. El dia 19 serà decisiu per al reconeixement dels drets d'alguns dels presos i exiliats, però també per als del conjunt de ciutadans de la Unió Europea. ■

PAUL ENGLER

‘Si els catalans voleu guanyar, heu de polaritzar molt més, pressionar molt més i acceptar alts nivells de sacrificis’

Entrevista a l'autor de 'Manual de desobediència civil' (Saldonar Edicions)

ANDREU BARNILS

Paule Engler acaba de presentar el llibre *Manual de desobediència civil* (Saldonar Edicions). Aquesta obra teoritza i sistematitza exemples de lluita no violenta exercits arreu del món. De la lluita pels drets civils als Estats Units a la caiguda de Milosevic gràcies a Otpor, passant per l'independentista Gandhi. Engler, nascut als Estats Units, amb un grau en sociologia i un màster en psicologia, és fill del catolicisme ultraesquerranós tan habitual als EUA. En aquesta entrevista telefònica de VilaWeb, parla del seu llibre, escrit amb el seu germà, amb pròleg de Liz Castro. I també explica com veu el cas català.

— Sou fill de capellà i de monja catòlics?

— Sí. Sóc producte de l'amor prohibit. Els meus pares formaven part del corrent reformista de l'Església Catòlica Vaticà II, i molts vinculats a la teologia de l'alliberament, la lluita pels drets civils dels EUA i la solidaritat amb Llatinoamèrica. Tinc dos germans més, sóc el petit. Els pares van haver de penjar els hàbits, però, com deien sempre ells, no van deixar mai la vocació, només la posició dins l'Església. El meu pare també visitava presoners.

— I vos, sou cristià?

— Sí. Un cristià contemplatiu. Un cristià místic. La nostra fe es basa més en les ensenyances místiques de Sant Joan de la Creu i Santa Teresa d'Àvila, o l'actual moviment que en diuen Cristianisme Contemplatiu. Ara me'n vaig a passar una setmana a la comunitat de Taizé, França, que predica el cant com a forma de connectar amb Déu.

— Escriviu llibres sobre desobediència civil. L'heu practicada?

— He estat vuit vegades detingut a la presó. He militat en l'antiglobalització, per la justícia global, contra el Banc Mundial i finalment vaig convertir-me en un sindicalista durant molts anys. Organitzàvem boicots, desobediència civil. I finalment van arribar les mobi-

A vegades els líders es rendeixen. Si en depens, ets vulnerable

La repressió no ha de ser dolenta per al moviment si pots fer servir la repressió rebuda contra els repressors

litzacions pels drets dels immigrants que eren deportats.

—Us he llegit al Facebook que la vostra visita a Barcelona us ha deixat en xoc. Per què?

—Perquè el meu llibre és el número cinc dels més venuts de no-ficció a Catalunya. L'interès que he despertat aquí no me l'esperava. M'han entrevistat en dos programes de televisió de masses ('FAQS' i 'Més 3/24'), s'han escrit dotzenes d'articles i el president Quim Torra comenta el meu llibre i anima a llegir-lo. Per mi tot això és increïble.

—Què n'heu après, de la vostra visita?

—Estic en xoc per la resposta de les autoritats espanyoles. Des d'un punt de vista estratègic no té sentit. Aquest nivell de repressió violenta és de boigs. És la reacció que esperàvem d'una dictadura. A democràcies occidentals com Escòcia i el Quebec, la reacció no és mai repressiva. Fan servir *soft power*, com la diplomàcia, per reprimir. Però aquí el nivell de *hard power* és realment xocant. I estratègicament no té sentit perquè les dictadures no s'han de preocupar de tenir suport popular o no (actuen basant-se en la por de la gent), però en canvi en una societat democràtica, on hi ha eleccions obertes, tens l'efecte bumerang. Tanta repressió et va a la contra i polaritza la població catalana contra tu.

—Al llibre parreu de l'Akido polític. Què és?

—En les arts marcial, en l'akido, si el teu oponent et colpeja, tu fas servir la seva energia en contra seu, per fer-lo caure. En la no-violència, també. És a dir, la repressió no ha de ser dolenta per al moviment, ans al contrari, si pots fer servir la repressió rebuda contra els repressors. Utilitzes el monopoli de la violència de l'estat en contra seu. La seva repressió provoca una resposta negativa de la gent que ho veu. Gandhi va ser el primer d'entendre-ho. Hi ha estudis psicològics que mostren que si veus un actor violent i un de no violent empatitzaràs de manera natural amb el

que sofreix. És un dels fonaments de la teoria de la no-violència. S'ha convertit en un camp d'estudi. A la Xina, o en les dictadures, és molt difícil d'aconseguir aquesta resposta del públic, però en democràcies occidentals sí que funciona, perquè el públic respon negativament a tanta repressió. La cosa, però, és que has de sacrificar-te per la causa. Un akido polític no funciona, tret que et sacrificuis. Si reps repressió, eleves la causa, i col·loques la justícia social per damunt la llei.

—Frase: 'No és ètic provocar la violència per a treure'n rendiment.'

—Això ho diuen les dictadures, sí. Et peguem per culpa teva. Si violes la llei, t'hem de pagar. Els crims més grans contra la humanitat, les tragèdies més inhumanes, s'han fet amb la justificació de llei i ordre. Moltes de les coses que va fer Franco o Hitler eren legals. Però no vol dir que fossin correctes. Gairebé totes les societats democràtiques han arribat perquè van desafiar la llei.

—Després del Primer d'Octubre alts funcionaris europeus van dir que no havien vist morts. Només cops. I, per tant, no es movien.

—Odio dir-ho, però la no-violència, l'estudi de la no-violència, la dita resistència civil, demostra que calen enormes quantitats de sacrifici si el moviment vol guanyar. El moviment ha d'entendre que ha de polaritzar, i protestar, encara que hi hagi repressió i sacrifici. Els primers cristians deien que la llavor de l'església era la sang dels màrtirs. Morir com un màrtir és inherent als moviments guanyadors. No es vol que passi, però és inevitable un cop augmentes la tensió.

—Heu fet servir la paraula 'polarització'. Central, en el vostre llibre.

—Tots els moviments socials han d'involucrar-se en la polarització. Han de fer coses que moguin l'opinió. Fer que la gent que és neutral passi a ser passivament favorable i després activament favorable. Fins al punt de sortir al carrer. I sabent que passarà el contrari: alguna

gent serà molt més contrària a la causa. Això és la polarització. He parlat amb dirigents independentistes i em diuen que després de la sentència i del Tsunami, molta gent ha fet el pas de donar suport a la causa. La polarització d'aquests dies els ha mogut a fer el pas. Als polítics tot això no els agrada, perquè funcionen a partir de la unitat i del consens. Justament el contrari de la polarització.

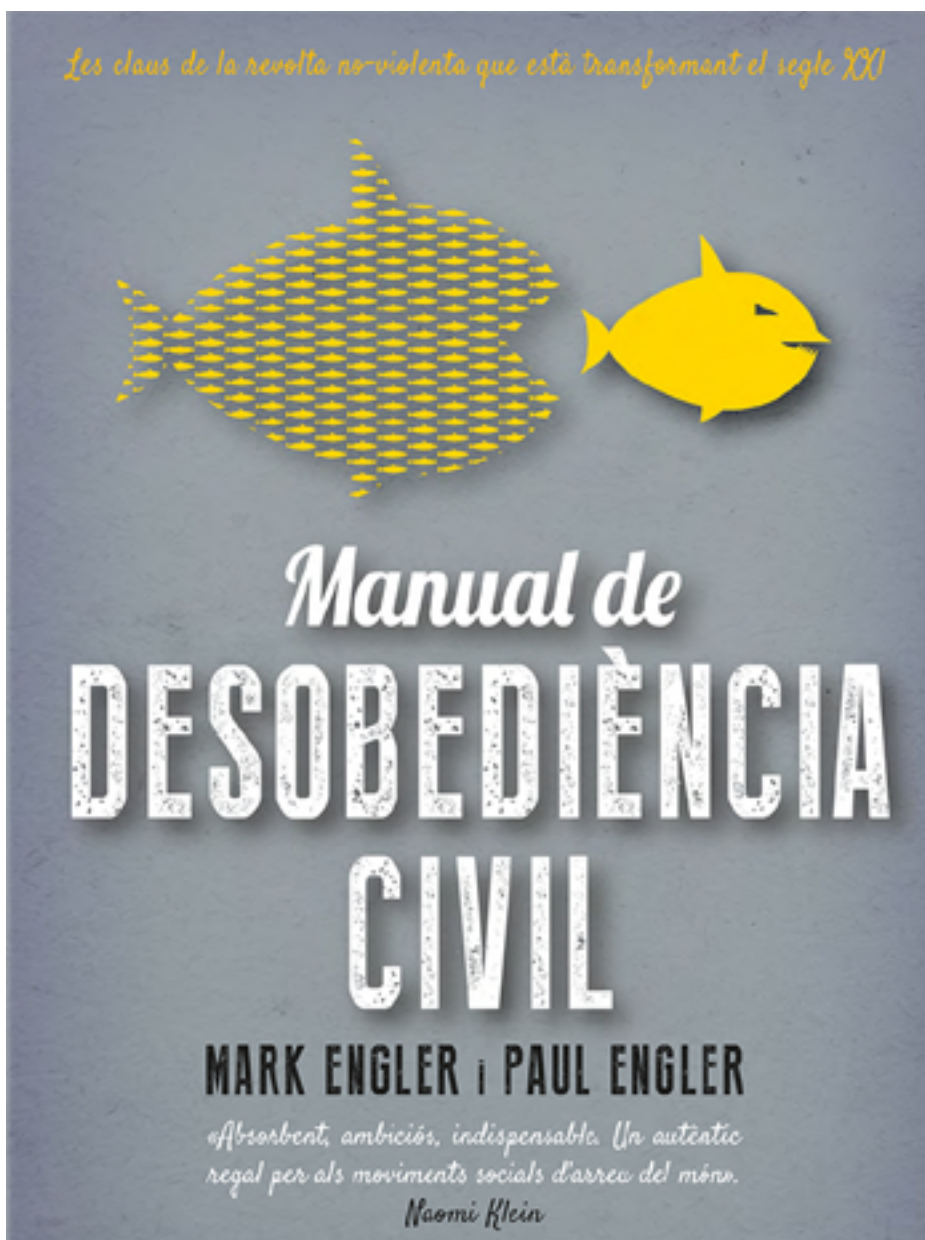
—L'objectiu, doncs, és reduir els neutrals, i que la gent es manifesti?

—Sí. És això. I a banda, has d'arribar a una massa crítica que participi en el moviment. Fer que la gent vingui cap a tu. Hi ha aquell gran estudi de la professora Erica Chenoweth que diu que gairebé sempre els moviments guanyen si el 3,5% de la població és activa en protestes, manifestacions i boicots.

—Al vostre llibre els exemples són de moviments socials. Drets de les dones, drets civils dels afroamericans; o caiguda de dictadures, com Milosevic. Però el cas català no és un moviment social. És un moviment d'independència. Excepte Gandhi, al vostre llibre no hi ha exemples d'alliberament nacional.

—Si parlem de resistència civil, lluita anticolonial i moviments independentistes tenen principis molt comuns. S'hi apliquen els mateixos principis teòrics. Hi ha una diferència, per això. En els casos d'independència i lluites contra dictadures es necessita més suport actiu i menys de passiu. Cal una massa crítica que derroqui l'estat. No poden fer-ho votant i prou. Amb les eleccions no podran. Hi ha diferències, doncs, però la teoria és la mateixa: com aconseguir canvis fora dels canals tradicionals i les reformes de dins el sistema. Vosaltres heu de treballar fora dels canals tradicionals, i fora de la constitució espanyola. Hi ha hagut moltes lluites d'independència que han seguit els principis de resistència civil i lluita no violenta. O l'ANC a Sud-àfrica. Van seguir els mateixos principis.

—El Congrés Nacional Africà tenia

Coberta del llibre 'Manual de desobediència civil', de Mark i Paul Engler. ES

branca militar.

—Cert. I amb els anys sabem que va ser contraproductiu. Uns altres exemples de lluites civils diuen això mateix. No és bo per a aquesta estratègia. No els culpo que ho fessin. Però ara amb els anys podem veure què va funcionar i què no. Tens suport popular amb lluita no violenta i boicots. En canvi la violència va ser contraproductiu. I de fet sabem que van enviar agents provocadors per crear violència, que els afavoria. Erica Chenoweth diu que la no-violència, fins i tot en ambients repressors, estatísticament és el doble d'efectiva que la lluita

armada. Són dues estratègies que no es barregen. I és contraproductiu seguir-les alhora.

—Parleu de mobilitzar i organitzar. Quina és la diferència?

—En parlo al capítol 'Remolí'. Hi ha moments de molta activitat que poden durar dos mesos o tres. Però no anys. És alta activitat, però curta, com aquí el Tsunami. El públic i els activistes es deprimeixen quan veuen la baixada després del referèndum o del tsunami. Però l'èxit no es mesura així. Els pics d'activitat s'han d'integrar en estructura

i organització. La combinació de tots dos és el que fa que el moviment funcioni. I la gent ha d'entendre que hi haurà pujades i baixades. És part del moviment. Tota organització creix cada vegada que es mobilitza si sap convertir-ho en estructura.

—Els líders poden ser un problema, he llegit que dieu.

—Polítics i moviments tenen estratègies diferents. Guanyar poder polític temporalment no és tan important, a vegades. S'ha d'anar amb compte perquè els líders poden agafen por. Moure's només pel poder polític, com sovint fan, pot ser contradictori amb l'estratègia de pressionar i de polaritzar. En certa manera el carisma –i tenir líders populars– és una gran contribució, però t'ha de preocupar dependre'n. Moltes vegades un moviment ha de ser liderat per la base, o no podrà continuar. Perquè els líders poden ser a la presó, a l'exili, ser reprimits o senzillament, a vegades els líders es rendeixen. Si en depens, ets vulnerable.

—No-violència. Exemples d'accions?

—Gene Sharp té una llista molt llarga que s'actualitza. Ara són 269 tàctiques. Des de tallar el trànsit i l'aeroport fins a vagues de fam que no paren fins a la mort, o marxar per tot el país, vagues generals, boicots, o desafiar lleis obertament, fins a crear pòsters. Tot això és comú a les tàctiques de desobediència civil.

—Coneixeu l'aplicació del Tsunami?

—A Hong Kong en fan servir una de semblant. Són eines útils, sobretot en ambients repressors. Molta gent pot participar-hi sense que es pugui anar rere els líders. Però una cosa, vull dir: la gent pensa massa sovint que el poder es troba en la tecnologia. De les primaveres àrabs en van dir la revolució Twitter. I no. Crec que la tecnologia tot just afegeix una eina més a l'estratègia. Però continuaràs necessitant líders i base. La gent diu que el Tsunami és un moviment sense líders. No hi estic d'acord. És ple de líders i la tecnologia permet que no els vegis. Ne-

cessites iniciativa igualment. Ara, amb la tecnologia, és més fàcil de fer resistència civil. Però no han canviat ni la teoria ni les estratègies bàsiques.

—Quina seria la vostra previsió del cas català? Cap a on anem?

—Ni idea. Però això sí que ho preveig: serà una lluita llarga i esgotadora. Si els catalans voleu guanyar, heu de polaritzar molt més. Pressionar molt més. I acceptar alts nivells de sacrificis i alteració. Si voleu guanyar, és inevitable. I una altra cosa: la meua predicció és que hi haurà més repressió. Hi haurà una por creixent i dins el moviment hi haurà el debat de si fer créixer la tensió o no, perquè la repressió hi serà. I molts líders polítics, sobretot els més establerts, intentaran rebaixar la tensió, tindran por. Els dirigents són els que hi tenen més a perdre. Si és la base la que lidera és més fàcil superar la por.

—Res més a afegir?

—El moviment, la gent, creu que els canvis vindran pels polítics. No. El canvi arriba quan el moviment canvia l'opinió pública. I els polítics van al darrere. I no a l'inrevés. El moviment ha d'entendre que hi haurà pujades i baixades. I no desanimar-se. Primer tens suport popular. I de sobte ho guanyes de tot. No arriba de manera progressiva, sinó de cop. Els països de l'est en són un exemple. La gent ha de tenir fe en la seva estratègia. I la fe la tens si vas guanyant suport popular. I per acabar: jo no dic que la lluita per la independència sigui bona o dolenta. Però si vols guanyar has de fer això: fer créixer la tensió i polaritzar. Ho diu la teoria. I has de saber que crearàs una reacció d'extrema dreta. I això té conseqüències per a Espanya. Als Estats Units la victòria dels drets civils a favor dels afroamericans va tenir una conseqüència: el sud es va perdre. Ara és republicà i abans era demòcrata. Va ser la seva reacció. Això s'ha de saber. Les lluites a favor dels immigrants tenen el mateix efecte. Creix l'extrema dreta. No dic que hem de tenir-ne por, sinó acceptar-ho com a conseqüència i com a fet.

Calen enormes quantitats de sacrifici si el moviment vol guanyar

El moviment ha d'entendre que ha de polaritzar, i protestar, encara que hi hagi repressió i sacrifici

El tall de la Meridiana ja fa quaranta-cinc dies que es fa. ALBERT SALAMÉ

El tall de la Meridiana, una protesta sota setge policíac

ORIOL BÄBLER

El temps, la repressió i la desorientació política han diluït les protestes contra la sentència, però el tall a l'avinguda de la Meridiana continua resistint

Un deix blavós i intermitent es reflecteix als aparadors de la Meridiana. Set furgonetes de la Brimo vigilen els passos de vianants de davant l'estació de Sant Andreu Arenal. Cascos i porres per a protegir els rectangles blancs de l'asfalt. Encara no són les vuit del vespre i els cotxes circulen amb normalitat. 'Llibertat presos polítics', se sent. Els crits guanyen intensitat.

Unes dues-centes persones caminen per la vorera des del monument que commemora les víctimes de l'atemptat d'Hipercor.

Són el tall de la Meridiana. El temps, la repressió i la desorientació política han diluït la resta de protestes contra la sentència, però el tall resisteix després de gairebé cinquanta dies. Aquí no hi ha sigles ni adscripcions polítiques. Els veïns s'orga-

nitzen i decideixen sobre el tall en assemblea (els podeu seguir a **Telegram**). Tant hi fa si ets Antonio Baños o qual-sevol altra cara pública. Tots els cossos tenen la mateixa utilitat: blocar la circulació.

—Què voleu aconseguir?

—No som aquí per demostrar res. Volem la llibertat dels presos polítics i que es reconegui que Catalunya té dret d'autodeterminar-se.

—I si la resposta és que no?

—Doncs...

—El tall durarà tretze anys?

—No som idiotes. Nosaltres tenim molt clar per què ho fem, però sabem que tot aca-

ba depenent dels polítics. Els mateixos que ens envien la Brimo.

Les vuit en punt. El semàfor de vianants es posa verd i la multitud travessa lentament. Els manifestants conversen, riuen, criden proclames... Alguns conductors s'exasperen, uns altres toquen el clàxon en solidaritat. 'De moment no la tallarem —diu un dels manifestants més veterans—. Anirem passant-hi a poc a poc. Allargarem al màxim el temps. Tenim els Mossos molt a sobre. Des del desallotjament de l'acampada de

Als talls, s'hi han arribat a aplegar centenars de persones. ALBERT SALAMÉ

la plaça de la Universitat que estan molt tensos.'

Els antiavalots són fora les furgonetes empunyant les porres. La pressió policíaca ha obligat els manifestants a reinventar-se. A més de tallar la confluència de la Meridiana amb el passeig de Fabra i Puig, han fet altres accions a l'avinguda per distreure i dispersar els agents. Dissabte passat, per exemple, van aconseguir d'atrapar una furgoneta de la Brimo que circulava en sentit contrari. 'Si ens han de reprimir, com a mínim que es guanyin el sou', exclama un senyor gran.

La protesta és absolutament pacífica. Gent gran, nens petits, gossos... Tothom té un lloc al tall. Tanmateix, quatre sots de grava sobre l'asfalt recorden que no totes les nits han estat tranquil·

les. Els Mossos han carregat unes quantes vegades i han fet diverses detencions, les més recents també dissabte, quan els antiavalots **van arrestar un manifestant i un sanitari.**

'Això no és Urquinaona. Nosaltres fem el tall i a les deu de la nit ens n'anem. No volem problemes, només volem expressar el nostre malestar amb la sentència i la repressió. Però la policia ve amb un altre xip. Només hi ha disturbis quan hi ha antdisturbis', diu un veí de Fabra i Puig.

Passen els minuts i les voreres s'omplen de gent. Més de cinc-centes persones participen en la protesta. Quan el semàfor és verd, el temps es dilata i la gent camina a càmera lenta. Alguns conductors i motoristes –els que baixen de la moto i l'arrosse-

'Això no és Urquinaona. Nosaltres fem el tall i a les deu de la nit ens n'anem. No volem problemes, només volem expressar el nostre malestar amb la sentència i la repressió'

guen poden passar – intenten superar el tall a cop d'accelerador, insults i amenaces. 'Multa, multa, multa', criden els manifestants, que ja estan avesats a les temptatives d'atropellament.

Els agents de la Guàrdia Urbana s'amaguen rere la Brimo, tampoc no desvien el trànsit malgrat que la protesta no para de créixer. Un motorista puja a la vorera i accelera. La moto passa a tot gas pel mig de la terrassa d'una

cafeteria i desapareix sota la llum esgrogueïda de Fabra i Puig. 'Però foteu alguna cosa', li retreu una manifestant a un agent. No hi ha resposta. 'A nosaltres ens amenacen amb la llei mordassa i multes estratosfèriques, però els que van sobre rodes queden tots impunes', lamenta.

A les nou de la nit, una desena d'antiavalots es dirigeix cap al tall. Els manifestants reculen, però de seguida queda clar que no és una càrrega.

Des del divendres propassat, la Brimo s'encarrega d'intentar impedir el tall. ALBERT SALAMÉ

‘No pot ser veritat’, comenta un jove entre riures. Els agents recullen de l’asfalt una filera de recipients buits: ampolles d’aigua, tetrabrics de llet i llaunes de cervesa. ‘Ja no ens deixen ni fer la *kaleborratxa*’, diu el mateix noi. Els agents acaben obligant un manifestant a recollir el material. Després tornen cap a les furgonetes entre crits de ‘vergonya em faria ser policia’.

Més tard, les furgonetes se situen gairebé sobre els passos de vianants. Desenes de manifestants s’asseuen sobre l’asfalt, però s’aixequen quan els antiavalots s’hi acosten. El tall es converteix en un estira-i-arroja que s’allarga fins vora les deu de la nit. ‘Hem de ser com gotes d’aigua i escolar-nos entre els seus dits’, diu una senyora gran. Llavors els agents decideixen

d’acordonar els passos de vianants que travessen la Meridiana. Els semàfors es posen verds però no passa ningú. La imatge és surrealista.

Alguns vianants, aliens a la situació, intenten travessar i topen amb els uniformes negres i els ulls desafianters dels visers. ‘Per aquí no podeu passar. Aneu més avall a buscar un altre pas’, diuen els agents. La majoria de vianants acaten les ordres sense rondinar, però un veí de Sant Andreu s’enerva per la volta que li fan fer. ‘Busqueu-vos una feina digna i deixeu-nos en pau, desgraciats’, crida.

A les deu de la nit, tal com era previst, els manifestants desapareixen pels carrers de la rodalia de la Meridiana. ‘Quedar-se és alimentar les bèsties que ens volen fora’, diu un veterà. Els antiavalots

Alguns manifestants aprofiten l’avinentsa per sopar abans de tornar a casa. Un dels locals més concorreguts és el Sultan Sofrasi, un restaurant turc que capta els comensals amb l’olor de la seva graella

es troben protegint els passos de vianants de les ombres de la nit. ‘S’ha acabat, marxem’, se sent per la ràdio. Els cordons es desfan i els antiavalots tornen a les furgonetes. Tres hores després, les sirenes s’apaguen.

Alguns manifestants aprofiten l’avinentsa per sopar abans de tornar a casa. Un dels locals més concorreguts és el Sultan Sofrasi, un restaurant turc que capta els comensals amb l’olor de la seva graella. Sobre el foc es rosteixen peces grosses de carn i verdura. El propietari és nadiu d’Amed, la capital del Kurdistan Setentrional. ‘Els primers dies del tall venia molta gent. Ara amb el fred costa molt més que entrar. Jo no m’hi vull ficar, en política, però tothom té dret de fer allò que creu’, diu amb un somriure. ■

Imatge d'arxiu de Siurana, on hi ha el restaurant. ACN

Hisenda obliga a tancar un restaurant de Siurana per set anys de desobediència fiscal

Fiscalitat L'Agència Estatal de l'Administració Tributària ha blocat els comptes bancaris i el NIF del restaurant Siurana perquè no pugui operar més com a empresa i haurà de tancar el 9 de desembre

JOSEP REXACH FUMANYA

El mes de juny l'Agència Estatal de l'Administració Tributària va notificar al Restaurant Siurana que li blocava els comptes bancaris i el NIF perquè no pogués continuar l'activitat empresarial. I per aquest motiu aviat tancaran definitivament. El 2012 l'Andreu Bartolomé i Maria Casademunt, propietaris d'aquest establiment situat al nucli de Siurana, van decidir que no pagarien més impostos a la Hisenda espanyola, i van

començar a enviar els pagaments a l'Agència Tributària Catalana. Tanmateix, poc després van saber que aquest òrgan només feia de mitjançer amb Madrid. Per això van decidir d'exercir la desobediència fiscal i no pagar més impostos a l'administració, sinó invertir-los directament en la societat.

L'Andreu atén telefònicament VilaWeb quan ha acabat de portar a pasturar el ramat de cabres i ovelles amb què proveeix la carta del seu restaurant. És situat en un lloc idíl·lic, en una cinglera de les Muntanyes de

Van decidir d'exercir la desobediència fiscal i no pagar més impostos a l'administració, sinó invertir-los directament en la societat

Prades, amb vistes sobre el riu Siurana. No els manquen clients, especialment el cap de setmana, quan la contrada s'omple de visitants. Si no hi ha un tomb d'última hora, el dia 9 de desembre l'Andreu i la Maria serviran els últims àpats al seu restaurant.

Per a entendre com és que s'ha arribat a aquesta situació cal tirar enrere, fins a l'any 2012, quan aquests propietaris van començar a practicar la insubmissió fiscal i van crear la plataforma Diem Prou. Emparant-se en l'estatut del 2006, volien pagar els impostos a l'Agència Tri-

Exterior del Restaurant Siurana. FB

Els primers mesos de posar en pràctica aquesta desobediència fiscal van rebre requeriments de l'Agència Tributària Espanyola dient que no havien presentat les liquidacions de l'IVA

butària Catalana i així 'compensar el deute fiscal' a què és sotmesa l'economia catalana. Però poc després s'adonaren que l'agència catalana no és sinó un mitjancer, i que els pagaments que li arriben són enviats directament cap a Madrid. 'Lavors vàrem veure que havíem de fer arribar els diners corresponents als imposts directament a entitats i escoles. Sempre van ser ells que ens van dir quines necessitats tenien', diu Bartolomé.

Durant aquest temps, amb els diners que haurien d'haver anat a parar a la Hisenda espanyola, han comprat un projector per a l'escola de Poboleda (Priorat); butaques per a la sala d'urgències de l'Hospital de Sant Joan de Reus perquè la gent no hagués de dormir en cadires; van col·laborar amb la Cooperativa l'Olivera; van participar amb Càritas; van repartir xecs al mercat per afavorir el comerç local i la gent necessitada de Reus; van fer aportacions a la fundació Base de Tarragona, que fan esport amb nois i noies amb discapacitat... 'Han estat un munt d'anys en què cada trimestre hem hagut de pensar què en fèiem, dels diners', diu. Bartolomé assegura que no ha calculat pas quina quantitat han destinat a projectes socials durant aquests anys. A banda de la privadesa, diu que 'el fet important és el simbolisme, no pas la quantitat'.

Els primers mesos de posar en pràctica aquesta desobediència fiscal van rebre requeriments de l'Agència Tributària Espanyola dient que no havien presentat les liquidacions de l'IVA: 'Sempre vàrem contestar que la nostra

documentació era a l'Agència Tributària Catalana. Cada trimestre informàvem a quins projectes socials destinàvem l'import dels nostres tributs.' En aquest punt Bartolomé fa un incís terminològic. 'No-saltres fem una reivindicació fiscal, no insubmissió. Seria insubmissió fiscal si no paguéssim. Pagar d'una manera diferent en cap cas no és insubmissió. És un detall, però és significatiu', diu.

Ells no saben que l'Agència Tributària Catalana va deixar d'enviar aquesta documentació a l'espanyola. Quan li demanem si aquesta podria ser la causa de la retirada del NIF i el bloqueig dels comptes del restaurant, Bartolomé no és pas gaire crític amb l'agència catalana: 'No seria just de carregar la responsabilitat a una agència intervinguda.' Per a recórrer contra la decisió davant la Hisenda espanyola, l'Agència Tributària Catalana sí que li va expedir un certificat que confirmava que ell havia estat diligent presentant tota la documentació. Però el recurs no ha reeixit i, si res no canvia, haurà de tancar el restaurant d'aquí a dues setmanes.

Davant d'aquesta situació, els propietaris del restaurant van demanar a l'Agència Tributària Catalana que els expedissin un 'NIF republicà provisional'. 'Ens van dir que no, que en el moment actual no volien embolicar-se.' El compte enrere no s'atura i Bartolomé està preocupat: 'Ens tracten com a delinqüents. Som una empresa petita, però tenim de vuit a deu treballadors i juguen amb la vida de famílies que depenem econòmicament del restaurant.' ■

TUDI TORRÓ

‘El nostre sud no es mereix estar com està’

Entrevista a la mestra i defensora del català i de l'escola pública al País Valencià · Fa poc que ha estat nomenada membre de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua

NÚRIA CADENES

Tudi Torró (Ontinyent, Vall d'Albaida, 1955) ha estat mestra, inspectora d'educació i directora territorial d'Educació d'Alacant.

La seva trajectòria de defensa de la llengua i l'escola pública valenciana li ha valgut premis i reconeixements (el més recent, el premi País del Tempir d'Elx). Acaba de ser nomenada membre de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL) per cobrir la vacant de Carme Miquel (1945-2019). A les seves paraules hi ha aquest sentiment agredolç, per tant. I també perquè hi treballa de fa anys, hi viu i és estimada, i per les ganes, la necessitat de fer visible, i reivindicar, el sud del país. Com ella diu, el sud del sud.

—Amb quin objectiu hi entreu, a l'AVL?

—No hi entre amb cap objectiu concret perquè rep la proposta de manera inesperada. Com sabeu, el meu nomenament es produeix després del traspàs de Carme Miquel, que era una persona i una mestra extraordinària, arrelada als moviments socials, defensora de la llengua, un model a seguir i, sobretot, una gran amiga. Tan sols espere estar a l'altura del que s'espera de mi. Què hi puc aportar? Primer hauré de conèixer la institució per dins i posar-m'hi a disposició, allà on es considere que puc ser més útil. Jo vinc del món de l'ensenyament, de la gestió educativa, i supose que complesc eixe perfil, amb una experiència de quarantadós anys de treball en la promoció del valencià. Vull ajudar a fer més coneguda l'AVL al sud i a la promoció de l'ús del valencià.

—Es pot interpretar com un intent de reforçar el sud del País Valencià, també?

—Jo crec que sí, que també hi ha comptat. L'Acadèmia necessita ser visible al sud. No ho és. O ho és molt poquet. Tenir-hi una persona que provinga d'ací és donar una visió més ampla i, a més a més, rebre'n informació de primera mà. Perquè el sud és un gran desconegut. Per molt que ens hem esforçat a alçar

El nostre sud era històricament valencianoparlant, però després es va anar castellanitzant

La llengua necessita un nou impuls, sí. No és que agonitze, però en aquests moments està un poc malalta

el braç i dir som ací, som ací, el sud del sud, és a dir, el Baix Segura i les zones no valencianoparlants, encara es coneixen poc. Per cert, fixa't en una cosa.

—Quina?

—Que encara que es diga 'zones històricament no valencianoparlants', en realitat no és cert: el nostre sud era històricament valencianoparlant, però després es va anar castellanitzant. Cal estudiar-ho. I conèixer-ho. L'alumnat mateix ho ha de fer. I el professorat que ensenye en eixa zona. I si jo, humilment, puc ajudar a fer visible una miqueta més el sud, el sud del sud, ja estaré contenta. El sud ha estat la meua casa, la meua escola, el meu espai de treball. Me l'estime tantíssim... Pense que no es mereix estar com està.

—Hi arribàreu des d'Ontinyent, a final dels anys setanta. Quina impressió us va fer aleshores? Com penseu que ha evolucionat?

—Vaig arribar a Elx, com a mestra, l'any 1977. No sé per què m'atreia el sud, però ho feia. No el coneixia. D'Elx, en sabia que s'hi representava el Misteri i poca cosa més. Pensava que encara mantenia la llengua viva, m'esperava trobar una ciutat on es parlara més el català. Quan hi vaig arribar vaig tenir una gran decepció: al carrer, el senties molt poc. Elx va tenir una immigració molt forta, de cop, cap als anys cinquanta, amb més de cinquanta mil persones, sobretot de Granada. I el valencià pràcticament només es parlava, com deia aquell, en la intimitat. No eixia al carrer.

—Pràcticament i aparentment.

—Sí. On vaig descobrir que hi havia moltes més famílies que parlaven valencià de les que veia a simple vista va ser a l'escola. A partir d'allí, vaig trobar gent que m'ha marcat i que m'ha ensenyat molt, com ara Joan Carles Martí. Teníem un grup de gent, professors del Carles Salvador [centre d'ensenyament del català, impulsat per Acció Cultural del País Valencià], també ens vam posar en partits polítics, en aquella època la UPV,

i, a poc a poc la cosa es va anar conso- lidant. A partir dels primers governs democràtics, també s'hi van implicar molt. A Elx, hi va guanyar el PSOE i, per exemple, es van retolar tots els carrers en valencià, es va fer un gran esforç per a normalitzar i fer visible la llengua. Jo era molt optimista en aquell moment.

—I què va passar?

—Que va guanyar el PP, l'any 1995. A la ciutat, no: al País Valencià. I les coses es van anar... alentint. En educació, els suports que hi havia d'haver no hi van ser. No van derogar res però van deixar que les aspes del molí s'anaren parant per inèrcia. En fi. I en aquest moment, ara, pense que necessitem un nou impuls. Ja han passat quatre anys de canvi, però esperava més d'aquests quatre anys de legislatura, la veritat. Esperava que es notara. Però no llancem la tovallola. Esperem que ara finalment s'avance pel que fa a normalització a la ciutat. Perquè és que veiem unes coses... gràcies al Tempir, diria, que és el gran veedor del que passa, que avisa quan posen un rètol i resulta que ho fan en castellà, per exemple. Però a qui se li acut? La regidoria de Turisme, que en els quatre anys anteriors estava era a les mans de Compromís, ha fet cartells i de tot únicament en castellà. És incomprensible. La llengua necessita un nou impuls, sí. No és que agonitze, però en aquests moments està un poc malalta.

—Heu estat prou crítica amb aspectes de la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià, LUEV, sobretot pel que fa a l'exempció del català en determinades zones del País Valencià. Aquesta exempció continua existint.

—Sí. Tot i que en el seu moment vam veure que la Llei d'Ús era una llei feble, també és cert que tant de bo s'haguera aplicat. Perquè som en un país en què si no es fa res no passa res, i si les lleis no s'apliquen, tampoc. Per a mi el principal handicap de la Llei d'Ús és la possible exempció. Es plantejava com a cosa temporal, de dir són zones

castellanoparlants i, per tant, hi posem l'exempció de l'assignatura durant uns anys perquè no s'hi troben atrapats. Però el fet és que han passat trenta-sis anys i l'exempció hi continua essent. I hi continua essent important, sobretot a secundària. Per qüestions purament practicistes.

—Què voleu dir?

—Allò de pensar 'una assignatura menys que tinc!': que no es valora ni puntua ni pot fer baixar la nota. Hem arribat a una situació tan esperpèntica que tenim una llengua oficial del país, del territori (i les zones castellanoparlants formen part d'aquesta territorialitat), que és optativa, i unes llengües estrangeres, com puga ser l'anglès, que no qüestiona ningú i que són obligatòries. Aquesta és la primera nota discordant, i molt greu, que hi ha. A més a més, el fet que, de cara als mateixos alumnes, l'exempció és una discriminació. Quan era professora associada a la Facultat d'Educació d'Alacant, vaig constatar que s'adonaven de què havia implicat l'exempció per a ells: em deien que havien estat discriminats, que no estaven en igualtat de condicions, que si ara volien ser professors necessitaven el valencià per a treballar i que partien d'una desigualtat respecte dels altres que havien tingut el valencià des dels tres anys. Crec que és una irregularitat que s'havia d'haver esmenat en aquests quatre anys. S'ha fet una Llei de Plurilingüisme i hauria estat el moment adequat. No conec els estira-i-arronsa polítics, però no trobe comprensible que, per exemple, segons eixa llei, en zones castellanoparlants han de fer assignatures en valencià... però com ho han de fer si han tingut exempta l'assignatura de valencià? Com encaixa això? És una de les qüestions que s'han de superar i esmenar. Per sort, al País Valencià tenim un govern progressista i es pot fer.

—Abans de la LUEV, exercíreu de mestra al Baix Segura i...

—Sí. El curs 79-80. A Algorfa. Amb els xiquets de segon d'EGB, que tenien set-

UV

vuit anys. Els sentia parlar i veia com el seu lèxic era ple de paraules valencianes, es notava moltíssim que érem en una zona de frontera: 'los pésoles', 'las bleas', la 'boria', 'parar la mesa'... Vaig reunir pares i mares i els vaig dir que creia que la millor manera que els xiquets aprengueren castellà i que tingueren consciència de les diferències amb la seua llengua (que no era que parlaren 'panotxo', com deien alguns) era que els fera valencià. I hi van estar d'acord. I tots els xiquets, tots, es van comprar un diccionari de valencià, i un de castellà. I *El llibre de Pau*, que en aquella època era l'únic material que teníem editat. Vam estar tot l'any treballant i vam fer un llibret preciós de dues-centes paraules i expressions i frases fetes on posàvem com ho deien ells, com es deia en valencià, com es deia en castellà i el significat.

I els pares n'estaven d'allò més pagats. Després, quan me'n vaig anar, un dels xiquets més *trastos* de la classe, Juanito, em va venir plorant i dient-me 'Senyo, ¿y ahora quién nos dará valenciano?' Per a mi eixa ha estat una de les anècdotes del meu treball que més m'han emocionat i que recordaré sempre. Fixa't que no hi havia gens d'animadversió. Gens. El problema rau en com es presenten les coses, com es fan, que les persones vegem que realment els interessa, que els és útil... Jo m'hi reafirme, perquè no és que m'ho conte ningú: és que ho he viscut. A més, sóc casada amb un home de Callosa del Segura i, per tant, hi tinc família. Sé de què parlar.

—La qüestió és optar per crispar o per ajudar a recuperar l'autoestima.

—És clar. Temps arrere ho van agafar

com un batalla política. I la llengua no és ni dels uns ni dels altres, és un patrimoni de tots, tinguen la ideologia que tinguen. Sembla mentida que algú vaja en contra d'una llengua que ens defineix no únicament com a poble, sinó també els pensaments i com hem anat construint-nos. I és un respecte als nostres avantpassats. Una llengua mor si no és transmesa per les famílies. L'escola pot fer-hi molt, i les institucions polítiques, però si una parella jove no transmet el valencià als seus fills, es va matant la llengua. A poqui a poqui. I això, que s'havia recuperat una miqueta, sembla que torna a passar.

—Actualment, en aquest sud tan maltractat, el percentatge d'ús del català hi reula. Quines actuacions es poden fer per capgirar la situació, recuperar l'autoestima, l'ús de la llengua?

—Ja m'agradaria tenir una vareta màgica per a arreglar-ho...! Això de recuperar autoestima i ús és molt polièdric. L'escola és fonamental. I s'ha deixat d'oferir-li el que necessita el professorat, que és molta formació, moltes actituds positives. Eixe professorat que va començar als vuitanta es va jubilar, i era un professorat que s'ho creia, que creia en les llibertats i la recuperació de tant com ens havien furtat. I hi vam posar moltíssim esforç i moltíssima alegria. Ara, el professorat que entra potser ho veu des d'un punt de vista de professional. Bé. Però pense que s'ha de generar una mica més d'emoció, d'actituds, d'entendre que la llengua és realment necessària. Aquest professorat és el que després ho transmet a les famílies. I també hi ha els polítics: són una veu i una imatge. Si parlaren sempre en valencià i feren entendre que la llengua és útil... És una imatge que arrela. I la gent pensa: si el meu representant ho fa amb naturalitat, jo no tinc cap raó per a amagar la meua llengua. Si no, passa l'exemple contrari: si aquests que són a dalt parlen en castellà, jo, si parle en valencià, sóc inferior, no utilitze una llengua culta. En fi, s'hi ha d'implicar molta gent. Sobretot cal fer-ho normal

en tots els àmbits. Que la gent que té més visibilitat use la llengua, i continuar apostant per l'escola. Però pense que el tren va al ralenti.

—Al llibre *Des del sud valencià* (el Petit Editor), que aplega una selecció dels vostres articles, hi expliqueu una iniciativa interessant: unes jornades d'acolliment... per al professorat nou, perquè superés prejudicis sobre el sud. Hi ha condicions difícils, sí, però de vegades també la mirada hi afegeix complicacions.

—Va ser una iniciativa que va eixir del Tempir i que va donar molt bons resultats. Quan vaig ser assessora de valencià, també vam fer unes jornades a Guardamar, i l'ajuntament s'hi va implicar molt: a més de la qüestió metodològica de fer valencià per a no valencianoparlants, hi tractàrem de la qüestió de les actituds, les emocions, de com canviar la mirada cap a la llengua, i de donar força al professorat que venia. I no et pots imaginar la resposta que va tenir. Va donar molt bons resultats. Molt bons. Com fa el programa d'immersió, que, de fet, és l'únic que iguala: tant és si parles romanès, àrab, castellà o xinès, ens iguala des d'eixes estratègies didàctiques que s'utilitzen perquè el xiquet no veja que la seua llengua és menysvalorada, ans al contrari: es parteix del valencià com a llengua vehicular a partir de la qual vindran totes les altres. Eixes són actuacions que potser hauríem de reprendre. Sabent que cada situació, cada època reclama coses diferents per al mateix objectiu. Entusiasmar la gent també és fonamental.

—Les institucions també hi han de prendre part, no?

—Exacte. No podem desapropitar que tenim un govern progressista i que el problema de la llengua el té, o l'ha de tenir, com a prioritat. El govern actual té un treball que no pot defugir. Un poble que recupera la seua llengua (que és també cultura, patrimoni, arrels) és un poble més feliç. ■

Cal que la gent que té més visibilitat use la llengua, i continuar apostant per l'escola

No podem desapropitar que tenim un govern progressista i que el problema de la llengua el té, o l'ha de tenir, com a prioritat

CARLA VALL

‘Quan parlem de violència sexual, parlem del fet que la teva parella et violi quan ets a casa’

Entrevista a l'advocada, que explica de quina manera es poden fer millores en el dret per a combatre la violència masclista

ADIVA KOENIGSBERG

CLARA ARDÉVOL MALLOL

Com cada any, a la darrera de novembre els col·lectius feministes s'organitzen per fer visible un problema estructural encara massa silenciats, menystinguts, banalitzats i mal interpretats: la violència masclista. El feminisme la denuncia en totes les seves formes, encara que sovint en destaca l'alarmant xifra de femicidis i la violència sexual, tan mal entesa per gran part de la judicatura i la societat en general. Parlem sobre aquestes dues qüestions amb **Carla Vall**, advocada penalista especialitzada en violència masclista. Li demanem per l'últim cas mediàtic de violència sexual, el de l'escandalosa sentència de la violació en grup de Manresa, en què es van condemnar els agressors per abus i no pas per agressió sexual. També ens dona algunes claus per a entendre com funciona el procés de la violència envers les dones i reivindica que el dret no ha de ser estàtic ni monolític, sinó una eina viva, que evolucioni amb la societat. Per això opina sobre què cal millorar en aquest àmbit per a combatre la violència masclista.

—De la violència masclista que darrenament s'ha parlat més als mitjans és la sexual, sobretot pel cas de la violació en grup de Manresa. Dieu que hem de deixar d'anomenar 'Manada' ('bandada') als agressors. Per què?

—Primer, perquè crec que fa referència a un concepte animal que desdibuixa la capacitat humana de poder evitar les violències. A més, dient 'Manada', no saps de quin delictes es tracta. Al damunt és el nom que van triar ells per anomenar-se; per tant és com un reconeixement que no els hem de fer. Els agressors que actuen en grup, al contrari que una bandada animal, són molt dèbils. Aquesta unió de grup és molt dèbil i es basa a agredir, a reconèixer-se els uns als altres mentre agredeixen, mentre fan un exercici de poder sobre una persona que consideren més dèbil, en aquest cas una dona. Actuen per buscar el reconeixement dels seus iguals,

Les víctimes de violació que no recorden què ha passat se senten molt més culpables. Pateixen no només per què va passar, sinó per totes les opcions de què va poder passar

Si no et cal treure una arma per a intimidar prou ningú, és perquè aquesta persona té gravat a foc què és el terror sexual

així que els hem de treure aquest poder simbòlic que es donen. Hem de dir-los 'agressors grupals' o fins i tot podríem parlar de 'depredadors'.

—Com a experta, què us va sobtar més de la sentència?

—Una de les coses que criden l'atenció és que continuem veient condemnes per abús i no per violació. Es parteix d'una concepció legalista que diu que en els casos en què hi hagi un estat de somnolència o s'estigui sota els efectes de l'alcohol o alguna altra droga la qualificació serà de 'abús'. Això és perquè a escala de política criminal s'ha legislat molt malament. Es pensa que una víctima que està sota els efectes de l'alcohol o alguna altra droga (o inconscient, per la raó que sigui) no s'adona de què passa. I es considera que d'alguna manera això és menys greu que si fos conscient, quan moltes psicòlogues ens diuen que és al contrari. Les víctimes que no recorden què ha passat se senten molt més culpables, les llacunes les pertorben molt més... Pateixen no solament per què va passar, sinó per totes les opcions de què va poder passar.

—De la sentència gairebé es pot dependre que drogar una dona per violar-la és un atenuant.

—La condemna és menor perquè la classificació és d'abús. Això es correspon a un dèficit que causa que indirectament hi hagi un incentiu si es tria una víctima dèbil. Trobaríem casos en què qui l'ha posada en aquesta situació és el mateix autor del delictes. És evident que això s'ha de reformular perquè en aquests delictes la violència i la intimidació són intrínseques. Si a tu no et cal aplicar gaire violència per cometre el delictes és perquè l'estructura en què es produeix aquesta violència ja és molt consolidada. Si no et cal treure una arma per a intimidar prou ningú, és perquè aquesta persona té gravat a foc què és el terror sexual, com en diu Nerea Barjola. Perquè totes nosaltres sabem què vindrà després i el cos entra en estat de xoc. Malgrat aquestes deficiències legislatives, sí que és veritat que es podria haver condemnat per violació,

perquè hi ha una testimoni que explicava que la víctima no estava inconscient del tot i que, per tant, percebia què passava.

—Per tant, qui té més culpa, els jutges o les lleis?

—En aquest cas la llei té un pes més important que no en el cas de Pamplona, perquè hi ha aquesta excepció que preveu un subtipus específic d'abusos. Igualment, els jutges podrien interpretar-ho de manera diferent i condemnar per violació. Passa que amb els fets provats d'aquesta sentència s'acota força més que en el cas de Pamplona i, per tant, jo tinc menys esperances en el recurs. Si no apliquem la perspectiva de gènere en aquests delictes, ens trobem sentències socialment inexplicables. Són uns delictes que són comesos sobretot per homes i patits sobretot per dones. No obstant això, tenen una redacció molt neutra quant a l'autoria però, en canvi, l'acció es dirigeix molt cap a la perspectiva masculina. Són delictes molt fal·locèntrics i que van enfocats a la penetració amb el fal·lus. Hi ha una subclassificació en cas que es penetri amb alguna altre membre del cos o bé objectes. Però això a la víctima li és completament igual... Al final passa que és agredida.

—I com castiga la llei una agressió sense penetració?

—Podria ser un delictes d'abusos o agressió sexual sense penetració. Té una pena menor. Quan hi ha penetració la pena és més alta.

—Diu molt del concepte del sexe en les societats patriarcales...

—Totalment. I després, ja ho deia als anys noranta la gran jurista nord-americana Catharine MacKinnon, perquè parlem d'uns delictes patits altament per dones però que són redactats per homes. En el cas de Pamplona, la comissió codificadora que es va reunir era tota formada per homes. Jo, quan faig formacions a professionals, sempre els explico que ells es pensen que una violació és que t'agafi amb violència un home en un carrer fosc a les cinc de la matinada

Si es pensa que el consentiment s'ha de destruir, és perquè hi ha la idea que el consentiment preexisteix i que, per tant, les dones estem a disposició dels homes fins que diem que no

ADIVA KOENIGSBERG

després d'haver begut. I, en realitat, quan parlem de violència sexual parlem del fet que la teva parella et violi quan ets a casa. A casa teva, al teu llit. Fins que no canviem aquest imaginari costarà molt que els jutges ho entenguin. Jo sempre els poso el vídeo de 'Soy Ordinaria'. És allò de 'li he dit que no moltes vegades i de diferents maneres, però ell ho acabava fent'. I difícilment en dius violació, d'això. Quan volem atacar el nucli dur del patriarcat hem d'atacar això.

—Ara es vol reformar el codi penal perquè només sí sigui sí. Però molts encara no ho entenen, i no parlo únicament de Cayetana Álvarez de Toledo. Com ho explicariu?

—Hi ha una part que no em correspon. El codi penal parla de violències, no de sexe. Això que han intentat aquests partits o els seus representants ha estat arrossegar el terreny de la sexualitat al del dret penal. En aquests casos, com en la resta de tipus jurídics en què hi ha una interacció humana, el consentiment és positiu. Si formulem un contracte de venda o una intervenció quirúrgica,

serà amb un consentiment positiu. Si es pensa que el consentiment s'ha de destruir, és perquè hi ha la idea que el consentiment preexisteix i que, per tant, les dones estem a disposició dels homes fins que diem que no. En qualsevol pràctica, qualsevol home i qualsevol moment. Li hem de donar la volta i dir que el consentiment s'ha de construir, no destruir. Hem de parlar de desig i de consentiment desitjat, en tot cas. Com pot ser que estiguis en una relació en què simplement consents? Em sembla molt pobre. I de l'òptica masculina, vols que et tolerin, simplement? Vols un subjecte actiu per a tenir sexe o un objecte? S'ha d'educar en el respecte als altres cossos i a buscar el consentiment actiu, amb reciprocitat i pensant que les dones som subjectes sexuals i no objectes sexuals.

—Un últim detall de la sentència: l'home que es va masturbar mirant la violació va ser absolt. Com s'explica?

—Es diu que la víctima no era en una situació de violència ambiental i que per això no hi ha una condemna per agressió, però alhora aquesta pressió ambiental

era prou forta perquè aquest home no truqués al 112, segons la sentència. El tribunal diu que ell no hi podia intervenir de manera directa. A mi em sembla que no hi ha una absència de conducta, sinó conducta activa de reforç al grup. En una agressió en grup no cal que tothom penetri. La simple presència és suficient, perquè reforça positivament la conducta. És com el xat del cas de Pamplona. Encara que no hi siguis, el suport grupal fa que persisteixis en la conducta criminal.

—Hi ha la percepció social que la violència sexual ha augmentat, especialment les violacions en grup. És cert o simplement es denuncien més i tenen més ressò mediàtic?

—Ens és molt difícil de respondre a aquesta pregunta. Són delictes que presenten una xifra oculta importantíssima. És la diferència entre delictes denunciats i delictes que es cometen. S'estima que és del 80%. És a dir, fins ara n'han denunciat només el 20%. I ja teníem la dada que deia que hi ha una agressió sexual cada vuit hores. Jo sí que penso que hi ha hagut un increment de denúncies a conseqüència que la supervivent de Pamplona va fer aquella carta preguntant-se què hauria passat si no ho hagués denunciat. Crec que les dones fan un segon vot de confiança en les institucions i que precisament per això hem d'estar a l'altura. Diria que no han augmentat, més que res per unes dades del 2015 de l'Agència Europea de Drets Fonamentals que apuntaven que un 45% de les dones europees devia haver patit violència sexual o física. Ara assumim aquesta realitat i després del 'Jo et crec' i del 'Explica-ho' es treu l'estigma de víctima. Per mi és la gesta més important d'aquests darrers anys, que no faci vergonya dir que has estat una víctima. Normalment en un delictes hi ha la vergonya que pesa sobre els agressors, però paradoxalment en aquests delictes pesa sobre les víctimes. A més de la victimització per mitjà del delictes, en tens una per mitjà d'una sanció social com si no t'haguessis protegit bé ni haguessis fet tot allò que han dit a una dona que ha de fer per no ser violada.

ADIVA KOENIGSBERG

—Parlem dels feminicidis. Tenim una legislació pionera contra la violència masclista, però així i tot la xifra de dones assassinades és altíssima. A part de la qüestió estructural, què cal millorar?

—Falten recursos perquè les dones puguin anar-se'n de casa seva com abans millor i que s'adaptin, sobretot en els casos en què hi ha menors. Cal pensar en la millor solució per a cada dona i cada situació. Falta que els jutjats no estiguin saturats i que els judicis ràpids realment puguin ser-ho. Falta també que tots els operadors jurídics i tots els qui atenen les víctimes tinguem nocions de les altres àrees (policiàcia, mèdica, psicològica...). També cal reformar la llei perquè té mancances importants. Va ser una llei pionera quan es va aprovar, però jo crec que és compatible de criticar la llei i defensar-la. També cal repensar com és a escala pràctica l'estada als jutjats per una víctima: és un espai molt hostil, tancat, on se sent poc acompanyada, amb poc temps per a parlar amb l'advocat... Moltes vegades entren a declarar i no saben ni qui

Falten recursos perquè les dones puguin anar-se'n de casa seva com abans millor i que s'adaptin, sobretot en els casos en què hi ha menors

és qui a la sala. Això causa molta incertesa. Tampoc no tenim un índex d'ordres de protecció suficient per a protegir les dones, i això fa que desisteixin del procés.

—**Què falla en les ordres d'allunyament?**

—A Catalunya n'atorguen el 20%. De l'estat espanyol, és on menys en donen. Això moltes vegades fa que sigui el primer revés que rep la dona, que entén que no la creuen. Entén que, si no és mereixedora de protecció, per què ha de continuar amb el procediment? Moltes vegades no donen l'ordre i més endavant arriba la condemna. A més, solament l'ordre de protecció en si mateix no és prou i cal pensar en mecanismes com ara les polseres o mesures que fan que les dones tinguin una seguretat real. Moltes vegades no aconseguim presons provisionals per al problema principal i en canvi sí que n'aconseguim pel trencament de la mesura...

—**Un altre problema molt greu és la qüestió dels menors. Molts maltractadors conserven la custòdia dels fills.**

—S'ha de fer un canvi de xip. Moltes vegades demanem al dret respostes que són en altres ciències socials. Quan assumim que un maltractador no és un bon pare, és una cosa que ve de fora del dret, però que ha de tenir conseqüències jurídiques. Jo crec que al dret li costa molt d'escoltar aquestes altres ciències. Llavors, quan mirem les estadístiques i el nombre de menors assassinats a les mans dels seus pares, veiem que no són excepcions. Podem constatar que, per a fer mal a les mares, una via pels agressors és fer mal als nens. El Conveni d'Istanbul diu que els fills i les filles són víctimes directes de la violència masclista. Assimilen un grau de violència que els roba la infància. Pensar que una persona, de manera selectiva, pot dipositar la violència contra la dona però no contra els fills és irreal. És estudiadíssim que els agressors trien qui tenen per sota.

—**En quin sentit?**

—Moltes vegades comencen la violència

contra els animals, per posar el llindar de tolerància. Després, passa a la dona i als fills. Aquests mecanismes inhibidors de la violència que tenim tots els éssers humans s'acaben neutralitzant. És la síndrome de la granota bullida: si tires una granota en aigua bullent, la granota en surt. Però si vas apujant la temperatura a poc a poc, la granota mor bullida. Això passa amb la violència. Els agressors no són persones que un dia, del no-res, claven una bufetada. Cuinen una situació de prou violència psíquica per a poder agredir algú i que no hi hagi conseqüències. A vegades es diu allò de 'la violència psicològica és pitjor que la física'. Ja, però quan n'hi ha hagut de física, segur que també n'hi ha hagut de psicològica. És indestruïble.

—**Cal reformar la definició de feminicidi? La legislació només considera violència masclista els assassinats per part d'una parella o ex-parella.**

—Sempre serà un feminicidi. Els delictes tenen la part objectiva –la descripció d'uns fets– i la part subjectiva –la intencionalitat amb què es comet. No tenim davant un delictes que necessiti una part subjectiva. Quan tu, en una societat tan masclista, assassines una dona pel fet de ser-ho, és intrínsec. El Conveni d'Istanbul diu que això no és qüestió de relacions de parella, perquè no és cosa de la manera com es relacionen homes i dones, sinó la construcció social en què es relacionen. El problema és la jerarquia social, no la manera en què es relaciona en concret una parella. L'experiència llatinoamericana en la tipificació d'aquest delictes ens n'ensenya. Moltes vegades jurídicament el nostre nord és el sud i hauríem d'estar més atentes a què fan les companyes a Llatinoamèrica.

—**Allà tot assassinat d'una dona és considerat un feminicidi?**

—Sí, hi ha diverses classificacions. De fet, n'és pionera la llei mexicana. Una de les redactores, **Marcela Lagarde**, quan la va presentar, va dir 'He escrit el meu millor poema d'amor'. Crec que no hi ha cap descripció millor. ■

El problema és la jerarquia social, no la manera en què es relaciona en concret una parella

Pensar que una persona, de manera selectiva, pot dipositar la violència contra la dona però no contra els fills és irreal

‘Et coneixem, anirem darrere teu’: el setge policíac i legal als activistes contra els desnonaments. ALBERT SALAMÉ

Setge policíac i legal als activistes contra els desnonaments

Habitatge Denuncien en aquest reportatge la criminalització del moviment, que aquests últims mesos no ha parat d'enfortir-se

ODEI A.-ETXEARTE

Denuncien que els intenten criminalitzar perquè cada vegada són més i més forts. Durant aquests últims anys, activistes pel dret d'habitatge han encarat detencions, denúncies policiaques, processos judicials i multes en aplicació de la llei mordassa per haver aturat desnonaments o haver participat en protestes, sovint acusats d'uns fets que neguen haver comès. L'últim cas va ser el de Juan Pastor, activista de

la PAHV de Santa Coloma de Gramenet. Dotze dies després d'haver aturat un desnonament juntament amb més veïns, els Mossos d'Esquadra el van detenir al carrer quan anava a cercar la seva néta a l'escola, acusat de desordres públics i d'atemptat contra un agent de l'autoritat, tot i que nega els càrrecs imputats. Pastor va passar la nit a comissaria i l'endemà el jutge el va deixar en llibertat amb càrrecs. 'Els drets s'aconsegueixen, no es pidolen', va defensar davant els veïns que en demanaven la llibertat, en un vídeo que ha corregut a les

Denuncien que els intenten criminalitzar perquè cada vegada són més i més forts

xarxes com la pólvora. Però el seu no és l'únic cas: activistes per l'habitatge són sovint denunciats i detinguts, moltes vegades sense haver-los identificat prèviament, perquè els agents dels Mossos d'Esquadra ja saben qui són.

Ho denuncien diversos activistes en aquest reportatge. Estan convençuts que van a cercar els dirigents de cada moviment local o de barri per acoquinar-los.

A Luis Ros, activista de la Plataforma d'Afectats per la Crisi (PAC) de Badalona, també el van detenir l'any passat. En el seu cas, al peu d'un des-

Luis Ros, de la Plataforma d'Afectats per la Crisi a Badalona. OAE

Aturaven tants desnonaments que els membres de la PAC de Badalona temien que algun dia hi hauria algun detingut

nonament. Ros, que és caporal de Bombers de Barcelona, encara no sap si arribarà a judici encausat per desobediència, atemptat contra l'autoritat i lesions per uns fets que li atribueixen els Mossos i que disten totalment del seu relat de què va passar. Durant aquest últim any, Esteve Clavell, del Sindicat de Barri del Poble-sec i del de Llogateres, ha estat denunciat i multat una desena de vegades. Una d'aquestes denúncies va ser arran d'una protesta contra l'empresa Desokupa, que pretenia de desallotjar per via extrajudicial els veïns que ocupaven un bloc al carrer Gayarre de Sants, a Barcelona. Pels fets que suposadament van passar aquell dia també van acusar Llum Oliver, del Grup d'Habitatge de Sants, de desobediència i d'haver faltat el respecte a la policia.

Ros, activista i bomber: 'Al sistema l'ha afectat'

Aturaven tants desnonaments que els membres de la PAC de Badalona temien que algun dia hi hauria algun detingut. 'Ens tenien al punt de mira, érem molests', diu Ros. Dia rere dia se susprenien desnonaments gràcies a ells. 'I això genera, tant al jutjat com a la policia, animadversió cap a nosaltres', creu, perquè d'una manera o una altra les autoritats se senten desautoritzades quan un grup de ciutadans evita que prevalgui la 'seva' llei. El 26 de febrer de l'any passat la PAC de Badalona es va bolcar per trobar una solució per a una mare i quatre filles que havien de ser desnonades d'un pis del carrer Modrego. 'Era una família hipotecada que havia

perdut l'habitatge per impagament, hi va haver una dació en pagament amb Catalunya Caixa, després va aparèixer el fons nord-americà Blackstone, va adquirir l'immoble i els van fer un lloguer de dos anys', explica Ros. Quan es va acabar el termini, van passar mesos negociant per arribar a un acord impossible. Després van aturar dos intents de desnonament i, en el tercer, ja sabien que hi anirien els Mossos per garantir-ne l'execució. Així que van omplir el barri de cartells i van passejar un cotxe amb altaveus que denunciava el cas i que feia una crida a mobilitzar-se als carrers. Aquell dia tenien prevista una manifestació.

Una hora i mitja abans, activistes de la PAC van arribar amb uns quants cotxes a l'immoble per endur-se les coses de la família i portar-les a la seva seu de manera provisional. Però ja s'hi van trobar els Mossos. Els acompanyaven la mare, la filla gran i les tres filles menors que havien restat dins de casa. 'No deixaven passar la mare ni la filla. Els vam dir que hi havia les tres menors soles, que les deixessin passar per baixar les caixes. Però la policia no els ho permetia. La mare es va posar molt nerviosa. No sabíem què passava a dins, si és que executaven el desnonament. Es va generar una angoixa tremenda', relata Ros. Es va acumular molta gent a la porta i, al final, la van empènyer. 'Com que només hi havia un policia al portal i la porta era oberta, el vam tirar cap endins per l'angoixa que es va generar'.

Ros assegura que ni tan

Luis Pastor amb alguns altres membres de la PAH després d'haver estat alliberat amb càrrecs. PAH GRAMENET

sols van tocar-lo, però creu que es devia sentir desautoritzat, perquè era el cap de l'operatiu. Tot seguit, assegura, van aparèixer un munt d'agents i van carregar. Hi va haver nou ferits. A ell, el van lesionar a les cuixes i a la mà. Havia participat en les negociacions perquè deixessin que la família es retrobés i sortís de l'immoble. 'Abans no es desallotgés el grup que hi havia a l'interior, em van detenir', diu. Va passar gairebé un dia privat de llibertat, i una altra activista, Armonía Díaz, també va ser acusada de desobediència. Això sí, el desnonament es va aturar, l'ajuntament hi va intervenir i van pactar un lloguer amb Blackstone.

Ros no té por i continua convençut de la lluita a la PAC, fins i tot amb més força que no abans. Es va fer activista fa sis anys, colpit per una experiència vital. 'Veia que molta gent se suïcidava i, en molts casos, al darrere hi ha-

via desnonaments, però no se'n parlava', explica. Tenia clar que algun dia podria ser detingut, però això no l'ha frenat ni el frenarà. 'És una barbaritat que, en un estat que es diu del benestar, que parla de drets, amb una constitució i unes lleis que protegeixen el dret d'habitatge, no s'apliquin', lamenta. Creu que el moviment per l'habitatge arriba ara a més sectors de la societat que els primers anys, quan només existia la PAH, i per això és més incòmode per als poders. 'Al sistema l'ha afectat. A la majoria desnonaments en què intervenim ells no se n'acaben sortint', afirma.

Pastor, de la PAH-Gramenet: 'A 64 anys ja no tinc por'

'Cada vegada va més gent als desnonaments amb una moral impressionant per a garantir un habitatge a l'altra gent', descriu Juan Pastor. El 28 d'octubre es dirigia a

recollir la seva néta a l'escola quan els Mossos se'l van endur detingut a la comissaria. L'acusaven de desordres públics i atemptat contra un agent de l'autoritat per un desnonament al passatge Irlanda que la PAHV-Gramenet havia aconseguit que se suspengués dotze dies abans. Pastor és un dirigent veïnal implicat en moltes causes, un referent a la ciutat. Aquell dia ni tan sols el van identificar. 'Un va a totes les mogudes i saben qui ets', constata.

Què va passar? El carrer estava tallat per totes dues bandes i, de sobte, la majoria de furgonetes de la policia se'n van anar i van quedar pocs cotxes dels Mossos de Santa Coloma, segons Pastor. Els activistes van veure una oportunitat per a intentar aturar el desnonament. Van saltar el cordó policíac i van entrar a l'edifici. Al cap de mitja hora, els van comunicar que s'havia suspès. Pastor assegura que hi va

haver un estira-i-i arronsa entre un noi i un agent que l'havia agafat pel coll. 'L'hi vam treure. Això va passar', diu, i una estona abans, per cridar l'atenció, van tallar el carrer d'Irlanda durant vint minuts o mitja hora. Quan es van veure desbordats, un mosso va anar directament cap a ell i assegura que li va dir: 'Pastor, que et coneixem, anirem darre teu.'

Després, els veïns mobilitzats van provar d'ajudar una altra família que havia acabat al carrer. Van anar a la casa de la vila per parlar amb el govern municipal i els van aconseguir un allotjament provisional en una pensió. Mentre Pastor era dins, relata, els Mossos van identificar tres joves activistes a la plaça de la Vila. N'hi havia un que havia tingut l'estira-i-arronsa amb l'agent. De fet, els tres joves i una veïna de l'immoble del passatge d'Irlanda també apareixen a l'atestat policíac, com Pastor, però espera que no els citin a declarar.

Pastor no tem possibles represàlies. 'Al contrari. A 64 anys, ja no tinc por', declara. I l'allau de solidaritat que va rebre quan va ser detingut ha incrementat la moral del col·lectiu, que no pensa aturar-se. 'Tot, en la història de la humanitat, s'ha aconseguit gràcies a la gent. Ens vam relaxar i pensàvem que els responsables polítics, en la transició, ho resoldrien tot, i hem perdut pràcticament tots els drets', denuncia, 'mentre vivim en un estat policíac i totalment repressiu'. 'L'esperança és que es ressorgeix', confia, tot i que critica durament que no s'albiri cap solució definitiva als problemes

de l'habitatge, encara que dia a dia aconsegueixin d'aturar la majoria de desnonaments. A Santa Coloma, diuen que n'hi ha una quinzena cada setmana.

Oliver, multada i acusada de desobediència

Llum Oliver, del Grup d'Habitatge de Sants (GHAS), va ser multada en aplicació de la llei mordassa després d'haver-se negat a identificar-se en un desnonament. Com és sabut, l'aprovació d'aquesta llei va topar amb una forta oposició de la PAH, que va denunciar que el govern espanyol del PP pretenia de criminalitzar el moviment per l'habitatge i sancionar-ne les accions. També ha estat durament criticada pel Consell d'Europa, que va demanar al congrés i el senat espanyols que eliminessin de la llei 'tota possibilitat d'ingerència excessiva sobre els drets de llibertat d'expressió

i d'assemblea pacífica', o per organitzacions en defensa dels drets humans com ara Amnistia Internacional, que hi va veure una limitació il·legítima i desproporcionada de la llibertat d'expressió, reunió pacífica i informació sense que s'establís cap control per a impedir els abusos. A més, va subratllar que s'ampliaven els poders i la discrecionalitat de les forces de seguretat en la possible sanció de comportaments protegits per les normes internacionals de drets humans.

A Catalunya, la llei mordassa ha anat aplicant-se fins al punt que es van obrir 54.858 expedients entre el primer d'octubre de 2017 i el 10 d'abril del 2019, segons dades del departament d'Interior recollides en una pregunta parlamentària de la CUP. Un total de 4.468 són per faltes de respecte a agents de seguretat, 68 per manifestacions no autoritzades i

per talls de carrers, 453 per danys immobles o mobles i 103 per desordres o obstaculitzar la via pública. 'Tant que la Generalitat parla de la llibertat d'expressió, de defensar els drets, etcètera, es podria diferenciar una mica del govern central i no aplicar aquesta llei, que no té sentit', argumenta Oliver. Creu que això val tant per al procés d'independència com per a la defensa del dret d'habitatge. Fonts de Mossos d'Esquadra apunten que apliquen la llei mordassa sempre amb criteris policíacs i d'acord amb la normativa.

Oliver també ha hagut de declarar en seu judicial per desobediència a agents de l'autoritat. És una de les activistes més mobilitzades del GHAS i explica que va fer de mediatadora en el conflicte que hi va haver en un bloc ocupat de Sants amb la propietat i l'empresa Desokupa, quan van intentar de buidar-lo el

29 de maig. El bloc de Gayarre 42 era ocupat des del 24 de febrer per famílies que no tenien alternativa on viure. La propietat és de l'empresa Bardon Services BCN, creada per l'advocat Antonio Fernández Bardon, tot i que el Grup d'Habitatge de Sants va pensar d'entrada que era d'MK Premium. Els intents de negociació no van arribar a bon port i es va contractar l'empresa Desokupa (amb integrants que els col·lectius d'habitatge consideren uns 'pinxos') per a desallotjar l'immoble per via extrajudicial, acompanyats de càmeres de Telecinco, i l'argument que els veïns no vivien en la precarietat. Oliver explica que van ser ells els qui van trucar als Mossos quan Desokupa va entrar al bloc per pressionar els veïns perquè en sortissin. Els antiavalots van carregar contra els manifestants que es van congregar al carrer i la imatge dels agents protegint l'entrada de l'edifici amb els membres de Desokupa dins va nodrir les acusacions dels activistes cap als Mossos de col·laborar amb aquesta empresa, que s'ha convertit en un nou focus d'enfrontament amb els activistes per l'habitatge.

De fet, la CUP ja havia descrit uns quants mesos abans com a 'col·laboració criminal' el comportament del cos amb l'empresa en una altra ocupació al Poble-sec. TV3 va fer un reportatge que mostrava com alguns agents havien entrat en un pis sense ordre judicial i havien facilitat que Desokupa en tragués per la força els ocupants. Arran d'aquells fets, el conseller d'Interior, Miquel Buch, va negar al par-

Llum Oliver, al mig, en una acció per a denunciar els pisos buits. ACN

Dues persones en un dels balcons del bloc de Gayarre 42 després d'haver-hi entrat Desokupa per provar-les de desallotjar el 29 de maig. ACN

‘A mesura que ha anat augmentant la capacitat del moviment d’evitar desnonaments ha anat augmentant la repressió’

lament el febrer passat que existís cap complicitat amb Desokupa i va subratllar que la policia actua per ordre judicial en els desnonaments. Fonts de Mossos d’Esquadra insisteixen que no tenen cap relació amb aquesta empresa i hi neguen cap mena de connivència.

Oliver denuncia la ‘pressió’ i la ‘coacció’ de Desokupa sobre els veïns encara que no faci ús de la força, i assegura que els agents haurien d’haver-los protegit. ‘Però són cosins germans’, denuncia, i assegura que l’atestat policíac atribueix als activistes investigats comportaments que no són certs. Apunta que el problema és sistèmic, i que, com que ‘ni volen canviar les lleis ni volen arreglar el problema de l’habitatge’, opten per atemorir qui es mobilitza. ‘Com ho fan amb una mobilització que s’amplia, en què cada vegada som més? Han d’espantar la gent, i ho fan amb multes i amb judicis, com fa l’estat sempre’, declara.

Clavell, del Sindicat de Llogaters: ‘Ha augmentat la repressió’

Esteve Clavell, del Sindicat de Barri del Poble-sec i del Sindicat de Llogateres, també va ser acusat pels Mossos d’haver tallat el carrer a primera hora del matí, d’haver causat desordres i haver-se resistit a l’autoritat. Però segons Clavell aquella hora no era a Gayarre, sinó que hi va arribar a migdia, quan ja havia passat tot, i va col·laborar a organitzar una conferència de premsa amb partits i entitats pels drets humans. A ell tampoc no el van identificar. ‘Em van denunciar perquè ja em

coneixien, igual que algunes altres companyes que també van ser denunciades sense que ningú les hagués identificades aquell dia’, defensa. Ara, apunta que la majoria de denúncies s’acaben arxivant. ‘Aquesta denúncia és un exemple clar de persecució policíaca i política’, sentència.

També explica que al Poble-sec han estat multats per mitjà de la llei mordassa i es queixa que és una pràctica molt habitual. ‘No és casual que militants del moviment per l’habitatge actius siguem víctimes d’aquesta repressió totalment arbitrària. Intenten anar a intimidar els qui hi tenen un paper actiu pensant que així aconseguiran de desactivar-la, quan en realitat no generen sinó tot el contrari’, apunta. Acumula una desena de multes i denúncies, però cap no ha arribat a judici.

Però alguns altres que sí que hi arriben. És el cas del manresà Berni Sorinas, de la Plataforma d’Afectats per la Hipoteca i el Capitalisme del Bages, que va ser detingut durant unes quantes hores fa tres anys després d’una manifestació contra la pobresa energètica. El seu judici es va ajornar a l’octubre passat per motius aliens a la causa, però continua acusat d’un delicte d’atemptat contra els agents i de lesions lleus per haver agredit presumptament els Mossos que el volien detenir. La fiscalia li demana dos anys de presó.

Els casos contra activistes, segons Clavell, s’han incrementat aquests últims anys perquè l’organització col·lectiva en defensa del dret d’habitatge s’ha enfortit, amb grups desplegats a

En els col·lectius per l'habitatge s'ha estès el temor que la sentència contra el procés estableixi una jurisprudència que criminalitza la dissidència i la desobediència civil pacífica

tots els barris de Barcelona i als pobles de Catalunya, i amb prou capacitat organitzativa per a haver preparat el primer Congrés de l'Habitatge de Catalunya. 'A mesura que ha anat augmentant la capacitat del moviment d'evitar desnonaments, d'aconseguir acords per a renovar contractes, que la gent desobeeixi les lleis i no se'n vagi de casa seva, i lloguers justos, a mesura que això creix, ha anat augmentant la repressió. I és una repressió els responsables de la qual són polítics. Entenem que això respon a ordres del govern i de la conselleria d'Interior', comenta. Aquests casos s'afegeixen a les denúncies rebudes freqüentment per activistes dels col·lectius per l'habitatge per part de privats arran d'ocupacions o protestes en seus d'immobiliàries o empreses inversores.

Fonts dels Mossos d'Esquadra recorden que actuen sempre a partir de requeriments judicials quan hi ha un desnonament, donant suport a la comitiva judicial, que és l'òrgan competent. Quan es produeixen concentracions contràries al desallotjament, el protocol consisteix a 'garantir una zona de seguretat per tal d'evitar problemes d'ordre públic'. Si sorgeixen impediments, fonts dels Mossos recorden que poden actuar si hi ha cap agressió o

es desobeeixen els agents de l'autoritat. Segons les estadístiques del Consell General del Poder Judicial, a Catalunya es va practicar una mitjana de 38 desnonaments al dia els dos primers trimestres de l'any.

'Serem sediciosos': els efectes de la sentència del Suprem espanyol

En els col·lectius per l'habitatge s'ha estès el temor que la sentència contra el procés estableixi una jurisprudència que criminalitza la dissidència i la desobediència civil pacífica i que podria ser utilitzada, per exemple, contra persones que aturen desnonaments i que es podria estendre l'aplicació del delictes de sedició. Ho va alertar el Sindicat de Llogateres i la PAH. 'Penar amb presó a persones per haver exercit els seus drets? És sedició manifestar-se per desobeir una ordre judicial? Aleshores és sedició concentrar-se per aturar un desnonament?', va demanar la PAH, reafirmant-se en la desobediència: 'Si per la justícia això és sedició, serem sediciosos'.

L'advocat de Juan Pastor, Carlos Hurtado, d'Alerta Solidària, ja veu una influència del context generat per la sentència en l'acusació de desordres públics contra l'activista de la PAHV-Gràmenet, perquè és un delictes que requereix una violència col·lec-

tiva especial contra persones i coses i no és tan habitual que s'atribueixi a activistes per l'habitatge, a diferència de la desobediència o l'atemptat contra l'autoritat. 'El context causat per la sentència del Tribunal Suprem crea un efecte d'escala automàtica, tot puja un grau', argumenta. Per tant, creu que els Mossos han pujat aquest esglai en la tipificació i que, a més, es criminalitza tot el grup mentre s'assenyala Pastor com a instigador.

Oliver comparteix que els col·lectius per l'habitatge poden rebre els efectes de la sentència. 'És una desobediència activa, i si et llegeixes els motius pels quals són a la presó tants anys, podrien ser els de qualsevol aturant un desnonament', assenyala. Ros i Pastor, en canvi, creuen que no es poden comparar les mobilitzacions independentistes amb les lluites per l'habitatge, encara que, segons Pastor, 'totes les ordres judicials injustes s'han de desobeir tant sí com no'. Ros no veu diferències entre les actuacions del govern espanyol i la Generalitat en l'aplicació de mesures restrictives contra els activistes o els ciutadans. 'Les lleis que poden coartar l'individu o a una entitat si s'oposaven a una decisió judicial ja hi eren abans de l'1-O i ja eren dures', remarca. ■

Exposicions Tomeu Coll retrata la Mallorca que no veuen els turistes

Infants Festival Culturista a Barcelona

Música Pau Riba i l'Orchestra Fireluce al Tradicionàrius

VilaWeb { Paper > 30-1/11-12/2019

**D.E.S.
C.O.N.N.E.C.T.A.**

ARTS ESCÈNIQUES
GASTRONOMIA / LLIBRES / MÚSICA
CULTURA POPULAR
CINEMA / ARTS VISUALS / MUSEUS
FIRES I MERCATS

Us oferim una llista de mercats de Nadal més importants del país · N'hi ha de tota mena: d'històrics, de pessebres, tions, artesanía, gastronomia...

MERCATS DE NADAL 2019: LES QUINZE FIRES QUE NO PODEU DEIXAR PERDRE

La Fira de Santa Llúcia més coneguda és la que es fa a Barcelona, a la plaça de la Catedral. ALBERT SALAMÉ

MERCATS DE NADAL 2019: LES QUINZE FIRES QUE NO PODEU DEIXAR PERDRE

Nadal Us oferim una llista de mercats de Nadal més importants del país · N'hi ha de tota mena: d'històrics, de pessebres, tions, artesanía, gastronomia...

REDACCIÓ

Arriba el mes de desembre i el país s'omple de fires i mercats nadalencs. N'hi ha molts i de tota mena: d'històrics, de molt coneguts, de famosos perquè es fan en entorns especialment bells... Un bon reguitzell es fan pels volts de Santa Llúcia i molts se centren en alguna especialitat nadalenca, com ara pessebres, neules i torrons, artesanía, tions...

Fira de Santa Llúcia a Barcelona

Tradicionalment, la diada de Santa Llúcia, el 13 de desembre, marcava el co-

mençament dels preparatius de Nadal. Actualment, els prolegòmens comencen molt abans, però aquesta data ha romàs en l'imaginari popular. Per això encara es mantenen tantes fires dedicades a la patrona de la vista, tot i que la majoria es fan el cap de setmana següent. La més coneguda és la que es fa a Barcelona, a la plaça de la Catedral. Enguany començarà el 29 de novembre i s'allargarà fins al 23 de desembre.

Mercat de Nadal a Perpinyà

Fins el 5 de gener Perpinyà celebra el mercat de Nadal a la riba de la Bassa, Artesans, productors i comerciants hi ofereixen regals i productes gastronòm-

ics en petites casetes de fusta, creant un ambient màgic a la vora del riu. Una de les activitats més esperades del mercat és la gran roda que cada any es posa a la plaça de la Victòria, just davant el Castellet, que durant aquesta època és tot il·luminat amb garlandes de Nadal. A més, al Castellet, s'hi pot visitar una exposició de pessebres.

Fira de l'Avet d'Espinelves

S'acosta Nadal i arriba una de les fires més emblemàtiques de Catalunya. Aquest cap de setmana comença la fira de l'Avet d'Espinelves, que s'allargarà fins el 8 de desembre. Aquesta petita vila, que conserva l'essència de la Ca-

talunya romànica, es transforma per acollir milers de visitants que hi van a cercar un arbre de Nadal. Es preveu que les nou parades especialitzades en la venda d'avets despatxaran uns 4.000 arbres durant els deu dies de fira.

Fira de Nadal i Reis de Palma

Fins el 6 de gener, més de dues-centes parades inunden el centre de Palma d'esperit nadalenc. És una fira de grans dimensions on es barregen productes molt diferents: artesanía, joieria, tèxtil i objectes de decoració. Però el gran reclam són les tradicionals parades de figuretes que es posen totes juntes a la plaça Major. I a la via Roma s'hi poden trobar parades de menjar, amb xurros, castanyes, dolços, mel o formatge.

Fira del Tió d'Arbúcies

Al Principat, el ritual del tió és tan arrelat i estimat que fins i tot ha creat un subgènere de fira, especialitzada en la venda d'aquest tronc màgic que caga presents per Nadal. És un fenomen força recent, però com més va més fires d'aquesta mena hi ha. Una de les més destacades serà a Arbúcies, el cap de setmana del 7 i 8 de desembre. A més de comprar-hi el tió, hom també tindrà opcions més originals, com ara fer-se un tió propi o bé anar-lo a cercar al bosc.

I els qui ja en tinguin podran anar-hi a veure espectacles o fer tallers pensats per als més petits. També podran visitar una exposició de tions singulars o fer-ne cagar un de grans dimensions.

Mercat de Nadal de la Ciutat de les Arts de València

Del 13 de desembre al 5 de gener, la Ciutat de les Arts de València es transforma per allotjar un mercat d'artesanía, on podreu trobar tota mena de regals per a aquestes festes. Si hi ha res que es destaca d'aquest mercat és l'ampli programa d'activitats nadal·lenques que s'hi fa durant el mes de desembre. Hi ha tallers, actuacions musicals i titelles, a més d'una gran oferta gastronòmica.

Fira de Nadal de Caldes de Montbui

Aquest cap de setmana, Caldes de Montbui celebra la Fira de Nadal. És coneguda perquè s'hi fan més de tres mil litres de brou de Nadal amb carn d'olla. El brou, que es fa amb l'olla més gran de Catalunya, el podran tastar tots els visitants.

La fira es fa a la plaça de la Font del Lleó i als carrers del centre històric. A part les típiques parades, els més petits hi podran fer cagar el tió o veure espectacles infantils.

Fira de Nadal de Xixona

Neules, torrons, escudella, derivats del porc... Per Nadal la gastronomia és molt important i per això abunden les fires especialitzades en les menges més tradicionals. Entre les més destacades, hi ha la Fira de Nadal de Xixona, que es farà del 5 al 8 de desembre. Els torrons de Xixona no falten a cap casa per Nadal, i per això són un gran reclam d'aquesta fira, on se'n poden trobar varietats diverses. A més, hi trobareu tota mena de dolços tradicionals i regals nadal·lencs i podreu participar en degustacions o tallers sobre el torró. També hi haurà activitats pensades per a la mainada.

Fira del Gall de Vilafranca del Penedès

Entre les fires nadal·lenques, les dedicades a l'aviram mereixen un punt i a part perquè són molt especialitzades: s'hi venen pollastres, galls, capons, ànecs, pintades, indiots... Tradicionalment, s'hi venien els animals vius, però el costum es va perdent. A Vilafranca del Penedès es fa la Fira del Gall el 21 i 22 de desembre, amb tot d'activitats relacionades amb la cria i la degustació d'aviram. Aquest mercat, que té l'origen a l'edat mitjana, és una ocasió excel·lent per a comprar i degustar el reconegut gall del Penedès, una varietat autòctona molt apreciada per la vistositat i per la carn.

La gastronomia i els vins són també una part essencial de la Fira del Gall, que presenta receptes d'aviram, de les més tradicionals a les més noves, acompanyades pels vins de la Denominació d'Origen Penedès.

El Festivalet a Barcelona

Per Nadal, Barcelona s'omple d'un gran nombre de mercats dedicats a l'art. Un dels més destacats és el Festivalet, que

Mercat de Nadal de la Ciutat de les Arts de València. ARXIU

Fira del Pessebre d'Olot. ACN

es fa al Museu Marítim de Barcelona el cap de setmana del 14 i 15 de desembre. És la fira d'artesans i dissenyadors independents de Barcelona, ideal per a trobar-hi regals originals per a aquestes festes. Tots els productes que s'hi poden comprar són produïts èticament i a petita escala.

HoHoHo! mercat de Nadal

Un any més, al Mercat de la Tapineria de València es fa el HoHoHo!, la fira especialitzada en regals originals. Començarà el 19 de desembre i durarà fins el 5 de gener. Hi trobareu de peces de decoració a obres d'art, passant per llibres o productes de moda. Allò que fa especial aquest mercat és que defensa el comerç local i el talent més jove de la ciutat.

Fira de Nadal a Ciutadella

L'Ajuntament de Ciutadella organitza els dies 13, 14 i 15 de desembre la tradicional Fira de Nadal, a la plaça de la Catedral. Hi ha una desena de parades, carregades d'objectes de regal, articles d'artesanía, de decoració nadalenca i també de floristeria.

Mercat Medieval de Vic

Del 6 al 9 de desembre els carrers del centre històric de Vic tornen a l'època medieval. El nucli antic de la ciutat s'omple d'expositors amb una oferta ben variada: articles de decoració, joieria, cremes, herbes medicinals, complements de roba, embotits, formatges, pastisseria, conserves, xocolata... També hi ha

nombrosos llocs per a menjar i tavernes.

En l'oferta cultural, la representació de L'Assalt de l'Altarriba ens endinsa en uns fets que van passar a Vic al segle XV; no hi falta l'amor, ni l'odi, ni la traïció ni la sang. A més, com cada any, hi ha la recreació dels oficis medievals, amb parades i demostracions de mestres artesans.

Fira del Pessebre d'Olot

De figures i objectes per a fer el pessebre, només se'n troben una vegada l'any, pels volts de Nadal. Per això és en aquesta època quan proliferen les fires especialitzades. Nadal a Olot va estretament lligat al pessebre, perquè s'hi celebra una de les mostres de pessebres més importants del país. A més, del 6 al 9 de desembre s'hi fa la Fira del Pessebre: és al centre de la ciutat, amb una setantena de parades. Del carrer Major a la plaça del Carme, hi ha el Mercat d'Artesania; davant de Sant Esteve, l'espai dedicat als Pessebres; a la plaça Major, productes de km 0.

L'oferta es completa amb el Mercat de Nadal, a la plaça de la Pia Almoina i als carrers adjacents. Una de les activitats més esperades serà un pessebre comunitari, on els infants poden dur la seva figureta. També podran crear el paisatge d'aquest pessebre amb elements naturals que trobaran a l'espai. Aquest pessebre passarà a formar part de la Mostra de Pessebre d'Olot a partir del dia 10 de desembre.

Fira de Reis de la Gran Via a Barcelona

La Fira de Reis de la Gran Via és una de les fires de Nadal més tradicionals de Barcelona. Un any més, la trobareu a partir del 19 de desembre a l'avinguda, entre els carrers de Rocafort i Muntaner. Hi ha més de dues-centes parades, amb productes d'artesanía, idees per a regals i joguines. A Barcelona és tradició d'anar-hi el primer de gener per comprar xurros amb xocolata o bé treure-hi el cap el 5 de gener, acabada la cavalcada de Reis, per fer-hi les darreres compres.

FIRA DE L'AVET D'ESPINELVES: UN DELS MERCATS DE NADAL MÉS EMBLEMÀTICS

Nadal Es preveu que les nou parades especialitzades en la venda d'avets despatxaran uns 4.000 arbres durant els deu dies de fira

La Fira de l'Avet d'Espinelves és ben coneguda. ACN

REDACCIÓ

S'acosta Nadal i arriba una de les fires més emblemàtiques de Catalunya. Aquest cap de setmana comença la Fira de l'Avet d'Espinelves, que s'allargarà fins al 8 de desembre. Aquesta petita vila de la comarca d'Osona, que conserva l'essència de la Catalunya romànica, es transforma per acollir milers de visitants que hi vénen a cercar el seu arbre de Nadal.

El principal reclam de la fira són els avets, que es conreen en aquesta àrea. Les tres varietats més demanades són l'avet de Normandia (*Abies nordmanniana*), l'avet vermell (*Abies excelsa*) i l'avet de Masjoan (*Abies masjoani*). En total, es preveu que les nou parades especialitzades en la venda d'avets en despatxaran al voltant de 4.000 durant els deu dies de fira.

Espinelves preveu de rebre entre 60.000 i 90.000 visitants. Com ja és habitual, el pont de la Puríssima és quan s'espera més afluència de gent, perquè

coincideix amb el Mercat Medieval de Vic.

Però a la Fira de l'Avet no s'hi venen arbres de Nadal i prou. Durant aquests dies Espinelves s'omple de parades amb tota mena de productes per a guarnir les cases durant les festes. Hi haurà botigues dedicades a la venda de tots els elements necessaris per al pessebre, com ara cases de suro, figuretes i elements vegetals.

La fira es complementa amb més de vuitanta parades de venda d'artesanía i productes naturals, d'embotits, formatges, neules i torrons. Alhora, diversos artesans que treballen durant tot l'any al poble faran una mostra d'oficis per als visitants.

El canvi climàtic complica el conreu d'avets a Catalunya

La regió del Montseny-Guillerics és la principal productora d'arbres de Nadal del sud d'Europa. Cada any, aproximadament, se n'hi produeixen un milió. Segons el president de l'Associació de Cultivadors d'Arbres de Nadal, Albert Gallifa, aquesta zona és 'privilegiada' pel fet que té un subclima atlàntic dins un clima mediterrani, cosa que garanteix més hores de sol i, alhora, nits fresques.

Malgrat això, el canvi climàtic i la consegüent pujada de temperatures complica el cultiu d'aquesta espècie, especialment durant el primer any de vida. La calor extrema que ha fet aquest estiu, juntament amb la falta de pluja, ha fet que, per primera vegada, els productors d'Espinelves hagin hagut de regar, un per un, els arbres de Nadal plantats.

El Mercat de Nadal del Llibre, conegut popularment com el Sant Jordi d'hivern, es fa aquest cap de setmana a l'Antiga Fàbrica Estrella Damm de Barcelona. ACN

ARRIBA EL MERCAT DE NADAL DEL LLIBRE, EL SANT JORDI D'HIVERN

Lletres Un centenar d'escriptors participaran en el mercat literari a Barcelona i hi signaran llibres

REDACCIÓ

Juntament amb Sant Jordi, Nadal és l'època de l'any en què es venen més llibres. Sabent-ho, el Club TR3SC ja fa sis anys que organitza a començament de desembre el Mercat de Nadal del Llibre, conegut popularment com el Sant Jordi d'hivern. Es fa aquest cap de setmana a l'Antiga Fàbrica Estrella Damm de Barcelona, on la literatura inundarà tots els racons, amb més d'un centenar d'autors, activitats literàries per a tots els públics, tallers i concerts infantils, venda i signatures de llibres, música en directe, botigues i gastronomia.

Un dels plats fots del mercat és la presència dels autors, que signaran llibres, participaran en taules rodones i presentaran les seves obres. És el cas de Màrius Serra i Oriol Comas que presentaran *Jugar-s'hi la vida*; Roger de Gràcia amb la *Guia Sentimental de Barcelona*; o Jordi Nopca, amb la seva última novel·la, *La teva ombra*.

Així mateix, s'hi podran sentir noves veus de la poesia i de la narrativa, amb noms com ara Laura Gost, Laia Soler, Anna Gas i Pol Guash. I un col·loqui sobre el paper dels traductors, amb alguns dels més importants del país, titulat *Grans autors, grans desconeguts*.

Maria Barbal, Christina Rosenvinge, Rafael Nadal, Najat El Hachmi, Xavier Bosch, i les il·lustradores Lola Vendetta o Lyona Ivanova, entre molts altres, signaran llibres als lectors i participaran en conferències literàries de temes diversos, com ara la maternitat i com viure sense plàstic.

També hi haurà tallers per a millorar l'escriptura. Per exemple, un per a explicar cinc maneres de començar una història i atrapar el lector i un altre sobre com aprendre a escriure.

A tota la proposta literària, s'hi afegeix música en directe i furgoteques amb menjar i beure, per a ajudar a passar millor la jornada.

El projecte de Tomeu Coll el conformen una sèrie d'imatges en blanc i negre que recullen una imatge de Mallorca allunyada de la que veuen els turistes. TC

'BADLANDS', L'EXPOSICIÓ DE TOMEU COLL SOBRE LA MALLORCA QUE NO VEUEN ELS TURISTES

Fotografia La mostra es presenta simultàniament a Palma, Roma i Berlín

REDACCIÓ

El fotògraf Tomeu Coll presenta el projecte 'Badlands – Males Terres', una obra que s'estrena gairebé simultàniament a tres indrets diferents: Palma, Roma i Berlín. Les mostres de Roma i Palma ja s'han inaugurat i demà s'obrirà la de Berlín.

La mostra de Roma és instal·lada a la CSF Adams/KromArt Gallery, la de Palma a casa Planas i la de Berlín a la galeria Kehr. L'Institut d'Estudis Baleàrics (IEB) contribueix en la publicació del catàleg de 'Badlands' amb gairebé 22.000 euros.

El projecte de Tomeu Coll el conformen una sèrie d'imatges en blanc i negre que recullen una imatge de Mallorca allunyada de la que veuen els turistes, dels ravals, 'que mai no apareixerà en els retrats oficials i molt menys en les guies o les postals de l'illa', tal com explica la sinopsi difosa per l'IEB.

El creador ha rebut premis de fotoperiodisme i fotografia documental i el projecte d'aquestes exposicions simultànies li va valer el reconeixement de 'fotògraf emergent' de la Smithsonian Magazine. Coll ha fet exposicions individuals a Sarajevo i Nova York i ha treballat per a diversos mitjans de comunicació.

El festival s'estructurarà en diversos espais, segons les activitats que s'hi facin. CEDIDA

FESTIVAL CULTURISTA: ACOSTAR LA CULTURA ALS MÉS MENUTS DE CASA

Festivals Es farà per primera vegada el 30 de novembre i el primer de desembre a la Nau Bostik de Barcelona

REDACCIÓ

Tallers, cinema i un espai amb productes pedagògics i sostenibles són les propostes del Festival Culturista, que aquest cap de setmana arriba per primera vegada a la Nau Bostik de Barcelona. Seran dues jornades plenes de tallers, a càrrec de tretze empreses i equipaments culturals ben diversos, amb l'objectiu de fer arribar la cultura als més menuts. Organitza el

festival la revista d'activitats familiars el Culturista.

El festival s'estructurarà en diversos espais, segons les activitats que s'hi facin. N'hi haurà dos de dedicats als tallers de les entitats, empreses i fundacions col·laboradores: l'Espai 53 i l'Espai Andy Warhol – Paula Rosselló. S'hi faran tallers de tota mena, com ara un de capgrossos, un altre per a fer bombes de llavors, un per a construir caixes-niu per a rat-penats i un on s'ensenyarà a fer un guinyol.

A més, hi haurà un espai habilitat per a les projeccions de cinema, on es podran veure els films *Astérix. El golpe de menhir* (dissabte a les 11.30 i diumenge a les 16.00) i *El niño y la bestia* (dissabte a les 17.00 i diumenge a les 11.30). També hi haurà un espai per a la lactància i un altre per als infants fins a tres anys.

L'àrea de fira tindrà més de quinze expositors, triats pels productes amb valor diferencial i pedagògic. Hi haurà, per exemple, il·lustradors independents, editorials i marques de roba i joguines sostenibles.

La mostra es podrà veure de deu del matí a dues del migdia i serà gratuïta. LA COSECHA PRODUCCIÓN AUDIOVISUAL

FESTIVAL RESIDÈNCIES ARTÍSTIQUES: CATORZE JOVES ARTISTES SOTA EL FOCUS

Festivals Mostra els catorze guanyadors del Programa de Residències Artístiques per a joves de l'Ajuntament de València

REDACCIÓ

Dissabte, la Base de la Marina de València s'omplirà d'art i de joves talents. S'hi farà el segon Festival Residències Artístiques, la mostra dels guardonats dels Premis Residències Artístiques que organitza l'Ajuntament de València per a facilitar l'accés a la cultura i crear una comunitat de joves artistes.

La mostra es podrà veure de deu del matí a dues del migdia i serà gratuïta. Les

propostes guanyadores són: *No muic per tu. Una cançó d'amor*, de Verónica Francés; *Abecedari Autoeditat*, del Col·lectiu Fractals; *Kg de contaminación*, d'Ana Sánchez; *Plantas Migrantes*, de Marco Ranieri; *Generació Z*, de Borja López; *NOMega*, de Chenia; *Totes som València*, de Samuel López i Robert Cerdán; $\emptyset=1+\sqrt{5}/2$, de Groc Teatre; *Paisajes Pasajeros*, d'Elia Torrecilla; *InOut. Gran Hotel Europa*, de Loopy Teller Studio; *Posidonia*, de Laia Bernard; *Riu*, de Silvia Cored; *Mujer del agua*, de Laura García; i *Desconstruccions*, de Carla Badenes i Helena Calabuig.

La cançó 'Nina de Miraguano' va deixar amb ganes de més col·laboracions Riba-Fireluche, i aquest 2019, sis anys després, ha arribat el seu primer disc conjunt. ACN

LA POESIA ONÍRICA DE PAU RIBA I L'ORCHESTRA FIRELUCHE ATERRA AL TRADICIONÀRIUS

Concert Divendres presentaran el treball conjunt, 'Ataràxia', al Centre Artesà Tradicionàrius

REDACCIÓ

El 2013, quan l'Orchestra Fireluche preparava el disc *Tants caps, tants joguets* i va demanar a Pau Riba de col·laborar amb ells recitant un poema per a una de les seves peces, ningú no s'imaginava que la barreja tindria un èxit tan rotund. La cançó 'Nina de Miraguano' va deixar amb ganes de més col·laboracions Riba-Fireluche, i aquest 2019, sis anys després, ha arribat el seu primer disc conjunt: *Ataràxia*.

El disc és format per sis cançons i prou, que combinen l'univers i els

sons d'instruments de joguina de l'Orchestra Fireluche i la poesia onírica i exuberant, però alhora propera, de Pau Riba. De concerts, n'han fet ben pocs, i aquest divendres aterren per primera vegada a Barcelona: a les deu del vespre al Centre Artesà Tradicionàrius.

Les cançons que conformen el disc vaguen per mons de somnis, de jocs de paraules, de metàfores. Però també planen a la terra i són petits homenatges quotidians, com ara 'Un matí de dissabte' o 'Sa meu mare', un poema llarg que Pau Riba dedica a la seva mare pel seu norantè aniversari.

Fotograma del film 'La hija de un ladrón', amb Eduard Fernández i Greta Fernández. ACN

EDUARD | GRETA FERNÁNDEZ SÓN PARE I FILLA TAMBÉ A LA GRAN PANTALLA, A 'LA HIJA DE UN LADRÓN'

Arriba a la gran pantalla l'esperada opera prima de Belén Funes, *La hija de un ladrón*, on Greta Fernández i Eduard Fernández fan de pare i filla també al cinema. Aquesta setmana també s'estrena *Letters to Paul Morrissey*, d'Armand Rovira i Saida Benzal, i l'homenatge a l'imaginari de misteri d'Agatha Christie *Knives Out*. A més, els films nadalencs ja aterren als cinemes, aquesta setmana, de la mà de *Last Christmas*, amb Emilia Clarke i Emma Thompson i la banda sonora de George Michael. En català, s'estrena el film d'animació *Bobby*, l'erigó.

La hija de un ladrón

Direcció: Belén Funes. Intèrprets: Greta Fernández, Maria Rodríguez Soto, Cristina Blanco; Eduard Fernández, Àlex Monner, Borja Espinosa. Gènere: Drama.

Quan un pare surt de la presó, la seva filla veurà com se li estronquen els plans per a formar una família amb el seu germà i el seu fill de sis mesos.

Letters to Paul Morrissey

Direcció: Armand Rovira, Saida Benzal. Intèrprets: Almar G. Sato, María Fajula, Saida Benzal; Xavi Sáez, Joe Dallesandro, Esteban Torres. Gènere: Drama.

Drogues, vampirisme, crisis existencials i melodies d'altres temps marquen la vida de diversos personatges units per Paul Morrissey, col·laborador de la Factory d'Andy Warhol.

Knives Out

Puñales por la espalda

Direcció: Rian Johnson. Intèrprets: Ana de Armas, Toni Collette, Katherine Langford; Daniel Craig, Chris Evans, Jamie Lee Curtis. Gènere: Misteri/comèdia.

Homenatge a les novel·les de misteri d'Agatha Christie en forma de film policíac on tothom és sospitós.

Last Christmas

Direcció: Paul Faig. Intèrprets: Emilia Clarke, Emma Thompson, Michelle Yeoh; Henry Golding, Maxim Baldry, John-Luke Roberts. Gènere: Comèdia romàntica.

Una noia és sola a Londres treballant disfressada d'elfen en una botiga de regals nadalencs fins que coneix un noi que li farà veure més enllà, tot i que considera que tot allò que li passa és massa idíl·lic per a ser cert.

SEITONS ARREBOSSATS

Un plat senzill de fer i molt gustós

Ingredients

- 800 g de seitons
- 2 grans d'all
- 1 ou
- farina
- sal, oli d'oliva
- 1 cullerada de vinagre de Xerès
- Verdura variada per a acompanyar

NEUS CUSCÓ

Traiem els caps i les espines dels seitons, els rentem bé i els deixem cinc minuts en aigua freda perquè perdin la sang.

Els salem i per sobre hi tirem un raig de vinagre.

En una paella, amb oli abundant, posem els grans d'all tallats a làmines. Els traiem abans no es cremin.

Preparem un plat amb farina blanca i un altre amb un ou batut.

Enfarinem els seitons, oberts com un llibre, i després els passem per l'ou. Els fregim amb oli ben calent. És un moment. I els escorrem amb paper de cuina.

Mentrestant, fem unes verduretes al vapor pera acompanyar el plat. Hi tirem per sobre els alls fregits. I ja podem portar el plat a taula.

La policia dispara un home al Pont de Londres

Zapatero reconeix un paper 'decisiu' d'Otegi en la treva final d'ETA

Ordenen l'alliberament d'en Mario, empresonat per les manifestacions contra la sentència

El Tsunami convoca 'tota la ciutadania' a Barcelona el dia del Barça-Madrid

JxCat, ERC i la CUP fan pinya per exigir l'alliberament dels detinguts el 23-S